A Pajtás TAVIRATI IRODAJA JELENTI

VESZPRÉM ÚJ VÁROSKÖZPONTJA

CIMEA ÜNNEPSÉGEK

A budapesti, Zápor utcai iskola Martos Flóra Úttörőcsapata a CIMEA megalapításának 20. évfordulója alkalmából élménybeszámolókat rendezett, ahol a külföldön táborozott pajtások a megismert országokról, az ott élő úttörők életéről beszéltek.

Ugyancsak a CIMEA-évforduló tiszteletére a gyömrői Ságvári Endre Úttörőházban ünnepi megemlékezést tartott a községi gyerekek CIMEA-klubja.

FARSANGI TOBORZÓ

A régi néphagyományok feleleventésével egy februári napon a kecskeméti iskolások jelmezes felvonulást tartottak a város utcáin: jó hangulatot teremtettek az esti főtéri farsangi játékbemutatóhoz. Estére több száz farsangoló csatlakozott hozzájuk. ▼

LEENDŐ VASUTASOK

A Széchenyi-hegyi úttörővasút vasutas és postás tanfolyamára idén százhetven pajtás jelentkezett. Az elméleti és a gyakorlati tanfolyam május közepéig tart. ▼

A HÉT VICCE

(Nem nálunk történt)

A tanár úr:

— Ha azok, akik az utolsó padban ülnek, befejeznék a beszélgetést, és olyan csöndben ülnének, mint azok a lányok a középső padokban, akik rejtvényt fejtenek, akkor az első padban ülők nyugodtan alhatnának.

ÉVFORDULÓ

Harminc éve, 1948. március 14-én osztották ki először hazánkban az alkotó szellemi és fizikai munka hőseinek a Kossuth-díjat. Ez volt az első olyan díj Magyarországon, amely az élet minden területén kifejtett munkát jutalmazta.

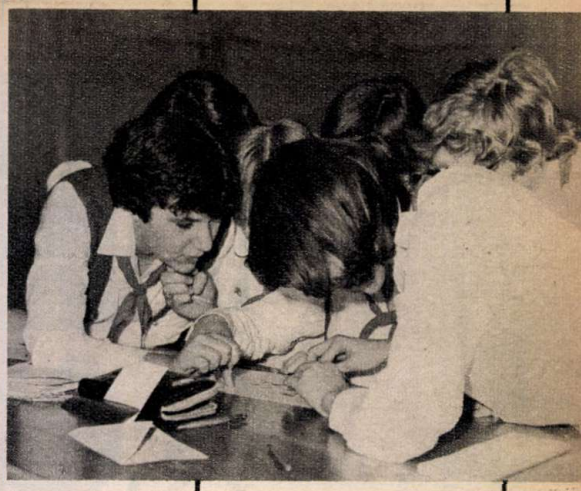

HONVÉDELMI VERSENY

▲ Városi úttörő honvédelmi versenyt rendeztek a debreceni Lőwy Sándor Úttörőházban a Nagy Októberi Szocialista Forradalom, és a szovjet Vörös Hadsereg megalakulásának 60. évfordulója alkalmából. A verseny elméleti kérdései a történelmi múltat, és a szovjet űrkutatás kiemelkedő eseményeit idézték. A felvételen: gyakorlati feladatokat oldanak meg a versenyzők.

A legjobb csapatok megyei honvédelmi versenyen mérkőznek tovább.

A HAVASI GYOPÁROK

A százhalombattai „Havasi gyopár" természetjáró szakkör legutóbbi őrjáratán égéstől sérült fákat és engedély nélkül lerakott szemétkupacokat derített fel. Szerencsére szebb látványban is bőven volt részük. A Duna partján — Ercsi közelében — számtalan kis forrásból szivárog a víz. Csöpögőnek nevezik ezt a partszakaszt. Beküldött fotójuk a szakköri tagokat mutatja a jéggé dermedt csöpögők előtt. (A „Havasi gyopárok" kapcsolatot keresnek más természetjáró szakkörökkel. Címük: 2440 Százhalombatta, Ságvári sétány 2.) ▼

KÖZVETÍT A VILÁGŰR

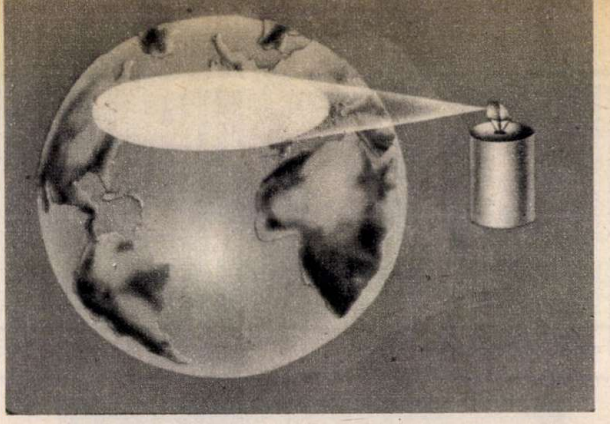

A képen látható Szputnyik a földhöz viszonyított helyzetéből a fehér ellipszissel jelzett területre tud képet sugározni

A különös szerkezet, amely a Bakony egyik katlanában fordul az ég felé és lassan mozog, nem valamiféle sci-fi film díszlete, bár emlékeztet kissé ilyesmire. Mégis: ez már nem fantasztikum, nem jövő – ez jelen. Nézzük meg kissé közelebbről!

Az Interszputnyik , amint a nevében levő, mesterséges holdat jelentő orosz „szputnyik" szóból kitűnik, összefügg az űrkutatással. Egyelőre nincsenek saját mesterséges holdjai, hanem a legnagyobb és legfejlettebb szocialista ország, a Szovjetunió mesterséges holdjai segítségével dolgozik.

Az Interszputnyik szervezet földi állomásai már csaknem mind felépültek. Ehhez a hálózathoz tartozik a taliándörögdi állomás is. Felépítése és a bonyolult műszaki berendezések fölszerelése, ellenőrzése, kipróbálása nagyon gyorsan történt. A kormány 1973-ban határozta el, hogy föl kell építeni.

A következő évben jelölték ki a helyet. Ez magában is érdekes munka volt. Azt ugyanis minden szakember tudta, hogy mesterséges holdról érkező adás felfogásához legjobb a berendezést egy zárt völgykatlanban felépíteni, ahol a legkevesebb zavaró hatás éri. A Posta szakemberei bejárták az egész országot és tizenegy olyan katlant találtak, amely első pillantásra alkalmasnak tűnt. Ezután mindegyik hely adatait betáplálták egy számítógépbe, amely azt a feladatot kapta, hogy válassza ki, melyiknek a körülményei felelnek meg a műszaki követelményeknek, amelyekre természetesen a gépet szintén „megtanították". A számítógép ezek után három helyet talált már csak alkalmasnak: Jásdot, Kővágóörsöt és Taliándörögdöt. Ezek közül választották ki az építés szempontjából legalkalmasabb Taliándörögdöt.

Az alapkövet 1976. május 17-én rakták le – és 1977. november 7-én a moszkvai díszszemlét a magyar tévénézők már mesterséges holdon át közvetített, Taliándörögdön felfogott képen látták!

Az épületet szovjet szakemberek tervezték, a híradástechnikai berendezéseket szovjet gyárakban készítették. A többi létesítményt és a „csatlakozást" magyar szakemberek tervezték. Az építés magyar munka, a szerelésben szovjet szakemberek is részt vettek.

A tetőn levő mozgó óriásantenna átmérője 12 méter.

Rengeteg érdekes műszaki részletet lehetne elmondani erről a berendezésről, egész könyvet lehetne írni róla, mert például ki gondolná, hogy az erősítő berendezést folyékony nitrogénnel hűtik, márpedig a nitrogén – a levegő négyötödét kitevő gáz – csak mínusz kétszáz Celsius-fok közelében cseppfolyós, ennél nagyobb „melegben" már gáz... De inkább beszéljünk arról, hogy mire szolgál egy ilyen drága és bonyolult berendezés?

A válasz – tulajdonképpen – egyszerű. A televízió nagyon rövid hullámokon, úgynevezett ultrarövidhullámokon sugározza műsorát. Ezek a hullámok nem követik Földünk görbületét, mint a középhullámok – amelyen a legtöbb rádióadó sugároz –, hanem egyenesen haladnak, akár a fénysugár. Tehát csak olyan helyről lehet felfogni, ahonnan az adóállomás szemmel is látható.

Ha messzebbre akarják továbbítani az adást, ott egy erősítő állomást kell építeni, azután egy újabbat – és így egész közvetítőláncot. Ez az, amiben a képernyőn sokszor – nagy bosszúságunkra – megjelenő felirat szerint a hiba van, amiért vagy a kép, vagy a hang nem érkezik meg.

Így már könnyű megérteni: egy magasan keringő mesterséges hold is lehet ilyen erősítőállomás, és akkor mindenhová továbbíthatja az adást, ahová a holdról ellátna a rajta levő ember.

Minél magasabban van a szputnyik, annál nagyobb területet lát be, de ez a terület változik – hacsak a szputnyik nincs állandóan a Földnek ugyanazon pontja fölött.

Vannak ilyen mesterséges holdak is: ezek ugyanolyan gyorsan keringenek, mint a Föld alattuk levő pontjai, és ezért állni látszanak, pedig nagy gyorsasággal száguldanak kereken 36 ezer kilométer magasságban. Ezeket nevezik stacionárius mesterséges holdaknak.

Egyelőre azonban az Interszputnyik nem ilyen, hanem kétféle szovjet műholddal dolgozik: a Raduga-sorozat és a Molnyija-sorozat tagjaival (az előbbinek a neve szivárványt, az utóbbié villámot jelent). Ezeken bérel az Interszputnyik-szervezet közvetítő-csatornát a Szovjet-

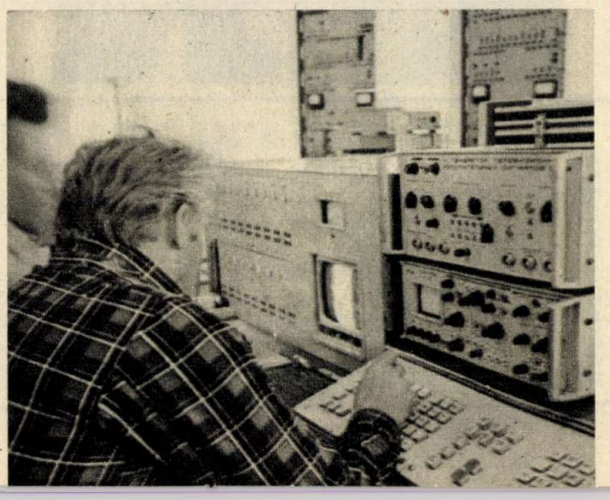

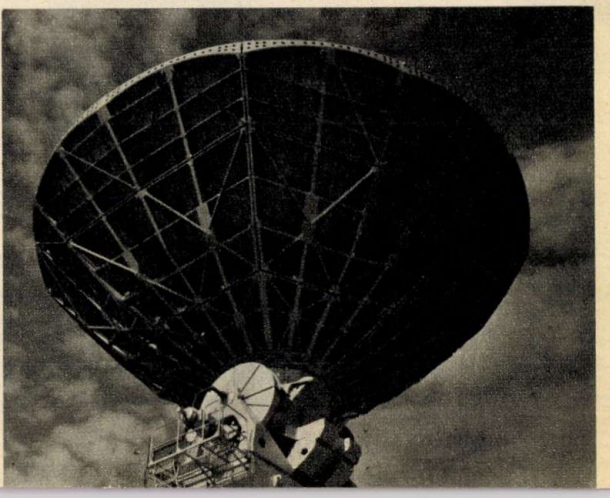

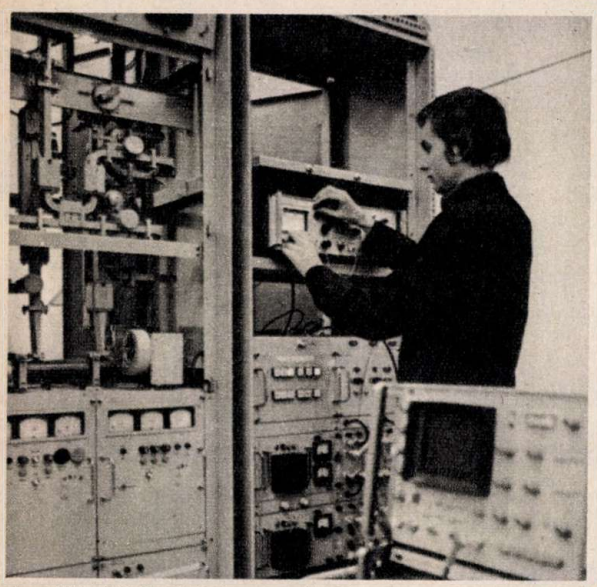

A taliándörögdi Interszputnyik állomás épületében elhelyezett számtalan műszerfal egyik részlete

A taliándörögdi közvetítő állomás műszerpultjánál állandó ügyeletet kell tartani

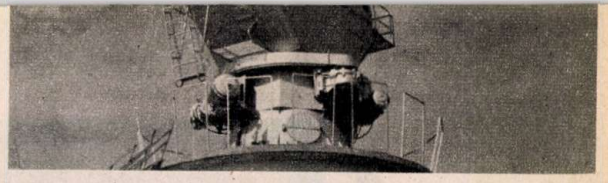

uniótól. A Radugák és Molnyiják felfogják az adást, felerősítik és visszasugározzák – Taliándörögdre is. Persze, még így, fölerősítve is meglehetősen gyenge a vétel, ezért kell ekkora antenna a fölfogásához, amely követi a mozgó holdat. A fölfogott hullámokat aztán Kabhegyre, onnan Győrbe, majd Budapestre továbbítják, innen sugározza szét a Magyar Televízió.

Így tehát a „közvetítő-lánc" egyetlen szputnyik, legalábbis Moszkva és Taliándörögd között. Onnan már a szokott úton halad készülékeink felé a műsort hordozó elektromágneses hullám.

De ha már fönn van az a mesterséges hold, használjuk ki jobban – gondolták a szakemberek. És mivel erre lehetőség van, a tévéműsor mellett rádióműsort, telefonbeszélgetéseket, táviratokat is továbbít és számítógépek is „kicserélhetik" adataikat rajta keresztül!

PETŐ GÁBOR PÁL

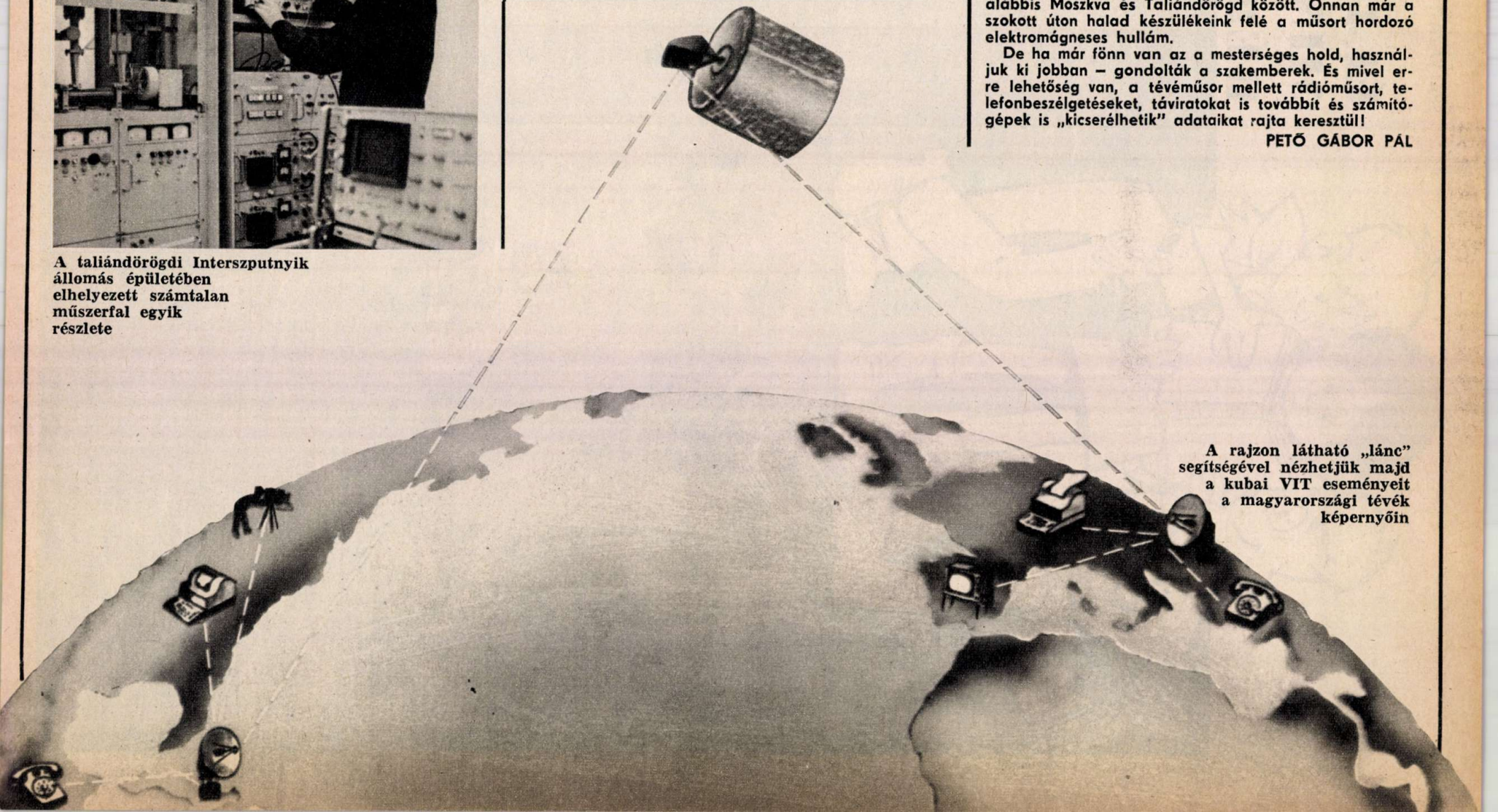

A rajzon látható „lánc" segítségével nézhetjük majd a kubai VIT eseményeit a magyarországi tévék képernyőin

PÁLYÁZATI FELHÍVÁS!

ÉLJÜNK MINDIG BÉKÉBEN!

A Magyar Úttörők Szövetsége Országos Elnöksége, az Oktatási Minisztérium és a Balatoni Úttörőváros Gyermekalkotások Galériája Éljünk mindig békében címmel pályázatot hirdet a világ minden gyermeke részére.

Pályázati feltételek: a pályázatra 5—15 éves korú gyermekek küldhetnek munkákat (azok, akik 1963. január 1. után születtek).

Pályázni csak 1977—78-ban készült, eredeti, önálló, kiállításon még nem szerepelt művel lehet.

A mű mérete tetszés szerinti. A képeket keret nélkül küldjétek be. A képek bármely anyag felhasználásával, s bármilyen technikával készülhetnek. Vagyis: *ceruza, pasztell, akvarell, gouache, olaj, tus, filctoll, fa, linó, metszet, rézkarc.*

Elfogadunk mozaikot, applikációt, kollázst, batikot, kisplasztikákat, rézdomborítást stb. Tehát minden, gyermek által készített alkotást.

A művek témája tetszés szerint, igen változatos lehet: szeretnénk, ha a pályázó bemutatná szülőhazáját, a gyermekek életét, a szülőházat, családját, iskoláját, kedvenc játékát, mozgalmi munkáját, a felnőttek életét otthon és munkában, népi szokásokat, hagyományokat stb.

Minden pályamű hátlapjára (aljára) ragasztott papíron, gépírással, orosz, német, angol, francia, spanyol nyelven a következő adatokat kell feltüntetni: a pályázó teljes neve, születésének időpontja (év, hó, nap), nemzetisége, a pályázó neme, pontos címe (lakás- és iskolacím), a beküldött alkotás témája és a kép címe.

A pályázók a versenyműveket az iskolákon, intézményeken, szervezeteken keresztül küldjék a címünkre. A pályamunkákról készítsenek összesítő listát két példányban, mely tartalmazza a fenti adatokat.

Nem kerülnek elbírálásra azok a művek, amelyekről a kért adatok hiányoznak, illetve a zsürizéskor az alkotás önállósága vitathatóvá válik. A pályamű első oldalán semmiféle jelzés, felirat nem szerepelhet.

A beküldött alkotásokat nem küldjük vissza! Azok a Gyermekalkotások Galériája tulajdonába, gyűjteményébe kerülnek.

Beküldési határidő: 1978. május 15. A cím: Gyermekalkotások Galériája, 8250 Zánka, Balatoni Úttörőváros, Magyarország.

A csomagra írjátok rá: *Nemzetközi gyermek képző- és iparművészeti pályázat.*

A pályázat értékelése: az elfogadott műveket 1978 nyarán kiállításon mutatjuk be a Gyermekalkotások Galériájában.

A legjobb pályamunkák készítőit díjazzuk és jutalomban részesítjük.

Fődíjak: aranydiploma, emlékplakett és tárgyjutalom.

Korosztálydíjak: egy-egy díj: az azonos évben született pályázók közül minden első három helyezettnek emlékplakett, aranydiploma, tárgyjutalom.

Ösztönző jutalmak: a kiállítás ünnepélyes megnyitásáról és a díjak kiosztásáról a díjazott művek alkotóit tájékoztatjuk. Az ünnepélyes díjkiosztáson jelen nem levő jutalmazottak díjait címükre megküldjük. A pályázatról katalógust jelentetünk meg, amelyben közöljük a díjazottak névsorát, valamint a díjazott műveket.

A kiállításon résztvevő alkotók számára megküldjük a katalógus egy példányát, továbbá arany-, ezüst- vagy bronzdiplomát.

Nemzetközi Gyermek Képző- és Iparművészeti Pályázat és Kiállítás Rendező Bizottsága

„Jó reggelt kívánok, itt a hajó orvosa beszél. Arra kérem a kedves turistákat, készüljenek fel a hűvösebb nappalokra és a még hűvösebb éjszakákra. Ne feledjék, megyünk vissza a Fekete-tenger felé. Ha felmennek a fedélzetre, szíveskedjenek pulóvert felvenni, mert könnyen megfázhatnak. Köszönöm figyelmüket, további jó utat kívánok!"

Isztambul felé menet többször is elhangzott orvosunk féltő szózata. A magunk bőrén éreztük, hogy igaza van, így pokrócba burkolva kacérkodtunk a fedélzeten a napsugarakkal. Bár ne tettük volna...

Amikor operatőrünk felállt, a kavargó szél belekapott a nyugágyába. Az könnyedén felemelkedett, csinált egy tiszteletkört a levegőben, majd karfájával pontosan a fejem búbját találta el. Mintegy másfél órával később a kabinomban ébredtem.

A lényeg az, hogy mire Isztambulba értünk, már semmi bajom nem volt, hála csoporttársaim gondoskodásának. Így mi sem hátráltatott abban, hogy megismerkedjem a világ egyetlen olyan városával, amelyen belül két világrész, Európa és Ázsia találkozik, az 1973. október 29-én — a török köztársaság alapításának 50. évfordulója tiszteletére — felavatott Boszporusz-híd „közreműködésével".

Érdemes néhány szót szólni a világ negyedik legnagyobb függőhídjáról. Teljes hossza 1560 méter, szélessége 33,40 méter. Alatta könnyedén elférnek a legnagyobb tengerjárók is, olyan nagy a víztükör és a híd közötti távolság. A mi Adzsáriánk is játszva elfért alatta. Amikor városnéző sétánk során autóbuszunkkal áthaladtunk Európából Ázsiába, gépkocsivezetőnknek hídhasználati díjat kellett fizetnie.

Útban a Karaköy téri nemzetközi kikötőbe, elhaladtunk egy szultáni palota, a Dolmabahcse szeráj érdekes épülete előtt. Ugy látszik mindenki tartalékolt még filmet, mert sűrűn kattogtak ezúttal is a fényképezőgépek. Amerre csak néztünk, mecsetek karcsú tornyai köszöntöttek bennünket.

Kikötőnk közvetlen a régi híd, a Galata tőszomszédságában van. Óriási a forgalom, dudálnak, tülekednek az autók. Semmi KRESZ — győz az erősebb. Elhatároztuk, inkább gyalog megyünk, mert így gyorsabban jutunk előre. Pillanatok alatt a túlsó oldalon voltunk. Az isztambuli piac nemcsak látványával, illatával is vonzza az embereket. Viszont aki nem szereti a halat, jobb ha elkerüli...

Isztambulban is időzavarba kerültünk, mint utunk során mindenütt: kevés az idő és sok a látnivaló. Ráadásul pénzünk is erősen fogytán volt már, így a levelezőlapok írásával is takarékoskodnunk kellett. Még szerencse, hogy a kellemes idő nem gátolt senkit a városnézésben, mászkálásban. Így jutottunk el a világ negyedik legnagyobb egyházi építményébe, a Kelet Csodájának nevezett Ayasofyába, a Kék Mecsetbe (belépés természetesen cipő nélkül!), és a mellette levő fedett vízgyűjtő medencéhez, melyet még a VI. században Justiniánusz császár építtetett. A medence boltozatát 336 oszlop tartja. Idegenvezetőnk azt is elárulta, hogy a vízgyűjtőt még ma is használják.

Elhaladtunk az Állatkert főbejárata előtt. „Aki olyasmit akar látni, amit Törökországban máshol nem láthat, az velem tart!" — mondtam és kissé nyugtalanná váltam, mert elég sokan követtek. Tudniillik a nagy szám nem egyéb, mint néhány közönséges disznó. Az iszlám vallás ugyanis tiltja a disznóhús fogyasztását, ezért Törökországban a disznót csak az állatkertben mutogatják...

Várakozással teli, izgalmas pillanatok a kiszállás előtt

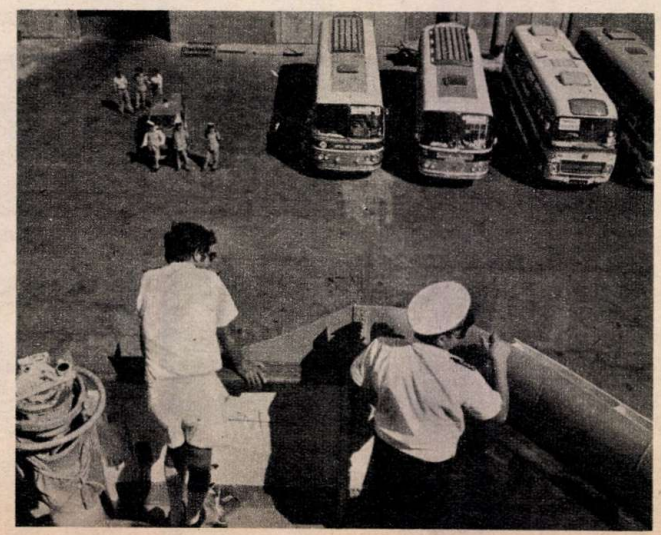

Amikor megálltunk a derék sertések előtt, szerencsére megúsztam néhány hátbaveréssel. Hogy a társaságot kiengeszteljem, meghívtam egyik útitársunkat, Anikót, egyik napilapunk újságíróját — medvetáncoltatásra. Néhány líra az egész, és ezért dobszóra a medve táncolni kezd. A bátrabbak meg is simogatják. Nagy a siker, és rögtön szent a béke közöttünk.

Megcsodáltuk még a régi szultáni palota, a Topkapi féltve őrzött kincseit, műtárgyait, az uralkodó lakosztályát, s kifelé haladva néhány percet szántunk a kocsimúzeum megtekintésére is. A „hintó" szót egyébként a magyarból vette át a török nyelv.

Sétánkat az Óváros központjában, a híres fedett bazárban fejeztük be. Aránylag kis területen mintegy 4000 apró üzletet zsúfoltak itt össze. Külön utcájuk van a bőrösöknek, a szőnyegkereskedőknek, a szűcsöknek stb. A Kapali Csarsi (ez a bazár török neve) 61 utcájában nem nehéz eltévedni. Ezt mi is tapasztaltuk. Így csak taxival tudtunk visszajutni Karaköybe, a Galata-híd melletti nemzetközi kikötőbe.

Ekkor már öreg este volt. Még szerencse, hogy megfogadtuk a hajóorvos tanácsát, mert előkerültek a pulóverek, tréningruhák. Az Aranyszarv-öböl felől csípős, hideg szél hűtötte le a néhány nappal ezelőtt még 40 fok feletti „kedélyeket". Másnap délelőtt búcsúztunk Isztambultól. Megeredt az eső, nem volt kedvünk az indulásig rendelkezésünkre álló 2—3 órában sétálgatni. Behúzódtunk a kabinunkba, és csomagolni kezdtünk.

A végállomás, Ogyessza következett.

Szőnyi János

Születésének harmincadik évfordulóját ünnepli a közeljövőben a Magyar Honvédelmi Szövetség. Az MHSZ tagjai sokszor nyújtottak segítő kezet a gyerekeknek, munkájukból sokat tanulhatunk.

GYERÜNK A VÍZ ALÁ!

A Molnár utcai tanmedence egykori építői aligha gondolták, hogy a régen várt belvárosi, ötödik kerületi mini-úszóparadicsomot egyszer majd könnyűbúvár palánták, méghozzá a BHG könnyűbúvár klubjának legifjabb tagjai is birtokba veszik. Mert ha gondolták volna, bizonyára nagyobbra építik, hiszen évente mintegy ezerötszáz gyerek ismerkedik itt meg a könnyűbúvár sport alapelemeivel a kerület iskoláiból.

Minden kedden és csütörtökön délutánonként itt találkozik többek között Horváth Péter és Bordás Attila, a Váci utca 43. sz. alatti általános iskola tanulója is.

— Régóta tudsz úszni? — kérdezem Horváth Pétertől.

— Ahogy vesszük. A nagyapám Szombathelyen él, sokszor kimentünk a Perint partjára, ott tanultam meg úszni. Egyszer egy tizennyolc éves fiú beleesett a vízbe, a nagyapám kihúzta, de rossz volt nézni, ahogy kapálódzott a szerencsétlen. Akkor határoztam el magam, hogy megtanulok úszni. Tizenkét éves koromban már a KSI-ben vízilabdáztam. Másfél évig jártam edzésekre.

— Miért hagytad abba?

— Megúntam. Naponta nyolcszáz métert úsztunk.

— A könnyűbúvár edzések nem unalmasak?

— Nem, izgalmasabb uszonnyal, szemüveggel úszni. Arról nem beszélve, hogyha majd készülékkel merülhetünk, akkor az érdekes víz alatti világgal is megismerkedhetünk. Az lesz az igazi, ha majd csutorával úszhatunk!

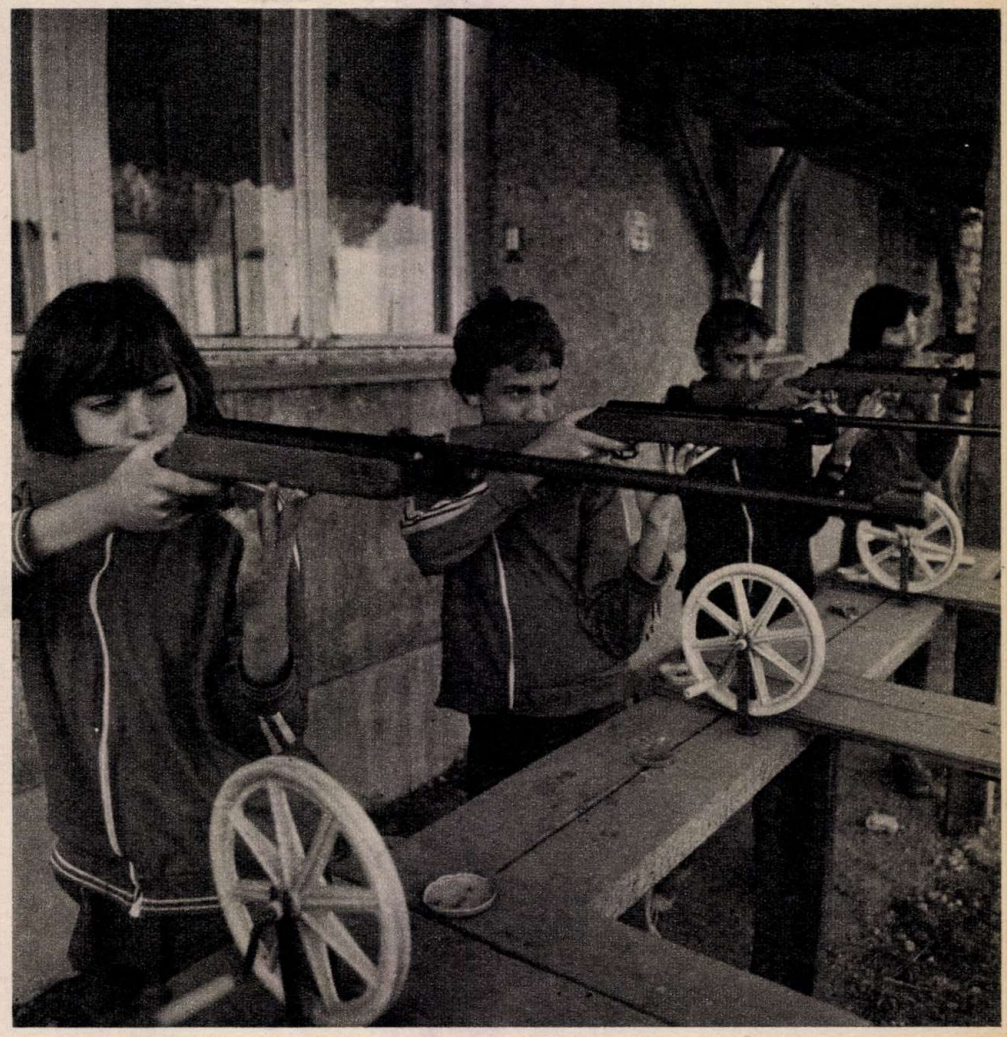

Attilát nem lehet kicsábítani a vízből, kiúszik a medence széléhez, mentegetőzve mondja:

— Péter jobban el tud mindent mondani, nekem pedig nem árt, ha egy kicsit többet edzem nála.

Alig két és fél éve foglalkoznak — az MHSZ keretében — a BHG könnyűbúvár klubjában általános iskolásokkal. Az eddigi eredmények azt bizonyítják, hogy érdemes a 10—14 éves lányokat, fiúkat foglalkoztatni. A magyar könnyűbúvár sportnak szép hagyományai vannak, ennek elismeréséül kapta meg tavaly hazánk a Könnyűbúvár Európa-bajnokság rendezésének jogát. Az itt elért nagyszerű magyar sikerek szinte „követelik" azt az áldozatos munkát, amit a BHG edzői végeznek az úttörőkkel.

Persze ők nem kényszerűségből foglalkoznak a gyerekekkel, ahogy ők mondták:

— Nagyon hálás tanítványok, egyre többen vonzódnak ehhez a fizikai erőnlétet és tecnikai felkészültséget egyaránt igénylő modern sportághoz.

Könnyen megeshet, hogy Horváth Péter és társai közül többen is tagjai lesznek majd idővel az MHSZ-nek, hiszen a gyermekkorban kötött barátságok általában nagyon erősek, hosszú időre szólnak.

Bőcs Ferenc
Fotó: Szalay Béla

Tanzánia kormánya falvakba telepíti a nomádokat

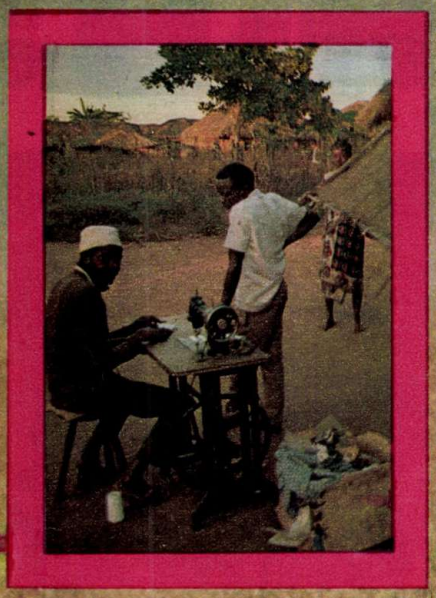

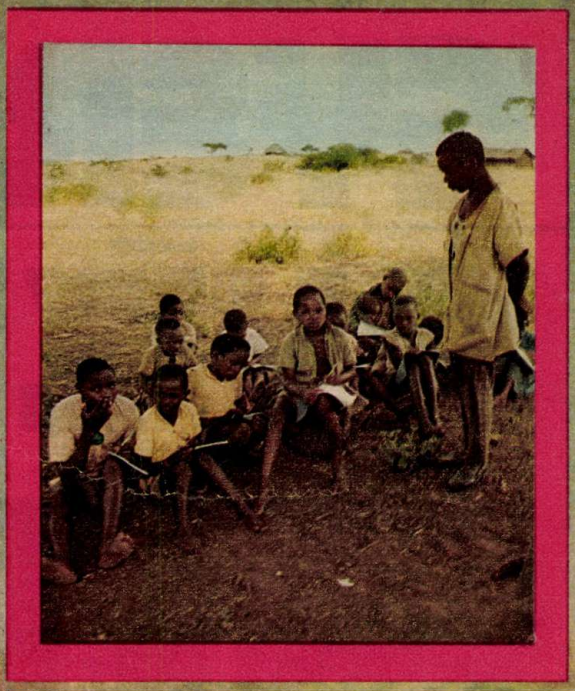

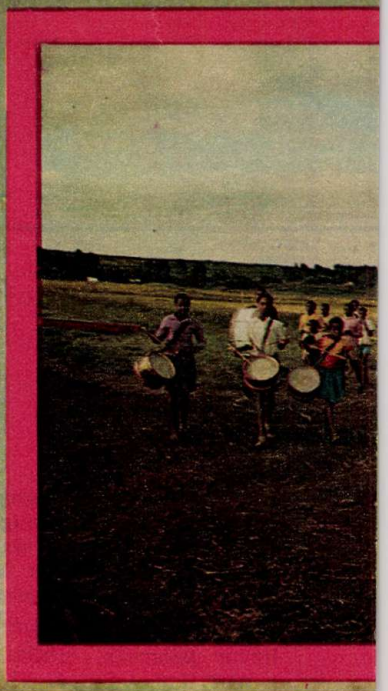

Tanítás szabadban, egy újonnan létesített falusi iskolában

Érdekes tanzániai növény: legyezőpálma

Tanzánia, Kelet-Afrika egyik legérdekesebb országa megindult a fejlődés útján. Persze itt egészen mást jelent a fejlődés szó, mint Európában. Például ebbe a fogalomba tartozik a kasza megismerése...

MAGYAROK AZ UDZSAMÁK ORSZÁGÁBAN

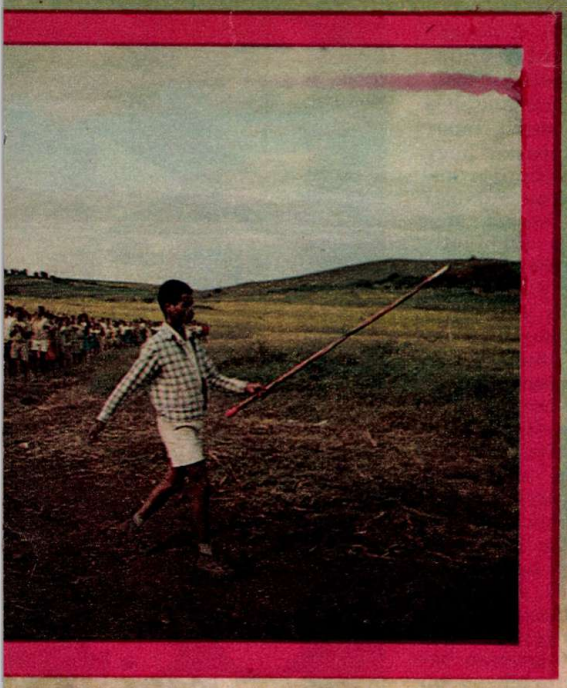

A ritmus, a zene, a tánc a régi kultúra hagyományai természetesen élnek az itt felnövő fiatalokban

anzániában a jelennel együtt él a múlt. Fővárosában, Dar-es Salaamban — ami magyarra fordítva azt jelenti: a béke kikötője — a legkorszerűbb kikötői berendezések is megtalálhatók. Vannak modern gépekkel, felszerelt gyáraik, gondosan művelt, hatalmas ültetvényeik — de az ország belsejében, távolabb az Indiai-óceán partjaitól még találni olyan törzseket, amelyek bogyók, gyümölcsök, gyökerek gyűjtögetésével, kezdetleges vadászattal tartják fenn magukat. Ideig-óráig egy helyben maradnak, s ha a környéken megették, ami ehető — odébbállnak. Életmódjukat az teszi lehetővé, hogy a természet ott igen gazdag, buján terem a növényzet, sok az állat — s tél nincs. Az évszakokat csak aszerint különböztetik meg, hogy több, vagy kevesebb eső esik.

Az őskor e huszadik században is fennmaradt „szigeteinek" lakóit a tanzániai kormány úgy próbálja letelepíteni, hogy falvakat épít a számukra egyszerű, de állandó házakkal, s minden ilyen újonnan létesített faluban iskolát is, üzletet is nyit. Itt megkaphatók a mindennapi élethez szükséges dolgok (só, gyufa, edények), meg a legszükségesebb gyógyszerek. És füzet, papír, ceruza. E falvakba tanítót neveznek ki, meg orvost, de legalábbis felcsert (aki szintén egészségügyi szakember, csak alacsonyabb képzettségű az orvosnál). Olyan területen létesítik e falvakat, ahol a föld jól termő, viszonylag könnyen művelhető. A nomád életből idetelepített családoknak földet adnak, meg szerszámokat a műveléshez — sok helyre jut traktor is, traktorossal. S az új lakók megkezdik új életüket. Ami a legjobban különbözik korábbi életmódjuktól, az hogy nagyobb közösségben kell élniük (a „tömeget", a nyüzsgést meg kell szokniuk), s helyhez kötöttek. Vagyis a szabadság egy részéről le kell mondaniuk annak érdekében, hogy betegségeikbe ne haljanak bele, hogy gyermekeik tanulhassanak, s a felnőttek közül is sokan elsajátítsák az írás-olvasás tudományát. Ezeket az új, közös földművelésen és állattenyésztésen alapuló szövetkezeti falvakat Tanzániában udzsamáknak nevezik.

S még nem szóltam eddig a legfontosabbról, minden élet előfeltételéről: a vízről. Az udzsama falvakat mindenekelőtt jó ivóvízzel kell ellátni. Bár azon a vidéken a folyók, patakok még korántsem annyira szennyezettek, mint az iparilag fejlett országokban, vizük ivása úgy, hogy csak egyszerűen merítenek belőle, sok helyen egészségtelen, mert fertőzött. Az alig méter mély kutak pedig egyrészt nem mindig adnak vizet, másrészt ott, ahol sok ember lakik együtt, nem egészségesek, mert elfertőződnek. A mélyfúrású

A főszerep a mezőgazdaságé

artézi kút drága, s még akkor sem biztos, hogy fertőzés mentes. Tanzániában, s nemcsak az udzsama falvakban, a vízellátás tehát a kormány egyik súlyos gondja.

Hazánk, erejéhez képest szívesen segíti a gyarmati sorból nemrég felszabadult országokat. Erre a világ négy sarkából számos példát lehetne idézni, de maradjunk Tanzániánál, s a víznél. A fővárostól, Dar-es Salaamtól északra, Tanga város közelében építettek a magyarok egy hidroglóbuszt (amilyet sok falu határában, vagy a vonatablakból kinézve a legtöbben láthattatok már). Egy lábon áll, magasba nyúló gömbje ezüstösen csillog. Nos, ez a magyar hidroglóbusz öt falut lát el vegyileg és mechanikailag (vagyis szénnel is) szűrt tiszta vízzel. A „magyar víz" közelében mezőgazdasági oktatóközpontot és mintagazdaságot létesítettek, amelynek vezetője ottjártamkor a keszthelyi agrártudományi egyetem egyik tanára, képzett mezőgazdász, Németh József volt. Körülvezetett birodalmában.

Három-négy méter széles, és vagy tíz méter hosszú parcellák között járkáltunk. Jó néhányban látszott: azonos növény kelt ki benne — kukorica —, de más nagyságú, erősségű, levélszámú. Elmondta séta közben, hogy tanítványai fél éves tanfolyamon vesznek részt. Többségükben fiatalok, írni-olvasni a legtöbb tud. Ezek jegyzeteket készítenek a hallottakról, a többi fejében rögzíti — de a záróvizsgán elért eredményükben alig van különbség: jól megjegyzik a tanultakat.

Az ország négy sarkából összeverődött brigádvezetőket ismertetik itt meg a korszerű mezőgazdaság alapelemeivel, s azzal, hogyan kell a munkát megszervezni. A gyakorlatban kell bizonyítani még az alapfogalmakat is, amit nálunk talán minden gyerek (nemcsak a falusi) jól tud — mondja Németh József. A látott parcellákról meg elmeséli: egyszerre vetették őket. S hogy mégsem egyformán fejlettek, azért van, mert kísérletiek. Az egyiket öntözték, a másikat nem, az egyik kapott műtrágyát, a másik nem, az egyiket rendszeresen kapálták, míg a másikat hagyták gazosodni. Volt, amelyiket öntözték is, műtrágyázták is, volt amelyikhez különleges vetőmagot használtak — s a parcellák bizonyították, melyik a jobb módszer.

Sok mindennel megismerkedhetnek itt a fiatalok, de az is lehet, hogy szövetkezeteikbe visszatérve udzsamáik még évekig nem tudják beszerezni a szükséges műtrágyát, a jobb vetőmagot, s nem biztos, hogy lehetséges lesz öntözni. De kapálni, a földet lelkiismeretesen megművelni — erre megtanítja az udzsamák küldötteit Németh József. Elmondott erre egy másik példát.

Tanzániában még ott sem kaszálnak, ahol gabonafélét termesztenek. A növény szárát vagy nyitott, sarlószerű szerszámmal vágják le, vagy a pangával. A panga leginkább rövid, kissé görbe kardra, vagy nagyobb késre hasonlít. Férfiember az övében hordja. E pangával vagy a sarlóval az aratás fáradságos (le kell hajolni), és sokkal szaporátlanabb a kaszálásnál. Németh tanár úr tehát elhatározta, hogy tanítványait megtanítja kaszálni. De Tanzániában nem ismerik a kaszát. Magyarországról a szentgotthárdi kaszagyárból hozatott hát tíz darabot. S kezdődött az oktatás. Nem volt könnyű, mert Tanzániában nagyon meleg a meleg, s a kaszálás nagyon nehéz munka: régen, amikor még ez volt a legelterjedtebb betakarítás Magyarországon, amikor a szegények sokszor kenyérrel meg hagymával laktak jól, kaszáláskor még ők is szalonnát ettek, hogy legyen erejük. — Végül mindenki jól kaszált, a lányok-fiatalasszonyok is. Vagyis elsajátították az általánosan ismertnél termelékenyebb módszert. Németh József öröme azonban mégsem volt teljes. „Ha visszamennek a falujukba, ott nem lesz kasza, hiszen nem kapható. S különben is, azon a koszton, amit itt az iskolán kaptak, meg lehetett kívánni a kaszálást. De az otthoni, kalóriaszegény étkezés mellett? Bizony nehéz..."

Tanzániában is az a helyzet, mint a legtöbb afrikai államban, amely a gyarmati múlttól csak szegénységet, elmaradottságot örökölt: az ország gazdaságában a legnagyobb szerep a mezőgazdaságnak jut. Amikor tehát a magyar szakemberek a mezőgazdaság fejlődését támogatják, a legfontosabb területen segítik az országot. Ugyancsak Tanzániában dolgozott például néhány évig egy olyan agronómus, aki Magyarországon tsz-elnök volt. A kelet-afrikai országban segítette a szövetkezetek szervezését, a vezetők képzését, az egyes területekre vetéstervek elkészítését. De dolgoznak Tanzániában magyar orvosok, tanárok; járják a nehezen járható utakat az Ikarus autóbuszok — s még nagyobb azoknak az afrikai szakembereknek a száma, akik az egyetemet hazánkban végezték el, itt szerezték diplomájukat — s most otthon, Tanzániában segítik a nép felemelésére irányuló program megvalósítását. Bátran nevezhetjük őket a magyar tudás, szakértelem nagyköveteinek — hiszen révükön számos olyan ember ismerkedik meg közvetve hazánkkal, aki korábban sose hallott rólunk.

MOLNÁR S. EDIT

MONSPART SAROLTA

Saci. Így ismeri az ország apraja-nagyja. Tájékozódási futó világbajnok. Rendszeresen indul maratoni futásban — a férfiak között. A kocogás magyarországi „prófétanője", a hazai erdei tornapályák, a Magyar Rádió kocogónapjainak életrehívója. Először arról kérdeztük, hogy miért is vállalta a futás „prókátorának" a szerepét.

– Mert a tunyaság nagy veszélyt jelent. Aki keveset mozog, nem sportol, előbb-utóbb elsorvad. Mondjuk az a gyerek, aki az iskolából hazatérve csak a tévé előtt kuporog, pusztán az „ülőizmait" erősíti. Néha arra gondolok, hogy ők rövidesen csak guggolva fognak járni, mintha ülnének. A tréfát félretéve, a futás a legolcsóbb sportág, és nagyon korán megtanulható, szinte a járással egyidőben. Azt vallom, hogy tanulni, szellemi munkát is csak az tud becsületesen végezni, aki rendszeresen mozog.

– Mire készülsz most?

– Nem hivatalos női maratoni futó világbajnokság lesz márciusban, ezen szeretnék megfelelően szerepelni. Azután következik a tájékozódási futó VB. Jó lenne felkerülni a dobogóra, mert emlékszem, amikor aranyérmet nyertem seregestül jelentkeztek a lányok és fiúk, hogy futni szeretnének.

lya, vagy tornaterem hiányában is űzhető.

Most pedig ismerkedjetek meg a futás legfontosabb szabályaival. 1. Közvetlenül étkezés után ne fussatok, a nyugodt emésztés legalább másfél órát igényel. 2. Nem szabad minden átmenet nélkül terhelni a szervezetet, ezért jól melegítsetek be futás előtt. 3. Ügyeljetek a könnyed futómozgásra, az egyenletes tempóra és a helyes légzésre. Ha erőlködés nélkül futtok, sokáig nem fáradtok el. 4. Nagyon fontos a rendszeresség. Hetenként ne adjátok alább két-három edzésnél, de ha időtök engedi, akár mindennap szakíthattok 20—30 percet a futásra. 5. Mindig az időjárásnak megfelelően öltözködjetek.

A futás sokkal érdekesebb, ha nem magányosan, hanem barátokkal, ismerősökkel együtt csináljátok. Ezért próbáljatok összehozni egy hat-tíz fős csoportot, mert így fokozódik a versenyzési kedv, és ha az edzés végén játékra kerül sor, nem kell gondoskodni ellenfélről. Jelöljétek ki ezután a közeli erdőben, réten, vagy domboldalon a futópályát. Városokban nincsenek ilyen kedvező feltételek, de a parkok, játszóterek és a háztömböket körülvevő bitumenes járdák is alkalmasak az edzésekre.

Mindig könnyű futással kezdjétek az edzést. 3—400 méteres kocogás után a testnevelési órákról ismert gimnasztikai gyakorlatokkal mozgassátok át a kar, láb és a törzs izmait, ezzel biztosítsátok a szervezet alapos bemelegítését. Először próbáljatok öt-tíz percig közepes iramban futni. Rövid pihentető sétával fújjátok ki magatokat, majd ismételjétek meg az előző adagot. A következő edzéseken egyre rövidül a pihenőidő, az ötödik alkalommal már megállás nélkül végigfuthatjátok a húsz percet. A folyamatos, de könnyű tempójú futást a nyolcadik edzéstől felváltják a *résztáv futások.* Ez azt jelenti, hogy a távolságok 5—800 méterre csökkennek, viszont egy-egy résztávot teljes lendülettel kell lefutni. Mivel ezek az edzések már erősen igénybe veszik a szervezetet, fokozottan ügyelni kell a terhelés adagolására. Ebben hasznos segítséget nyújt a *pulzusmérés.* A pulzust a csukló tenyér felőli oldalán vagy a nyakon 15 mp-ig mérjétek, és ezt néggyel szorozva megkapjátok az egy percre eső pulzusszámot. Sportszempontból két mérésnek van jelentősége. A *nyugalmi-, vagy alappulzus* egyénektől függően 60—75 közötti értéket mutat, mérését pihent állapotban kell végezni. Ha arra vagytok kíváncsiak, hogy a különböző gyakorlatok, vagy az egész edzés mennyire „viselte" meg a szervezetet, akkor közvetlenül a terhelés befejeztével mérjétek meg a pulzusotokat. A 130—145 közötti pulzus gyenge terhelésre utal, 145—155 közepes, 155—170 erős, a 170—180 pedig igen erős terhelést jelent. *Amennyiben a pulzusszámot nem „tornáztattátok" fel 130-ig. túl kényelmesen mozogtatok.*

A résztávokat futhatjátok időre is. Mérjetek ki 300 és ezer méter között pályákat és az eredményeket vezessétek egy füzetben. Így le tudjátok mérni, mennyit fejlődtetek az edzések megkezdése óta. *Ezer méteren* 5—6-os fiúknak 3.30—3.40 p, 7—8-ban 3.20—3.30 p, lányoknál a közepes idő 4.10—4.30 p. *800 méteren* ugyanebben a sorrendben: 3.0—3.10 p, 2.50—3.0 p, 3.40—3.50 p. *300 méteren:* 60—65 mp, 55—60 mp, 65—70 mp. Az állóképesség mérésére világszerte az ún. *Cooper tesztet* használják, melyben a kondíció mértékét a 12 perc alatt lefutott távolság jelenti. **Erre táblázatunk ad tájékoztatást.**

Lovas Albert

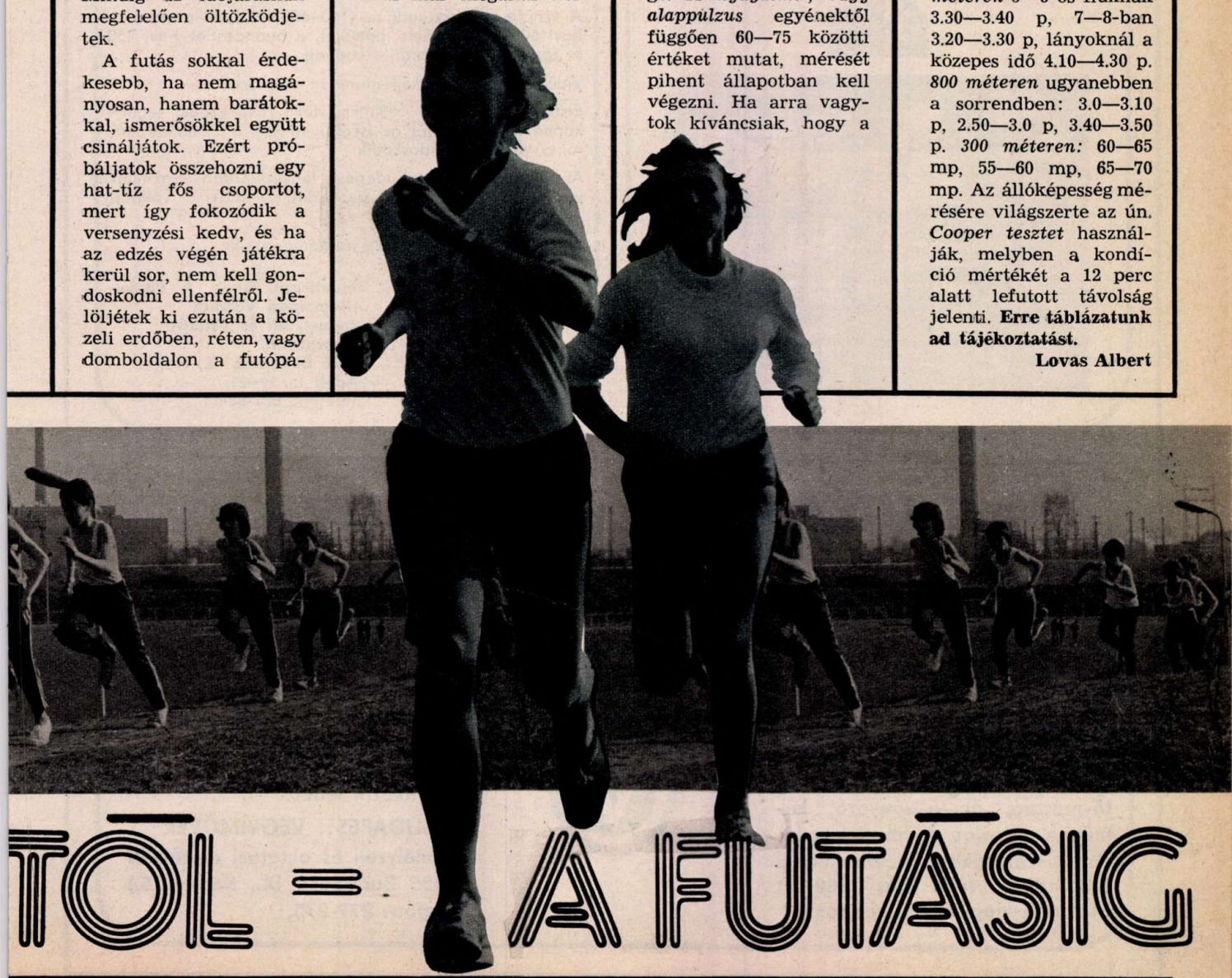

TŐL = A FUTÁSIG

FIATALOK JELENTKEZÉSÉT VÁRJUK ÉLELMISZER-ELADÓ SZAKMUNKÁSTANULÓNAK az 1978—79-es tanévre!

Tanulóink a következő szociális juttatásokban részesülnek: társadalmi ösztöndíj, munkaruha, ebédhozzájárulás, kedvezményes üdültetés, bejárók részére utazási költségtérítés.
Vidéki tanulók az albérleti díjhoz hozzájárulást kapnak.

Érdeklődés és részletes felvilágosítás:
ZÖLDÉRT VÁLLALAT, **1453 Budapest, Nagyvásártelep, személyzeti és oktatási főosztály, II. emelet.**

Megközelíthető: a Boráros térről a 2-es villamossal a végállomásig, onnan a 79-es jelzésű autóbusszal egy megálló.

ZÖLDÉRT

JÓ KERESETI LEHETŐSÉGET NYÚJTÓ SZAKMÁT AJÁNLUNK FIÚKNAK!

A Budaprint Pamutnyomó Vállalat felvesz általános iskolát végzett fiúkat 16 éves korig

TEXTILNYOMÓ SZAKMUNKÁSTANULÓNAK.

A tanulmányi ösztöndíjon (160—600 Ft) felül a vidékiek havi 500 Ft különélési pótlékot, a budapestiek havi 450 Ft társadalmi ösztöndíjat kapnak.

Vidéki tanulóinkat kollégiumban helyezzük el.

Első éves tanulóink 1500 Ft értékű ruházkodási segélyt kapnak. Tankönyvről az iskola, tanszerről, munkaruháról a vállalat gondoskodik.

Az elméleti oktatás Budapest legkorszerűbb szakmunkásképző intézetében, a gyakorlati oktatás a vállalat gyáraiban folyik.

Jó tanulóink továbbtanulását támogatjuk!

BUDAPRINT BUDAPEST

Jelentkezni lehet: A Pamutnyomóipari Vállalat személyzeti és oktatási főosztályán, 1036 Budapest, III., Fényes Adolf u. 19—21. Telefon: 687-834.

A BUDAPESTI VEGYIMŰVEK

szeretettel várja az általános iskolát végzett fiatalok jelentkezését szakmunkástanulónak az alábbi szakmákban:

esztergályos, marós, hegesztő (kiemelt szakmák), autószerelő (budapesti lakosok részére), gépszerelő, villanyszerelő, szobafestő-mázoló, ács-állványozó, kőműves, asztalos. A tanulók a kiemelt szakmákban a tanulmányi ösztöndíjon felül havi 200 Ft ösztöndíj-kiegészítést kapnak.

1876 1976

Vállalatunk a tanulókkal szerződést köt társadalmi ösztöndíjra, amelynek havi összege 250—450 Ft-ig terjedhet.

A tanulók részére kollégiumi elhelyezésről gondoskodunk.

Jelentkezni lehet:
A BUDAPESTI VEGYIMŰVEK személyzeti és oktatási osztályán (1455 Budapest, IX., Kén u. 5.) Telefon: 277-275.

RAHAN a fejszék erdejében 2.

AZ ÁLTALÁNOS ISKOLA 8. OSZTÁLYÁT VÉGZŐ FIÚK FIGYELEM!

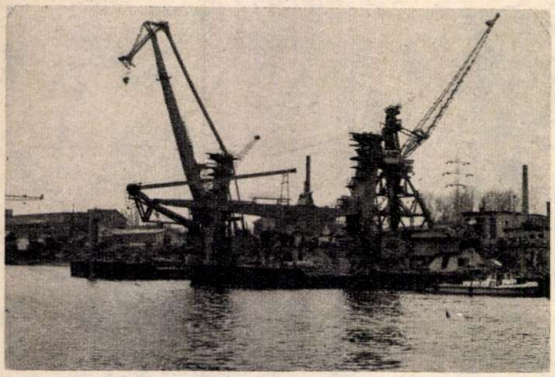

Szeretettel vár benneteket a

MAGYAR HAJÓ ÉS DARUGYÁR.

Üntő, gépi fogácsoló, csőszerelő, villanyszerelő, szerkezeti lakatos, gépszerelő, hegesztő, fényező-mázoló, asztalos, ács szakmákban tud továbbtanulásotokról gondoskodni.

JUTTATÁSOK:
kedvezményes étkeztetés,
munkaruha,
tisztálkodószerek,
társadalmi tanulmányi ösztöndíj 250—500 Ft-ig.
elhelyezés kollégiumokban.
Képzés a vállalat korszerű tanműhelyeiben folyik. A sikeres szakmunkásvizsga után pályakezdéshez 1500—2000 Ft előleget fizetünk, a besorolástól függően. Elhelyezés az újonnan épült munkásszállóban. Szakközépiskolában továbbtanulási lehetőség van.

JELENTKEZÉSI MÓD:
a választott szakmát az általános iskolai jelentkezési lapon kell feltüntetni, illetve a megadott címeken személyesen közölni.

Magyar Hajó- és Darugyár oktatási osztálya
Budapest XIII., Váci út 202.
MHD. Balatonfüredi gyáregység személyzeti és oktatási osztály
MHD. Tiszafüredi gyáregység személyzeti és oktatási osztály
MHD. Váci gyáregység személyzeti és oktatási osztály

FIATALOK!

A PNYV Soroksári Textilgyára általános iskolát végzett fiatalokat felvesz szövő szakmunkástanulónak az 1978/79-es tanévre, 16 éves korig.
A tanulóidő 2 év.

JUTTATÁSOK:

tanulmányi ösztöndíj, a tanulmányi eredménytől és az évfolyamtól függően havi 350—600 Ft között,
— vidéki fiataloknak különélési pótlék, havi 500 Ft.
— elhelyezés kollégiumban, teljes ellátás munkaszüneti napokon is,
— iskolaköpeny és munkaruha,
— Budapest területére érvényes utazási bérlet,
— áruvásárlás 35%-os kedvezménnyel a vállalat termékeiből, 2000 Ft értékig.

A szakmunkásvizsga után fiataljaink jövedelme 2800—3000 Ft. Természetbeni juttatás címén évente egyszer 750 Ft-ot, valamint nyereségrészesedést kap minden dolgozó.

44 órás munkahét, kéthetenként szabad szombat.

JELENTKEZÉS személyesen vagy levélben a személyzeti és oktatási osztályon (szombat kivételével 8 és 14 óra között).

Címünk: PNYV Soroksári Textilgyár 1734 Budapest, Marx Károly u. 294.

FIGYELEM!

A 14. életévet betöltött és általános iskolát végzett lányokat **szövőnek,**

fiúkat

villanyszerelő, forgácsoló, szerkezeti lakatos

szakmákra beiskolázunk szakmunkástanulónak.

JUTTATÁSOK:

szövő szakmunkástanulóknak havi 300,— Ft
a fiú szakmunkástanulóknak havi 500,— Ft társadalmi ösztöndíjat fizetünk, és a tanulmány eredménytől függően ösztöndíjban is részesülnek.

Ingyen munkaruhát, iskolaköpenyt és füzetcsomagot adunk. Elhelyezés kollégiumban, ahol az ellátás térítésmentes.

Az iskolában és üzemi gyakorlat idejére a gyárban díjtalan ebédet adunk.

Évente egyszer kedvezményes vásárlás a vállalat termékeiből. Jelentkezni lehet személyesen szombat kivételével bármely munkanapon 8-tól 15 óráig.

Levélre részletes tájékoztatást küldünk.

Cím: PATEX Angyalföldi Szövőgyár személyzeti osztály 1135 Budapest, Fáy u. 81—83.

HÓVAL HÍMZETT NADRÁGOK

„Hajtsál, hajtsál!" Ez a szó visszhangzott a városligeti műjégpálya környékén. A kis sportolók meg is fogadták a jótanácsot, nagy igyekezetükben többen egészen közeli ismeretségbe kerültek a szikrázó jéggel.

— Divat a hóval hímzett nadrág — nyugtázott egy hatalmas esést a versenybíróság mellett toporgó gyerekek egyike.

— Te nem estél el?

— Én? Ugyan, negyedik lettem a kisdobos fiúk versenyében.

— Hogy hívnak?

— Horváth Csaba vagyok, a Keveház utcai iskola harmadik osztályába járok.

— Sokat korcsolyázol?

— Nem. Atlétizálok, csak most, télen felöntötték vízzel a suli udvarát, jó kis jégpálya lett, hát készültem egy kicsit.

Persze, a többiek is készültek, a „hóval hímzett nadrágok divatja" nem is az ügyetlenség, hanem a nagy igyekezet miatt hódított.

EREDMÉNYEK: *Kisdobosok. (200 m) Lányok:* 1. Krisztel Erika (XI. ker. Keveház u. ált. isk.) 29.2 másodperc, 2. Csögör Katalin (VI., Vörösmarty u. ált. isk.) 34.1, 3. Hikádé Imola (XI., Keveház u. ált. isk.) 37.1. *Fiúk: Orbán György* (V., István téri ált. isk.) 30., 2. Nagy Zsigmond (XI., Mérnök u. ált. isk.) 34.1, 3. Szentpéteri Csaba (V., István téri ált. isk.) 34.2. *Úttörők. (400 m) Lányok: II. korcsoport (5.—6. osztályosok):* 1. Hunyadi Emese (XI., Bikszádi u. ált. isk.) 57.2, 2. Kárpáti Zsuzsa (XIII., Váci u. ált. isk.) 60.1, 3. Somodi Krisztina (XV., Lenin u. ált. is.) 69.4. *I. korcsoport (7—8. osztályosok):* 1. Botos Eszter (XI., Keveház u. ált. isk.) 53.1, 2. Péterfi Judit (VII., Hernád u. ált. isk.) 55.4, 3. Károlyi Piroska (XIV., Álmos vezér téri ált. isk.) 58.4. *Fiúk II. korcsoport:* 1. Simon Ferenc (II., Ady Endre u. ált. isk.) 55.4, 2. Hormay Zsolt (VIII., Práter u. ált. isk.) 57.6, 3. Gyorcsovics Péter (VI., Szinyei Merse u. ált. isk.) és Papp Ágoston (XI., Bikszádi u. ált. isk.) 58.4. *I. korcsoport:* 1. Kővári Gábor (XI., Leininger u. ált. isk.) 49, 2. Csontos Csaba (VII., Hernád u. ált. isk.) 49.8, 3. Baranyai Róbert (VIII., Somogyi Béla u. ált. isk.) 52.

100 TIPP A SZAKPRÓBÁHOZ 3.

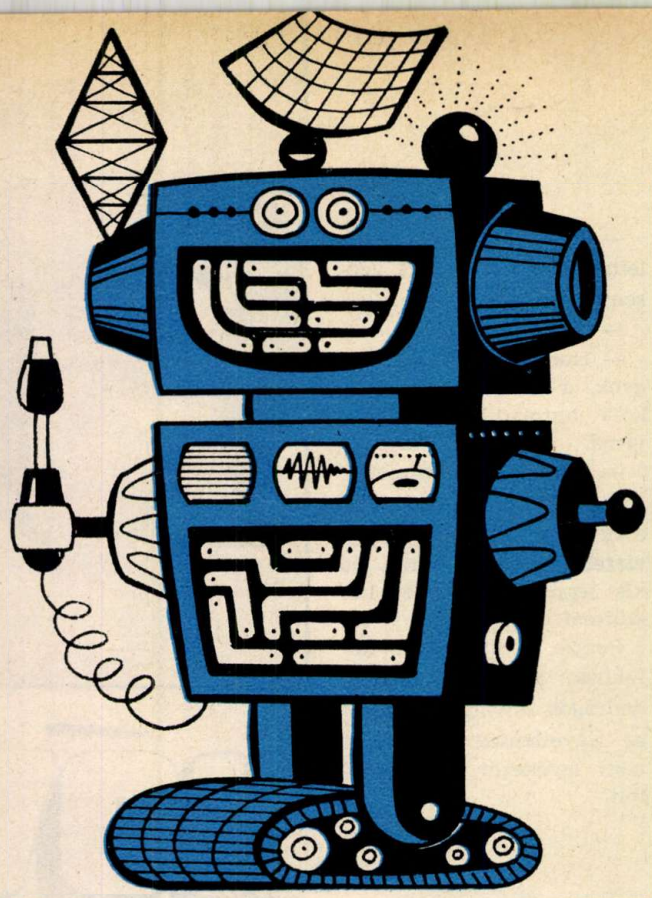

Az integrált áramköröknek két nagy csoportja van. A lineáris áramköröket ott alkalmazzák, ahol a bemenő jelek arányában a beállított erősítési tényezőnek megfelelően lineárisan változnak a kimenő jelek. Például egy erősítő bemenetére adott jel arányosan és fokozatosan, lineárisan változik, jelenik meg a kimenetben. A digitális technika ezzel szemben szakaszos, hirtelen változó jelekkel dolgozik: a bemenő jel hatására a vezérlésnek megfelelő időközönként változik a kimenő jel a legnagyobb feszültségről — a legkisebb, nulla feszültségűre. Azaz a digitális IC működése egy kapcsolóhoz hasonlít, amely vezeti vagy zárja a bemeneti — és így a kimeneti jel útját is. Nagyon leegyszerűsítve, ez a kétféle vezérléstechnika és IC-fajta közötti különbség. Mi először a digitális technikával és eszközeivel ismerkedünk, s ez — sok egyéb mellett — azt jelenti, hogy külön kell foglalkozni kapcsolásaink tápfeszültség-ellátásával.

A digitális IC-nek igényei vannak: 5 voltos és stabil egyenfeszültséggel hajlandó csak megbízhatóan működni. Magyarországon az amerikai Texas cég és szovjet gyárak gyártmányait használják — ilyen IC-k vannak a csomagunkban is. Elvileg a Texas-féle és a szovjet gyártmányú digitális IC-k általában plusz—mínusz 5 százalékos tűrést, a nagyobb hőmérsékleti tartományokban is működő típus (az SN 54... és az ennek megfelelő szovjet változat) plusz—mínusz 10 százalékos tűrést visel el a tápfeszültségben. Gyakorlatilag azonban vígan működik az IC 4,5 voltos, illetve ennél valamivel kisebb tápfeszültség mellett is. Ezért a kísérletünk nagy részéhez — jobb híján — megfelel a laposelem is.

Van még egy — a mi szempontunkból lényeges — különbség a digitális és a lineáris IC-k között. Az ugyanis, hogy a kisebb tápfeszültséget nagyobb teljesítmény felvételével, magyarán nagyobb árammal kell fizetni. Amint majd látni fogjuk, egy-egy digitális IC, típustól függően 12—15 mA-tól — 35—40 mA-ig terjedő áramot igényel. Ez azt jelenti, hogy egy darab laposelem nem elég a tartós és állandó feszültségű, nagy áramú tápláláshoz. Legalább négyet kell párhuzamosan kötni s a szakaszos áramfelvétel nyomán keletkező feszültségrángatódzást egy legalább 500 μF-os kondenzátorral kell a minimumra csökkenteni. Négy laposelem sorba kapcsolásával — napi egy órás működést feltételezve — körülbelül 9—10 hétig kísérletezhetünk digitális IC-vel.

A laposelem azonban csak átmeneti és szükségmegoldás lehet. Ezért attól függően, hogy milyen anyagi eszközökkel, illetve technikai lehetőségekkel és ismeretekkel, tapasztalatokkal rendelkeztek, stabil 5

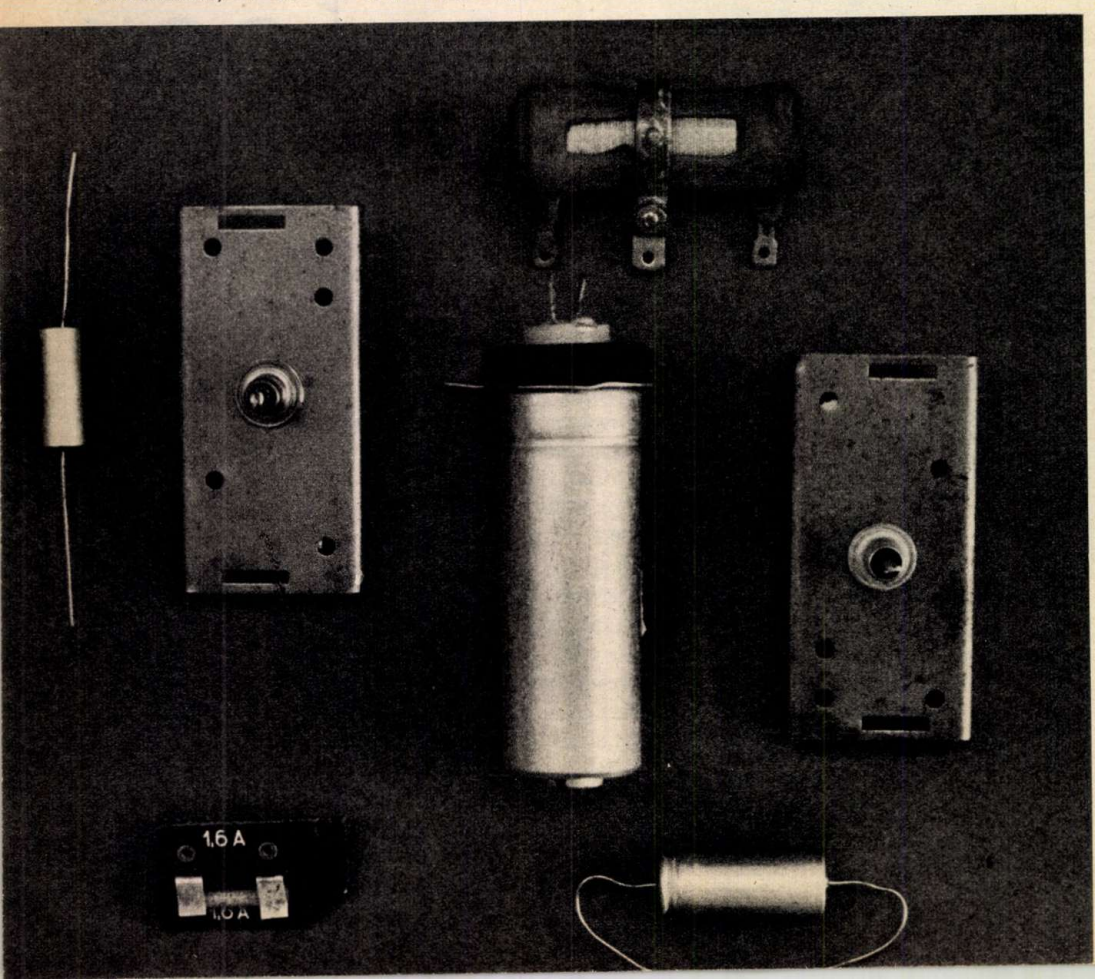

A legegyszerűbb egyenirányító alkatrészei: 1 db 47 nF kondenzátor, 1 db KD202G egyenirányító dióda hűtőlemezre szerelve, 1 db 1·6 A-es biztosíték, 1 db 2200 nF szűrőkondenzátor, 1 db 33 Ohm/8 W állítható ellenállás, 1 db D815 A stabilizáló dióda, 1 db 1000 nF/10 V elektrolit kondenzátor.

A tápfeszültségről

voltos tápfeszültséget kell építenetek.

Első felvételünkön láthatók azok az alkatrészek, amelyekből a minimális igényeket kielégítő egyenirányítót és stabilizálót lehet csinálni, az *1-es ábrán* látható a berendezés kapcsolása.

Azt tudjátok, hogy az egyenfeszültség és a váltófeszültség között az a különbség, hogy a váltófeszültség periodikusan, másodpercenként változtatja a polaritását, s ahányszor változtatja, annyi, akkora a frekvenciája. A hálózati feszültségről tudjuk, hogy miután ötvenszer változik egy másodperc alatt, 50 Hz-es. Mivel a berendezéseinket csak egyenfeszültségről lehet működtetni, a hálózati feszültséget először le kell transzformálni kisebb értékre (220 V-ról 12—15 V-ra), majd egyenirányítani kell. Amint azt a kapcsolási rajzból láthatjuk, a váltófeszültségből egyenfeszültséget a D_1:KD202G típusú szilícium dióda (a csomagban két ilyen, illetve ezzel egyenértékű nagyteljesítményű egyenirányító dióda van) segítségével kapunk. Az egyenirányító dióda, amint az elnevezésből is kitűnik, a pozitív-negatív váltások közül csak az egyiket, esetünkben a pozitív félhullámot engedi át. Az így kapott feszültség azonban még hullámos, ezért simítani, szűrni kell. Ezt a célt szolgálja a C_2-es kondenzátor, s ebben segít az R_1 ellenállás is. (A C_1-es kondenzátor a ki-be kapcsoláskor jelentkező feszültségugrástól védi a diódát.) A dióda és a szűrő kondenzátor, illetve ellenállás között egy 1,2—1,6 amperes biztosíték van: ez a biztosíték arra, hogy az áramkörben ennél az értéknél nagyobb áram nem jöhet létre. S miután a KD202G tartósan 1 amperes áramot egyenirányít csúcsáramának pillanatnyi értéke pedig 9 amper is lehet, a biztosíték megfelelően védi az alkatrészeket és a trafót egyaránt.

A biztosíték nélkül az egyenirányítót nem szabad megépíteni!

A kapcsolási rajzon a továbbiakban egy R_1 jelölt ellenállást és egy D_2-vel jelölt Z-diódát látunk. A Z-dióda stabilizáló eszköz: a beállításához szükséges ellenállással együtt biztosítja, hogy a kimenő feszültség 5 volt körüli legyen. 5 volt körüli, s nem pontosan annyi, mert a névleges értéktől (D518A, ZL5 = 5,6 V) ± 12—15 százalékkal eltérhet. A gyakorlatban azonban a tényleges feszültség általában szorosan 5 volt körül van. A C_3 csökkenti a terhelés „rángatásának" hatását.

A stabilizáló dióda munkapontjának megfelelő beállításához figyelembe kell venni, hogy a bemenő, ún. nyers egyenfeszültségnek legalább két és félszer akkorának kell lenni, mint a stabilizált feszültség. Ez azt jelenti, hogy az egyenirányítótól a D 815A illetve a ZL5 Z-dióda legalább 15 voltos egyenfeszültségre tart igényt. Ezt a feltételt 12 voltos pákatrafóval biztosítani lehet. A megfelelő stabilizálás következő feltétele: a Z-dióda áramának, amelyet a 33 ohmos, állítható, s főleg: legalább 10 Wattig terhelhető ellenállással lehet szabályozni, a működtető áram minimuma és maximuma között kell lennie. Ezek jelzése I_z min és $I_z$max. Ez az érték mindkét diódánál 50—1400 mA között van. A pillanatnyi csúcsáram ennek a kétszerese. (Egészen pontosan a ZL5 12,5×12,5 cm×2 milliméteres alumínium hűtőlemezre szerelve I_z :1350 mA, hűtő nélkül csak 180 milliamperrel terhelhető.) Miután a mi céljainknak 300—500 milliamper egyelőre bőven elegendő, az R_1 állításával ennyire kell beállítani. Természetesen az egyenirányítót is, a Z-diódát is legalább 5×5 cm× 1—2 milliméteres hűtőelemre kell szerelni.

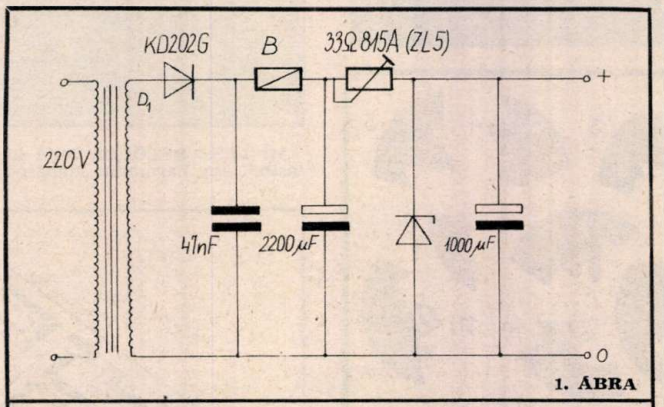

1. ÁBRA

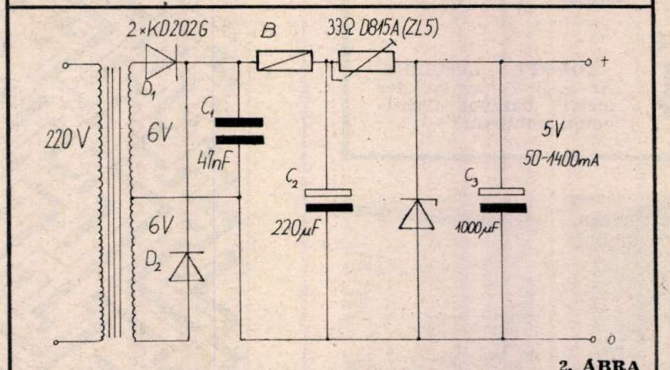

2. ÁBRA

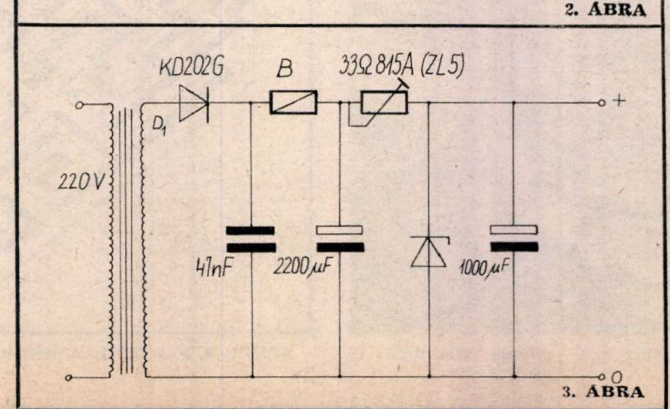

3. ÁBRA

Milyen transzformátort használjunk? Csak olyan trafót, amelynek névleges teljesítménye meghaladja a 20 Wattot. Vagyis jó lehet a pákatrafó 12—14 V, (egyes pákatrafók a pákával együtt is képesek megfelelő teljesítményt adni) megfelelhet a nagy teljesítményű vasútmodellező trafó stb. A kisebb, az F2-es Piko-trafó, és főleg a csengőtrafó céljainkra alkalmatlan!

Az első kapcsolás csak ún. egyutas, vagy fogyasztású, rossz hatásfokú, nem tökéletes egyenirányító.

A 2. ábrán az első kapcsolás továbbfejlesztett változatát látjuk. Ez jobb hatékonyságú, ún. kétutas egyenirányító. Ehhez azonban két tekercs, illetve középleágazású tekercs kell. A csomagban csak két nagy teljesítményű dióda van, ha azonban rendelkezünk 4 darab, legalább 1 amperes diódával, akkor ún. Graetz-kapcsolással egy tekercscsel is megoldhatjuk az egyenirányítót.

A legideálisabb megoldást *a 3. ábrán* látjuk. Ebben a kapcsolásban IC stabilizátor veszi át a Z-dióda szerepét. Számításba jöhető 5 voltos fix feszültségű stabilizátor: L005JL (850 mA), LM340T—5, LM340OK—5, 7805UC, 7805KC, MC7805CP, MC7805CK és a csehszlovák Tesla gyártmány, az MA7805. Ezek a feszültségszabályozók 500 mA, illetve 1 amperes teljesítményt szolgáltatnak. A stabilizátor IC-k melegedés hatására működő belső túlterhelés-védelemmel vannak ellátva, ezért ehhez a kapcsoláshoz nem kell biztosíték.

Bejczy Géza

TÖPRENGŐ

A rejtvények megfejtéseit postai levelezőlapon küldd be. Ha csak két rejtvényt tudsz megfejteni, s azok jók, már részt vehetsz a heti jutalomsorsoláson. Húsz könyvutalványt sorsolunk ki, a helyes megfejtők között. Beküldési határidő: március 20.

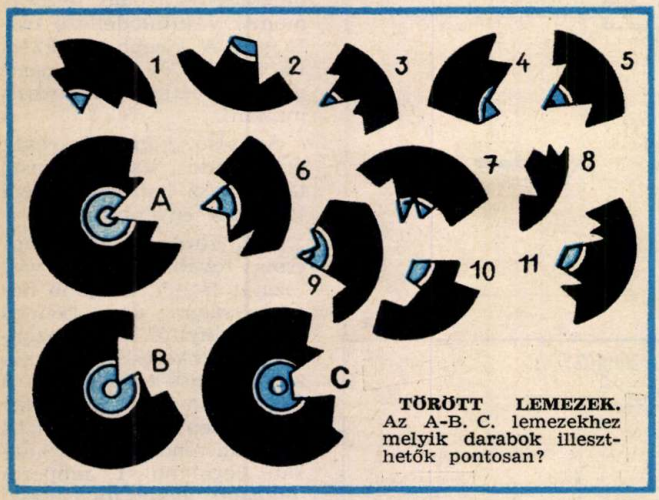

TÖRÖTT LEMEZEK. Az A-B. C. lemezekhez melyik darabok illeszthetők pontosan?

MILYEN IRÁNYÍTÓKÖZPONT lehet ez? — Gyári tv-stúdióé? — Vaskombináté? — Bányáé?

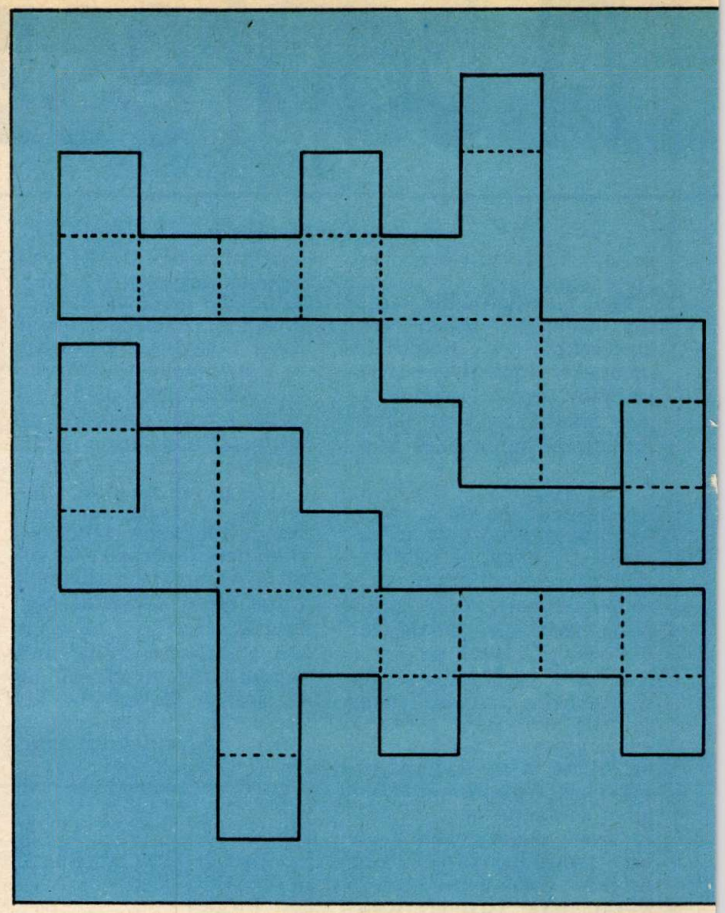

MI LESZ BELŐLE? Vágd ki, hajtogasd össze, és a két azonos testből egy harmadik szabályos testet kapsz.

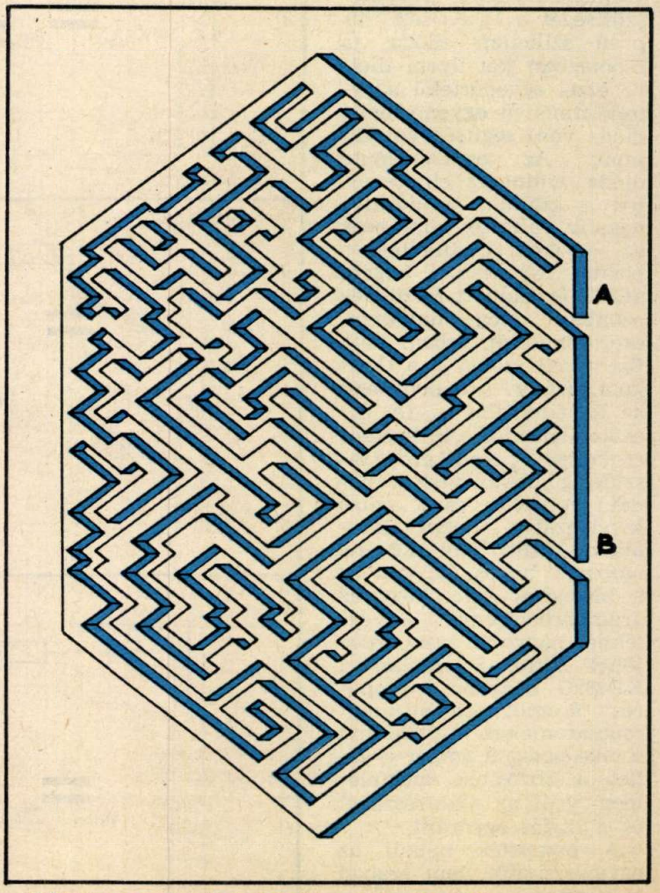

SZÍNES ÚTVESZTŐ. A két útvonal hová vezet?

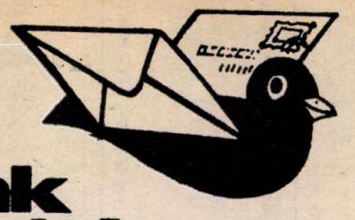

Nálunk történt, hogy...

A 6. SZÁM NYERTESEI

Foki Márta, Nagyszokoly; Kelemen Lajos, Hajdúböszörmény; Kepecz József, Csaholc; Kiss Edit, Bicske; Klenics Sándor, Serényfalva; Kiss József, Rudolftelep; Kovács László, Mórichida; Halzsánszky Zsuzsanna, Sátoraljaújhely; Löderer Márta, Hajdúböszörmény; Matus Attila, Almáskeresztúr; Nagy Emese, Sajólászlófalva; Sütt Dezső, Óhíd; Szabó Ágota, Tyukod; Száraz Sándor, Jászberény; Szederkényi Brigitta, Tiszaalpár; Török Emilia, Nagykanizsa; Váradi Adél, Kurityán; Vigyinszki Nóra, Szátok; Virág József, Felsőnyárád; Vizsy Attila, Dunaújváros.

Szülőföld expedició

STRÁZSA HEGY ÉS MOGYORÓS

Csapatvezetőnktől azt a feladatot kaptuk, hogy gyűjtsünk a környékünkhöz, falunkhoz kapcsolódó mondákat.

Voltak olyanok, akik a kitűzött határidőre egy-két tucat régi történettel állítottak be. Én Bánfalvy Márton bácsitól kérdeztem, hogy emlékszik-e még például arra, hogy falunk legmagasabb pontja miért viseli a Strázsa-hegy nevet. Emlékezett. Még a nagyapjától hallotta, hogy ezen a hegyen a török időkben őrként álltak a falu lakói, és ha valamelyik irányból közeledett az ellenség, azonnal figyelmeztették az embereket... Sok történetet mesélt még, és én tudom, hogy a „Mogyorós"-ban manapság is sok mogyorót lehet szedni, és a Tó-gát helye is meg van még: oda valamikor vízimalmot akartak építeni.

Abuczky Éva,
aranytollas tudósító,
Nekézseny

IDEGENVEZETŐ PRÓBA

Iskolánkban már régóta létezik idegenvezető szakkör. Vezetője: Kulinsics Józsefné. Sok érdekeset tanulunk tőle. Jelenleg Baja földrajzát és vízrajzát tanulmányozzuk. Sokan készülünk most a próbára szakköri vizsga keretében. Tudjuk, hogy sikert csak szorgalmas munkával érhetünk el.

Stetler Mária, Baja

KRÓNIKÁSOK TOVÁBBKÉPZÉSE

Ebben a tanévben először kezdtük meg a krónikások továbbképzését. Az első foglalkozáson tisztáztuk, hogy mi a krónikások feladata. Ezután átnéztük az őrsi- és rajnaplókat. Megbeszéltük, hogy mi kerüljön ezután a naplókba, hogyan tehetjük ezeket érdekesekké tartalmasakká.

A csapatnaplónk szépen tükrözi tevékenységünket, de a raj és őrsi krónikákon még van javítani való.

Sóti Erika,
aranytollas tudósító, Sirok

AMÍG AZ ORVOS MEGÉRKEZIK

Iskolánk második vöröskeresztes előadásán „Amíg az orvos megérkezik" címmel, községünk védőnője, Esztike néni tartott előadást. Szó volt a közúti balesetekről, hallottunk a sebellátás módjairól, vérzések csillapításáról. Beszélt azokról a gyógyszerekről, amelyeket orvosi előírás nélkül is lehet tartani.

Nagy Annamária,
aranytollas tudósító,
Tápiószele

IRÁNY: MISKOLC, AGGTELEK

Megszerveztük a bukásmentes rajt, és elvállaltuk két ismeretlen katona sírjának a gondozását. Jutalmunkhoz az is hozzátartozik, hogy a tavasz folyamán Miskolc környékére kirándulhatunk. A kirándulást a két nyolcadik osztály szervezi. Túránk kétnapos lesz. Megnézzük az aggteleki cseppkőbarlangot is.

Major Judit, Lábatlan

Orosz nyelv- és irodalombarát

DIAVETÍTŐVEL

A „Ki tud többet a Szovjetunióról" című vetélkedőnkre hétszer háromfős csapat nevezett be. Az összetett kérdések a Szovjetunió múltjáról, jelenéről szóltak, valamint történelmi eseményekről.

Egyik feladatunk volt, hogy amikor a diavetítő segítségével egy képet felvillantottak — „Hajóvontatók" —, meg kellett mondani a festő nevét, történelmi jelentőségét. Végül villámkérdésekre kellett válaszolni.

Müller Edit,
aranytollas tudósító, Sárosd

SZAMOVÁR MELLETT

Orosz szakkörünk összejövetelére szovjet pajtásokat hívtunk vendégségbe. Verssel és énekkel köszöntöttük Őket, majd vetítettünk egy szovjet mesefilmet, melyet Ők olvastak, a mi tanárnőnk pedig fordított.

Ezután mindegyikünk mellé ült egy orosz pajtás, mellém a tizenhárom éves Larisza. Bemutatkoztunk egymásnak, majd címeket cseréltünk. Elmondta, hogy Ő Leningrádban él... Közben szamovárukban elkészült a finom tea, amit süteménnyel fogyasztottunk. Mikor kifogytunk a szóból, ők körjátékot tanítottak nekünk. Már készülődtek, amikor tanárnőjük közölte, hogy szakkörünket meghívják úttörőtalálkozóra.

Vadász Andrea, Komárom

GYŐZTESEN A „KISVÁLTÓBAN"

Csapatunk tanulmányi versenyét vezetőnk ünnepélyes köszöntője nyitotta meg. A csoportok negyven percenként indultak. Négy emeleti teremben, és a földszinti „kisváltóban" zajlott a vetélkedő. Az orosz szaktárgyi versenyen hetedikes-nyolcadikos pajtások vettek részt. Ezt a versenyt a mi csoportunk nyerte. Összetettben harmadik helyezést értünk el Szabó Erzsikével és Molnár Krisztinával.

Nagy Annamária,
aranytollas tudósító,
Tápiószele

ELŐKÉSZÍTŐ KÖZÉPISKOLÁRA

Nemrég dolgozatot írtunk oroszból. Egy főnevet kellett elragozni egyes és többes számban, utána pedig egy oldal fordítás volt magyarról oroszra. Nagy segítséget jelent, hogy már az előző félévben működött az orosz és a matek előkészítő körünk. Most magyar nyelvből is indul tanfolyam.

Varga Mária,
aranytollas tudósító,
Bácsalmás

LEVELEZŐKNEK KÖNYNYEBB

Új iskola megnyitását tervezik nálunk Göd-felsőn. Már most rajzokat készítünk, amelyek először a folyosó falát díszítik, majd onnét kerülnek az új iskolába. Orosz szaktárgyi vetélkedőnkhöz is sok anyagot gyűjtöttünk. Szorgalmasan olvasgattunk, és fordítottunk. Sok kérdés van Magyarországról is, de a szovjet gyerekekről még több. Azoknak könnyebb a válasz, akik leveleztek már szovjet úttörőkkel.

Molnár Ildikó,
aranytollas tudósító,
Göd-felső

PAJTÁS

A MAGYAR ÚTTÖRŐK SZÖVETSÉGÉNEK KÖZPONTI LAPJA

Főszerkesztő:
VASVÁRI FERENC

Főszerkesztő-helyettes:
FÜLEKI JÁNOS

Kiadja az Ifjúsági Lapkiadó Vállalat

Felelős kiadó:
DR. PETRUS GYÖRGY
igazgató

Szerkesztőség: 1397 Budapest Jászai Mari tér 5.

Telefon: 326-733,
321-541,
321-989.

Postafiók:
1397 Bp. 62. Pf. 508.

Kiadóhivatal:
1965 Budapest, Révay u. 16.
Telefon: 116-560

A beküldött kéziratokat és rajzokat nem őrizzük meg és nem küldjük vissza.

Terjeszti a Magyar Posta. Előfizethető a hírlapkézbesítő postahivataloknál, a kézbesítőknél és a Posta Központi Hírlap Irodánál (KHI 1900 Budapest, József nádor tér 1.) közvetlenül vagy postautalványon, valamint átutalással a KHI 215-96 162 pénzforgalmi jelzőszámra.

Előfizetési díj: Egész évre 72 Ft, I. félévre 40 Ft, II. félévre 32 Ft.

78.0504 Athenaeum Nyomda Kozma utcai üzeme, Budapest
Rotációs mélynyomás

Felelős vezető:
SOPRONI BÉLA
vezérigazgató

HU ISSN 0030—9583

INDEX: 25 695

Olvasószerkesztő:
SZIGETI PIROSKA

Művészeti szerkesztő:
CZIFFERSZKY BÉLA
FORRAI JÁNOS

Tördelőszerkesztő:
PORKOLÁB CSABA

A zsákmány nyomában 2.

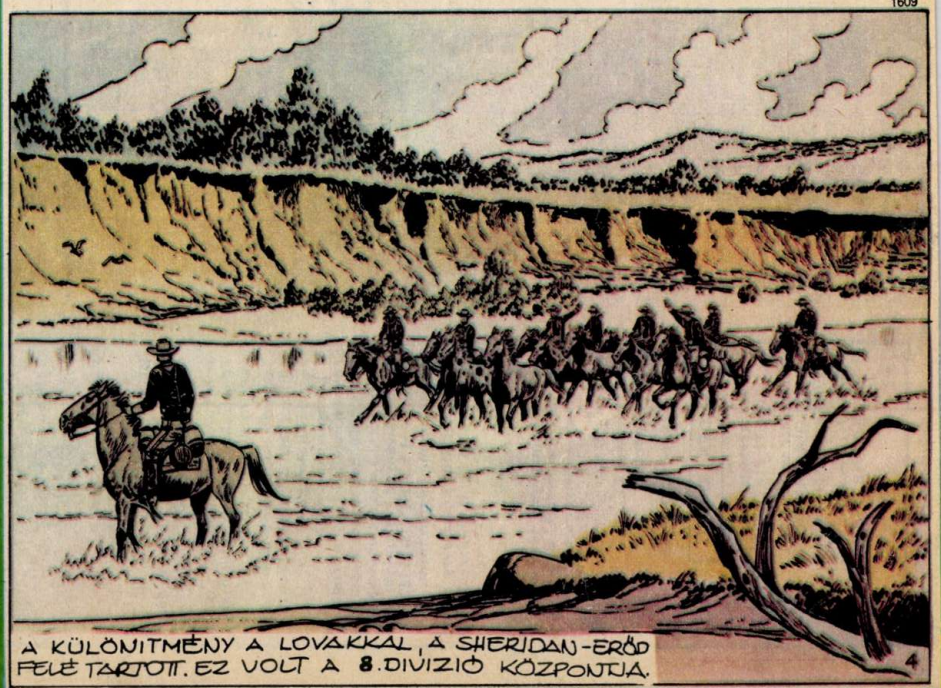

78|11

XXXIII. ÉVF. • 1978. MÁRCIUS 16. • ÁRA: 2,– Ft

PAJTÁS

Ötvenkilenc esztendővel ezelőtt, 1919. március 21-én a késő éjszakai órákban megszületett a Magyar Tanácsköztársaság! Vezetőire, hőseire tisztelettel gondolunk.

A NÉVADÓ

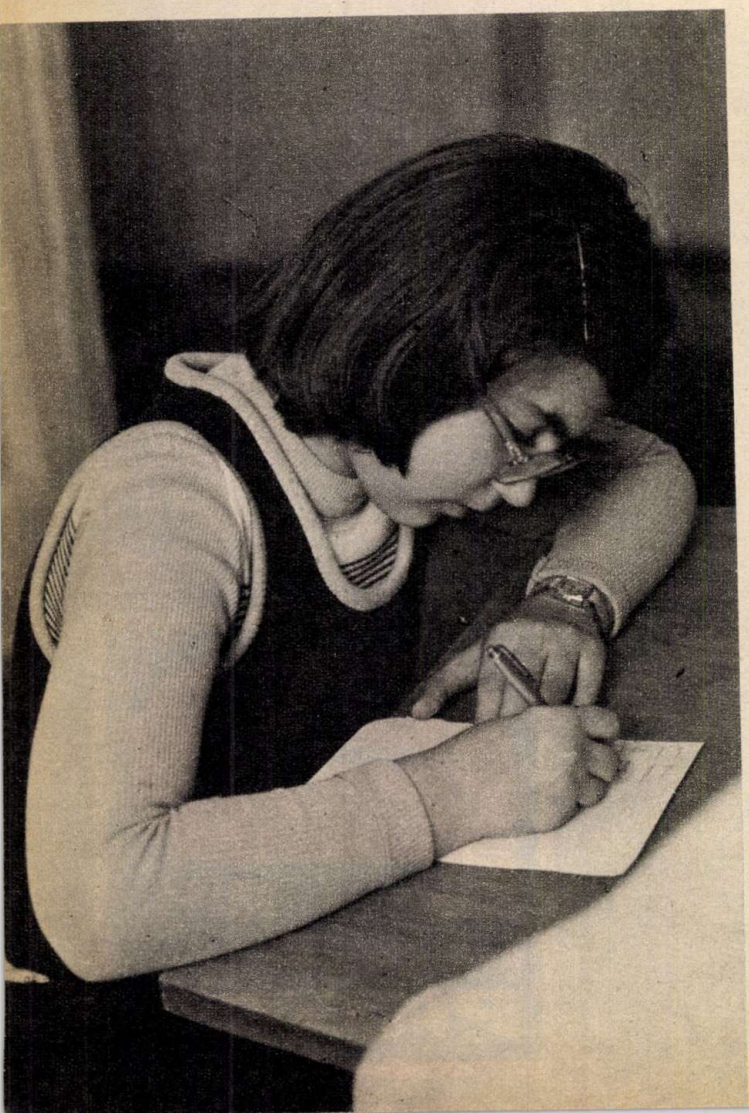

Ahányszor felkeresek egy úttörőcsapatot, mindig felvillan bennem egy nagyon kézenfekvő kérdés: vajon hogyan él a gyerekekben névadójuk emléke, mit tudnak róla, mit tesznek azért, hogy minél alaposabban megismerjék, de legfőképpen: megpróbálnak-e úgy élni, gondolkozni, hogy igazán méltók legyenek névadójukhoz?

Nos, a budapesti Münnich Ferenc utcai Általános Iskola Stromfeld Aurél Úttörőcsapatát éppen azért kerestem fel, hogy ezekre a kérdésekre választ kapjak. hiszen ők ezekben a hetekben névadó próbára készülnek. Látogatásunkkor a hatodikosok próbáztak. Egyikük, Lovas Judit kérés nélkül, szaporán sorolta feladataikat:

— Igazán nem unatkozunk, a névadó próbához sok mindent kell teljesíteni. A legfontosabb: válaszolnunk kell egy sor, Stromfeld Auréllal kapcsolatos kérdésre. A könyvtárban eddig is sokat forgolódtunk, de most valóban a második otthonunk lett.

— Eddig mit tudtatok meg Stromfeld Aurélról?

— A legszükségesebb adatokat már összegyűjtöttük. 1878-ban született, hivatásos katonatiszt volt az Osztrák—Magyar Monarchia hadseregében. A Tanácsköztársaság kikiáltása után ő lett a magyar Vörös Hadsereg vezérkari főnöke. Nevéhez fűződik a sikeres északi hadjárat, amelynek ő volt a vezetője. A Tanácsköztársaság leverése után az ellenforradalmi bíróság börtönbe vetette. 1921-ben szabadult ki, ettől kezdve ismét kereste a kapcsolatot a szociáldemokrata párttal és a kommunista párttal. Megtudtuk, hogy többek között ő irányította a szociáldemokrata párt rendező gárdájának kiképzését is. 1923-ban ismét bebörtönözték, alig négy évvel később meghalt.

— Fontosak ezek az adatok, de kevéssé árulkodnak arról, hogy tulajdonképpen milyen ember is volt Stromfeld Aurél? Te például hogyan vélekedsz erről?

— Nekem egy érdekes epizód tetszik a legjobban az életéből. Egy könyvben azt olvastam, hogy amikor csapatai egyik csatát a másik után nyerték meg északon, akkor teljesen váratlanul parancsot kapott a visszavonulásra. Megpróbált vitatkozni, érvelt a maga igaza mellett, de amikor nyilvánvalóvá vált számára, hogy mindez hiábavaló — lemondott. Nekem ez azt bizonyítja, hogy következetes ember volt, aki minden gátló körülmény ellenére kitartott elképzelései mellett. Biztos volt abban, hogy amit csinál, az helyes, azt

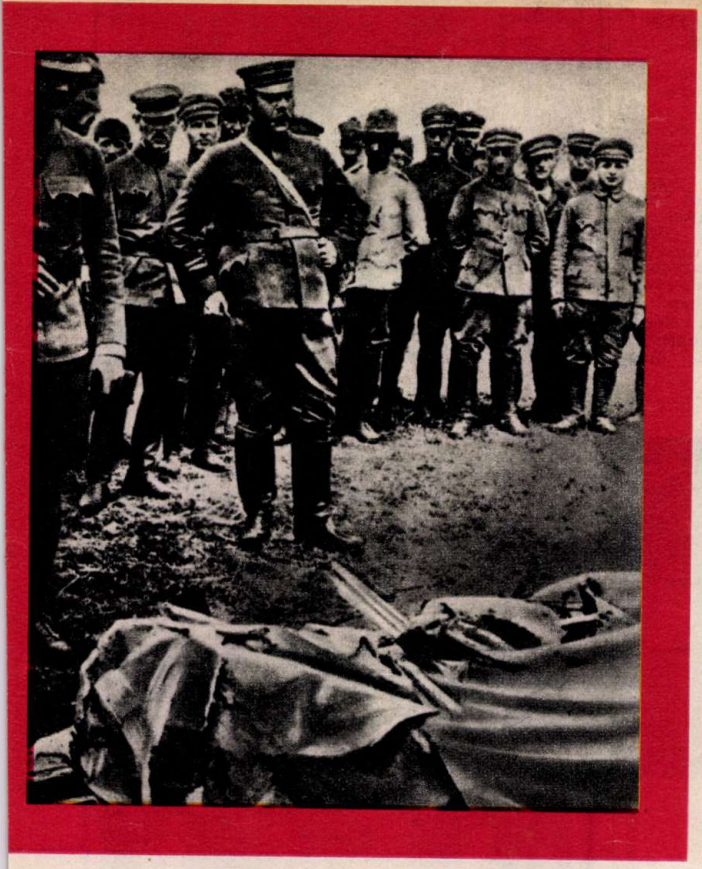

PÉLDÁJA...

jól csinálja, mert hitt és bízott az igaz ügyben.

A névadó próbához természetesen sok minden hozzá tartozik. A Münnich Ferenc utcai iskolások többek között különböző játékokat tanulnak, még a névadó próbára való nevezési lapjukat is értékelik a vezetők. A legszebb nevezési lapokból kiállítást szerveznek, a legjobb nevezési lapok a csapat naplójába is bekerülnek.

Haraszti Kinga így beszélt erről:

— Sokan csak formaságnak tartják a névadó próbákat. Pedig nem az. A próbára készülve nemcsak azzal az emberrel ismerkedünk meg, akinek a nevét viseljük, hanem azzal a korral is, amelyben élt. Sok-sok érdekességet gyűjtünk össze, s közben olyasmire is rábukkanunk, amiről az órákon még nem hallottunk, amit még nem tanultunk. Egy-egy apróság, egy-egy érdekes epizód olykor minden lexikonnál többet segít, hogy igazán megszeressük, példaképünknek tekintsük a névadónkat.

Bizony, megesik, hogy apróságokból formálódnak az óriások. És ugyanakkor ti is ezekből az apróságokból formálódtok, igyekeztek minél közelebb kerülni azokhoz, akiknek a nevét csapatotok viseli.

Bőcs Ferenc

A Pajtás TAVIRATI IRODÁJA JELENTI

SZOJUZ—28

Csütörtökön este nemzetközi legénységgel a fedélzetén útjára indult Bajkonurból a Szojuz—28 űrhajó. Az űrkutatás történetében példa nélkül álló esemény főszereplői: Alekszej Gubarjev, a szovjet fegyveres erők 47 éves ezredese, az űrhajó parancsnoka és Vladimir Remek, a csehszlovák néphadsereg 30 esztendős századosa, az űrhajó kísérletező pilótája.

A 300 tonna súlyú űrhajó úticélja a Szaljut—6 űrállomás. Itt találkoznak Romanyenkóval és Grecskóval, a több mint 80 napja földünk körül keringő űrállomás tagjaival, és néhány napig közös kísérleteket végeznek.

A Szojuz—28 fellövésével megkezdődött az Interkozmosz-program keretében együttműködő szocialista országok űrhajósainak szovjet űrhajókon és űrállomásokon végzendő rendszeres munkája.

ÚJ ZENEISKOLA

Új és végleges otthonba költözött az ajkai zeneiskola. Veszprém megye legnagyobb városában jelenleg négyszáz gyermek, és fiatal tanul zenélni. A zeneiskola növendékeiből alakult együttesek rendszeresen adnak hangversenyeket a város lakóinak, az üzemek, a gyárak dolgozóinak.

▼

„A MI HETÜNK"

Tízéves fennállását ünnepli a nagykanizsai Fabik Károly Úttörőház. A jubileum jegyében állította össze az úttörőház gyermektanácsa „A mi hetünk" című rendezvénysorozat programját. Az ünnepi héten a szakkörök nyílt foglalkozásokat tartottak, amelyekre vendégeket hívtak; ezenkívül kiállították mestermunkáikat. Különböző vetélkedők mellett táncház, és úttörő disco is szerepelt „A mi hetünk" műsorában.

VÖRÖSKERESZTES VETÉLKEDŐ

Mennyi sebesült! De azért nincs ok az ijedelemre, hiszen a sérülés nem komoly, versenyről van szó! Az „ál sebesülteket", azaz a vöröskeresztes vetélkedő résztvevőit Rózsavölgyi László hetedikes gödi úttörő fényképezte. A váci Báthori utcai általános iskola vöröskeresztes csoportja tizenhét csapat részvételével rendezte meg „A Vöröskeresztes kongresszus nyomában" című vetélkedőt. A képen Bachát Istvánné tanárnő a gyakorlati feladatok megoldását értékeli.

▼

A HÉT VICCE

Az osztály ellátogat a múzeumba. Miután a tárlatvezető mindent megmutatott, megkérdi:

— Van kérdés?

Mire Juliska, a lelkes kis háziasszony:

— Igen. Mivel kenik a parkettet, hogy ilyen fényes?

MATYÓBABÁK

Mezőkövesden, a Matyó Népművészeti és Háziipari Szövetkezetben nemcsak hímzett blúzok és más, népművészeti kézimunkák, hanem matyóbabák is készülnek. Ezeknek több mint a felét tőkés országokba exportálják.

▼

▲

JUBILEUMI KIÁLLÍTÁS

„Hatvanéves a Szovjet Hadsereg" címmel jubileumi kiállítás nyílt a budapesti Hadtörténeti Múzeumban. A képen: részlet a kiállításból.

▲

MAGNÓSZALAG MÁRKABOLT

A KERAVILL és a Polimer Ipari Szövetkezet közös magnószalag márkaboltot nyitott a budapesti József körút 34. szám alatt. A magnó kedvelőit bőséges készlet várja mind a kazettás, mind az orsós szalagokból, ezenkívül szaktanácsot is kaphatnak.

GYERMEKHÁZ

A tatai művelődési ház egy napra Gyermekházzá alakult. Nemcsak a tatai, hanem a környékbeli gyerekeket is meghívták. Mint tudósítónk, Horváth Dóra írja, minden teremben más játék, varázslat csalogatta az érdeklődőket. A játékteremben konzervdobozvárra célozhattak, játékautó-versenyt rendezhettek, a vetítőben diafilmek várták, a „zenebonában" énekesek komoly és tréfás dalokkal fogadták a gyerekeket. Az ügyes kezek termében játékos alkotások születtek.

NAPLEMENTE AKCIÓ

FELHÍVÁS MINDEN ÚTTÖRŐCSAPATHOZ!

Késő este közvetítette a TV a Naplemente c. dokumentumfilmet, mégis igen sok úttörő látta. Látta és megértette. Könnyen utat talált ez a film a szívükhöz, hiszen idős emberek sorsáról szólt, és csaknem minden rajnak vagy őrsnek van, vagy volt már egy-egy idős Pista bácsija, vagy Joli nénije, akit segített, gondozott, szeretett.

Az öregek segítése, látogatása már hagyomány az úttörőmozgalomban, és ez a film újjáélesztette a gyerekek ragaszkodását, megértő szeretetét.

A győrszentiváni 1777-es számú Vörös Selyemzászlós Váci Mihály Úttörőcsapat hetedikes Radnóti rajától levelet kapott szerkesztőségünk.

„Elhatároztuk, hogy a Pajtáson keresztül segítséget kérünk az ország úttörőitől az idős emberek részére.

Szeretnénk, ha a tavaszi szünetben végzett hulladékgyűjtésből származó pénz egy részét minden úttörőcsapat vagy raj felajánlaná ezeknek az idős embereknek a segítésére.

Úgy érezzük, akkor lenne értelme kezdeményezésünknek, ha minden úttörőcsapat részese lenne ennek az akciónak!"

A győrszentiváni Váci Mihály Úttörőcsapat felhívását úttörőkhöz méltó, nemes tettnek tartjuk!

Gyerjék Judit csapattitkár elmondta, hogy akciójukat a film nyomán „Naplemente akciónak" nevezték el, és az erre a célra gyűjtött hulladékanyagok bizonylataira ráírják a „Naplemente" szót. Kérik, hogy a hozzájuk csatlakozó úttörőcsapatok kövessék példájukat.

Javasoljuk a „Naplemente akció" minden résztvevőjének; ha az iskola területén gyűjtitek össze a hulladék anyagot, idejében értesítsétek a MÉH Vállalatot, hogy elszállításáról gondoskodhassanak.

Az akció során gyűjtött hulladékanyagot a MÉH beszámítja az iskolák közötti versenybe.

A csapat által gyűjtött pénzösszeget az alábbi számlára fizethetitek be:

232–90166–0108

Szociális Intézetek Központja letéti számla

A csekk hátlapjára írjátok rá:

„Naplemente akció"

Valahányszor tanítási idő alatt lépek be egy iskolába, furcsa csend fogad. Mintha az épületben nem is lennének gyerekek. Ám mennyire más a budapesti Kodály Zoltán Ének-zenei Általános Iskola csendje. Egy-két osztályból mindig zeneszó vagy dalolás hallatszik.

A folyosók falait fotók és gyerekrajzok borítják. A fényképek az iskolában megfordult vendégeket, híres embereket ábrázolják, köztük Pablo Casalst és Kodály Zoltánt. A gyerekek színes rajzai, festményei is mind a zenével, a muzsikálással kapcsolatosak.

A csengő éles hangja hirtelen félbeszakította a halk zeneszót, gyerekek özönlöttek ki a teremből. A nagy zsivajban alig hallottam meg Trejer Pista hangját.

— Itt vagyok! Menjünk az ügyeletesszobába. Ott talán nem zavar minket senki — mondta és betessékelt egy kis szobába. — Kicsit szűk nekünk az iskola, gyakran én is ideszorulok, ha nincs üres terem, ahol gyakorolhatnék.

Pista nyolcadikos, hegedülni tanul, és a nyolcadik osztály elvégzése után a Bartók Béla Zeneművészeti Szakközépiskolában szeretne továbbtanulni. Zenei pályára készül. Az iskola életéről, a zenéről, a muzsikálásról kérdezgetem.

— Az ének-zene oktatás Kodály Zoltán „módszereivel" folyik. A mi iskolánk abban különbözik a többi sulitól, hogy hetente több énekóránk van. Első osztályban az éneklés alapelemeivel ismerkedünk. Másodikban lehet hangszert választani. Hegedűt, gordonkát, zongorát, klarinétot, fuvolát, pikulát és furulyát. Hetente kétszer hangszeres óra. Eleinte ügyetlen a kéz, a száj, s alig-alig akar megszólalni a hangszer. De aki igazán szereti a zenét — s mi itt mind ilyenek vagyunk —, az nem kesereg, megpróbálja újra, meg újra... Később aztán tetszés szerint lehet hangszert váltani. Aki akar, többfélét is tanulhat egyszerre.

— Nem unalmasak az énekórák?

— Nem. Sok dalt tanulunk, kézjelekről olvassuk le a hangokat, ritmizálunk. Zenetörténettel is foglalkozunk. A zeneszerzők életéről, műveik születéséről, régi korok zenei divatjáról a darabok előadásának módjáról beszélgetünk. Meghallgatunk egy-egy művet, s próbáljuk közösen megfejteni, megérteni a mondanivalóját. Én legjobban Bach, Händel, Mozart és Schubert műveit szeretem.

— Iskolátok gyakran szerepel, előadásokat tart...

— Igen, sokszor jönnek hazai és külföldi látogatók, hogy tanulmányozzák a Kodály-módszer gyakorlati alkalmazását. Ilyenkor alkalmunk nyílik arra, hogy a nyilvánosság előtti szereplést gyakoroljuk, kis házi hangversenyeket adunk a vendégek tiszteletére. Sok helyen léptünk már fel. A Radnóti Klubban gyakran szerepelünk, s az év végi záróhangversenyt mindig a Zeneakadémia nagytermében tartjuk.

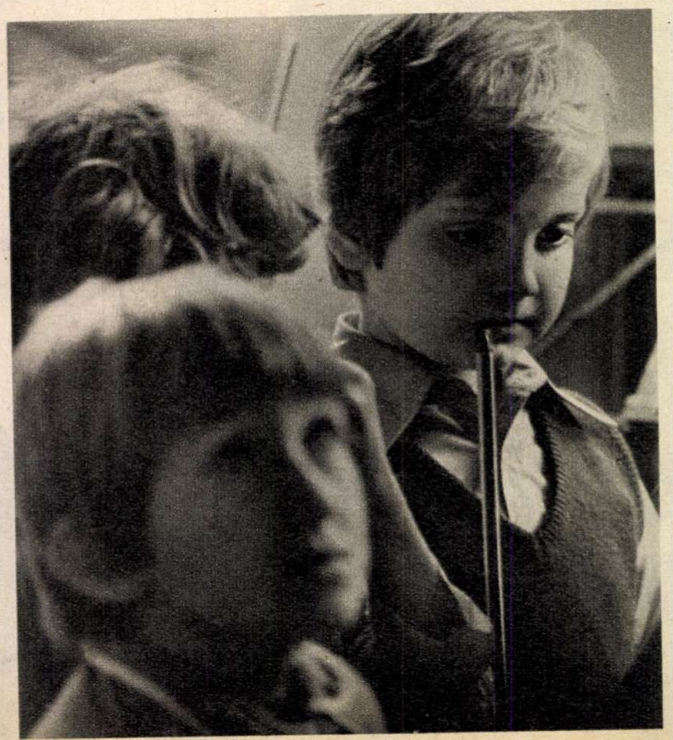

— Izgulsz egy-egy fellépés alkalmával?

— Nem mondhatnám. Csak az első pár pillanat rossz. Aztán magával ragad a zene, a játék és mindenről megfeledkezem. Mindig nagyon szerettem hallgatni a hegedűszót, talán azért is választottam ezt a hangszert. A zene szeretetét pedig szüleimtől örököltem.

— Mennyit gyakorolsz naponta?

— Általában 2—3 órát. Most, hogy a szakiskolai felvételire készülök, különösen sokat. Néha magnóra veszem a játékomat, aztán a visszahallgatásnál kiderülnek a hibák. Máskor meg hegedűszólókat veszek szalagra, és hallás után próbálom eljátszani.

— Az iskola összes tanulója énekel, zenél. Mégis, úgy hallottam, rajtad kívül alig néhányan választjátok a zenei pályát.

— Talán négyen-öten vagyunk összesen. De iskolánknak nem is az a célja, hogy minden diákjából zeneművészt faragjon, és a gyerekek sem azért járnak zenei általánosba. Egyszerűen csak azért tanulnak zenét, hogy értsenek hozzá. Mert szeretik a szép muzsikát.

Rohrmann Katalin
Fotó: Karasz Lajos

AKIK IGAZÁN SZERETIK

a zenét

trial

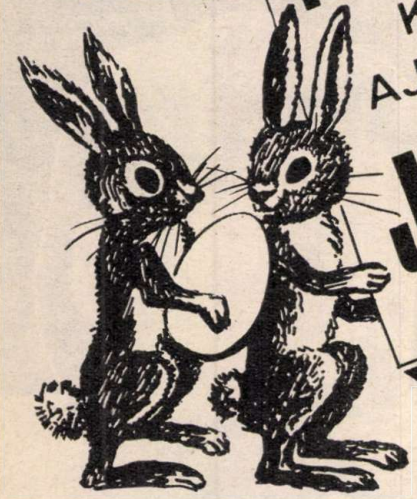

HÚSVÉTRA KEDVES AJÁNDÉK A JÁTÉK!

AJÁNLATUNK:

- különféle kedves plüssfigurák
- babák
- társasjátékok
- készségfejlesztő játékok.

A SPORTOLÁST KEDVELŐK FIGYELMÉBE AJÁNLJUK A

- tollaslabdajátékot
- pingpongütőket
- gyermekteniszütőket
- gumiexpandereket.

A szaküzletek, áruházak gazdag választékkal még húsvét előtt várnak benneteket.

NYOLCADIKOS FIÚK! GONDOLJATOK A JÖVŐTÖKRE!

ÁE 31 V

Jelentkezzetek szakmunkástanulónak a 31. sz. Állami Építőipari Vállalatnál! Budapesti és vidéki szakmunkásképző intézetekben az alábbi szakmákban képeznek szakmunkásokat a vállalatnak: **kőműves, ácsállványozó, vasbetonkészítő, festő-mázoló-tapétázó, hidegburkoló, vas- és fémszerkezeti lakatos, villanyszerelő, építőgépszerelő és épületasztalos, vízszigetelő, csőhálózat- és berendezésszerelő.**

A 3 év kiképzési idő alatt ingyenes kollégiumi ellátásról és étkezésről gondoskodunk. Téli és nyári munkaruhát adunk. Az ösztöndíj összege a tanulmányi eredménytől függően változik. A vasbetonkészítő, az ács-állványozó és a kőműves szakmákban havi 200,— Ft ösztöndíjkiegészítést fizetünk. Aki a vállalattal szerződést köt, további 250,— Ft társadalmi ösztöndíjban részesül.

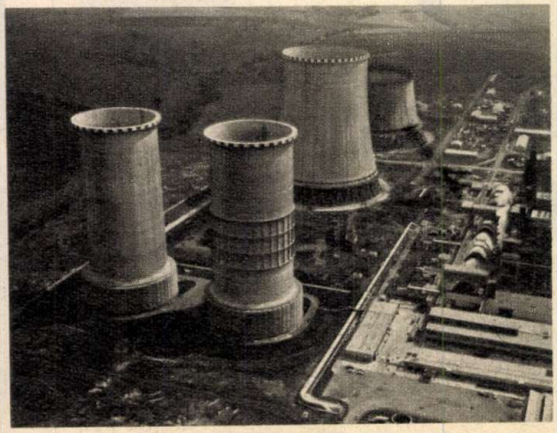

A harmadikosok teljesítménybért kapnak, havi keresetük 1200,— Ft-tól 1600,— Ft-ig terjedhet.

Sportolásra és üdülésre lehetőség van. A sikeres szakmunkásvizsga letétele után a vállalatnál maradó fiatalok külföldi munkahelyeken is dolgozhatnak.

Válasszatok szakmát!

Gyertek az építőiparba!

Vegyetek részt az országos jelentőségű nagyberuházások kivitelezésében!

Jelentkezni lehet személyesen, levél útján vagy jelentkezési lap elküldésével.

31. sz. Állami Építőipari Vállalat
Szakoktatási csoport
1364 Budapest V., Petőfi Sándor u. 7.

Nálunk történt, hogy...

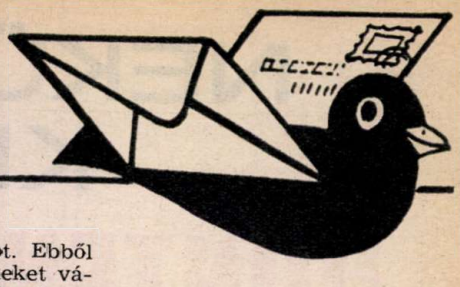

Teremtsünk értéket!

NEMCSAK FECSKETANYA

A községi tanácstól kaptunk egy épületet. Igaz, omladozó állapotban volt, mi mégis nagy ujjongással vettük birtokunkba.

Csapatvezetőnk — egyben osztályfőnökünk — Balázs Mária segítségével munkabeosztást készítettünk. Minden rajnak és őrsnek jutott valamilyen kedvére való feladat. A mi rajunk — a Kuckó király raj — meszelést és padlókősúrolást vállalt. Vidám csapatmunka volt.

Amikor készen lettünk, szőnyegeket helyeztünk el a helyiségekben. Csapatunk a helybeli tsz-nél rendszeresen végez társadalmi munkát. A tsz cserében pénzzel is segíti a csapatot. Ebből a pénzből pilleszékeket vásároltunk. „Razlivi"-nek neveztük el a kunyhót, amelynek a belseje most már igazán szépen csillog.

Simári Erzsébet és Gomola Katalin, Fecske őrs, Hernád

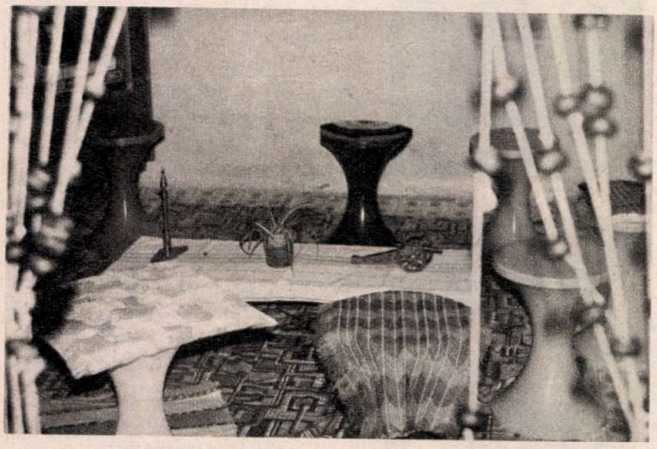

ÉLET A NAPKÖZIBEN

Vidám jeleneteket mutattak be napköziseink. Két kitűnő zenész — dobos és trombitás — népdalokat játszott. Ezután megnézhettük a „Ki mit gyűjt" kiállítást. Az érdeklődők tetszését legjobban Kurta Sanyi pénzgyűjteménye nyerte meg. A leghátborzongatóbb Surányi Ági állatcsontgyűjteménye volt.

Fülöp Vanda aranytollas tudósító, Alsónémedi

MOST RAJTUNK A SOR

Ezernyolcszáz órát dolgozott nálunk a Farkaslyuki Bányaüzem Puskás Tivadar brigádja, hogy nyelvi laboratóriumot kaphassunk. Az Ózdi Kohászati Üzemek Pattantyús szocialista brigádja háromszáz órát, a Durvahengermű KISZ-esei, a Borsodi Vízművek Szabadság brigádja, az Ózdi Ktsz asztalosai is nagy munkát végeztek. Tanáraink és szüleink közül sokan összefogtak. Így iskolánk több szaktanteremmel, közel kétszázezer forinttal lett gazdagabb.

Most rajtunk a sor. Így sokkal jobb tanulni...

Kerékgyártó Zoltán aranytollas tudósító, Ózd

VONZÓ PÉLDA

A tatai, Kertvárosi Általános Iskola ötödik a osztályos tanulói igen szeretik a természetet. Madaraink, kis „jószágaink" érdekében nagyon sokat tettek, mióta beköszöntött a hideg időszak. Madáretetőket, madárodúkat szereltek fel az iskola és a szomszédos óvoda udvarán található fákra. Felváltva hordják az élelmet; magokat, szalonnabőrkét.

Madarász Béla aranytollas tudósító, Tata II.

Egy kis mozgás

UZSONNASZÜNETBEN

Csapatvezetőnk, Törökgyörgy József mindennap bekapcsolja a hangerősítőket és az uzsonna-szünetben az iskola apraja-nagyja végzi a tornagyakorlatokat. A tévétorna dallamát és a gyakorlatok zenéjét csapatvezetőnk zongorázza. A titkos megbízottak figyelik, ki nem mozog. A lusták — egyre kevesebben vannak — nevét bemondják a mikrofonba. A szünet végén összepakolják a berendezést. Ezt a munkát a hetedik á-ba járó fiúk őrse vállalta, és mindig pontosan végzi feladatát.

Szabó Ildikó, aranytollas tudósító Kistelek

MINDIG A SZABADBAN

Hatodikba járok, őrsöm neve: „Indián", a lányok őrse: „Orgona". Őrsi összejöveteleken szeretünk mozogni, sportolni. Aki nem tudott kerékpározni, azt megtanítottuk. A lányok valamennyien tudnak sakkozni is. Télen — ha hó van — szánkózunk, síelünk. Tavasszal kinn a szabadban játszunk.

Papp Károly, Rudabánya

„HÉTPRÓBÁS" VETÉLKEDŐ

Őrsök szerint vetélkedtünk. Hét akadály tette próbára az őrsöket; labda, karika, tollaslabda, medicin, roller, söprű voltak az eszközök. Hetedszerre újra labdához jutottunk; labdavezetésből mutattuk be, hogy mit tudunk. Aki minden próbát kiállt, annak az igazolást testnevelőnk írta be.

Hanzsér Vera, Esztergom

DICSÉRTÜK A SPORTFELELŐST

Őrsünk a fogászati és testápolási pályázaton labdát nyert. Nemrég elhatároztuk, hogy újabb vetélkedőt rendezünk. Őrsi foglalkozás keretében Kubáról beszélgettünk, majd testnevelő tanárnőnktől kértünk még egy labdát és engedélyt arra, hogy a tornateremben vetélkedhessünk. A sportfelelős irányított minket. Bemelegítőnek kidobós játszottunk. Utána sorversenyek következtek. A versenyek végén fáradtan, de elégedetten ment haza a Hagymácska őrs. Főleg sportfelelősünket dicsértük.

Tafferner Ágnes, Törökbálint

ÖRÖM ÉS MUNKA

Iskolánk mellett volt egy üres telek. Ezt a Dunaharaszti Ezüstkalász Termelőszövetkezet nekünk adta. Örültünk és nekigyürkőztünk a munkának. Bitumennel borítottuk a talajt. A pályát be is kerítettük.

Witzing Mária, Dunaharaszti

HETENTE KÉTSZER

Testnevelő tanárnőnk hetente kétszer összehívja a gyerekeket. Rövid túrákra indulunk ilyenkor a környező erdőkben, dombokon. Serkent bennünket a hívó szó, és persze gyakrabban akadályverseny is belefér a programba, akárcsak a kézilabda, gimnasztika, vagy a foci.

Pintér Judit aranytollas tudósító, Magyarkeszi

NEKÜNK KELL DÖNTENÜNK

– Már három éve beszélgetünk a pályaválasztásról – mondta egy szőke lány a kőbányai Kada utcai iskolában. – Jó néhány osztályfőnöki órát szántunk rá, így aztán már mindenki döntött.

Ez a választás bizony nem gyerekjáték! Egy tizenhárom-tizennégy éves gyerek, egész életét meghatározó munkakört választ és ha tévedett, már mindenképpen időt veszít, álmait, vágyait kell áthangolnia.

– Osztályfőnöki óra után kézről kézre jártak a pályaválasztási könyvek – magyarázta Fehér Margit. – Az úttörőházban pályaválasztási előadásokat hallgattunk, és ha valakinek valami megtetszett, beiratkozhatott a megfelelő szakkörbe.

– Én is a rádiós szakkörben szerettem meg a híradástechnikai műszerész szakmát – mondta Bures Feri. – Azóta már legalább húsz szakkönyvet is áttanulmányoztam.

A fafaragó szakkör Erdős Arankát a faipari szakmunkásképző iskolába segítette, Sélei Ágnes a fotózással jegyezte el magát.

Szabó Jancsi egy nála idősebb barátja szakmáját, a géplakatos mesterséget kedvelte meg. József Sanyit egy réges-régi csirkevágási „hőstett" vezette a hentes szakmához. Vitner József az autóelektromossággal akar foglalkozni. A pedagógus pályát is többen választották. Bodnár Magdi óvónőképzőbe jelentkezett.

A két nyolcadik osztály az utolsó évek alatt igen sok üzemlátogatáson vett részt. Talán ennek köszönhető, hogy alig található közöttük elérhetetlen álmokat kergető gyerek.

Akadt természetesen olyan gyerek is, mint Vaskó Laci, aki nem tudott egyértelműen dönteni, ezért gimnáziumba jelentkezik, de másodiknak beírta a gépszerelő szakmát.

Végül ezt kérdeztem tőlük: ki helyett döntöttek a szülei? Először furcsán néztek rám, majd Kiss Teri, a leendő könyvkötő válaszolt:

– Ebben nekünk kell döntenünk, a szülők és a tanárok csak segítettek nekünk...

Szerencsés gyerekekkel találkoztam. Sok szakmát ismerhettek meg, sokan segítettek nekik, és mire a végső szót ki kellett mondaniuk, mindenki tudta, hogy mit akar.

Gebri Antal
Fotó: K. L.

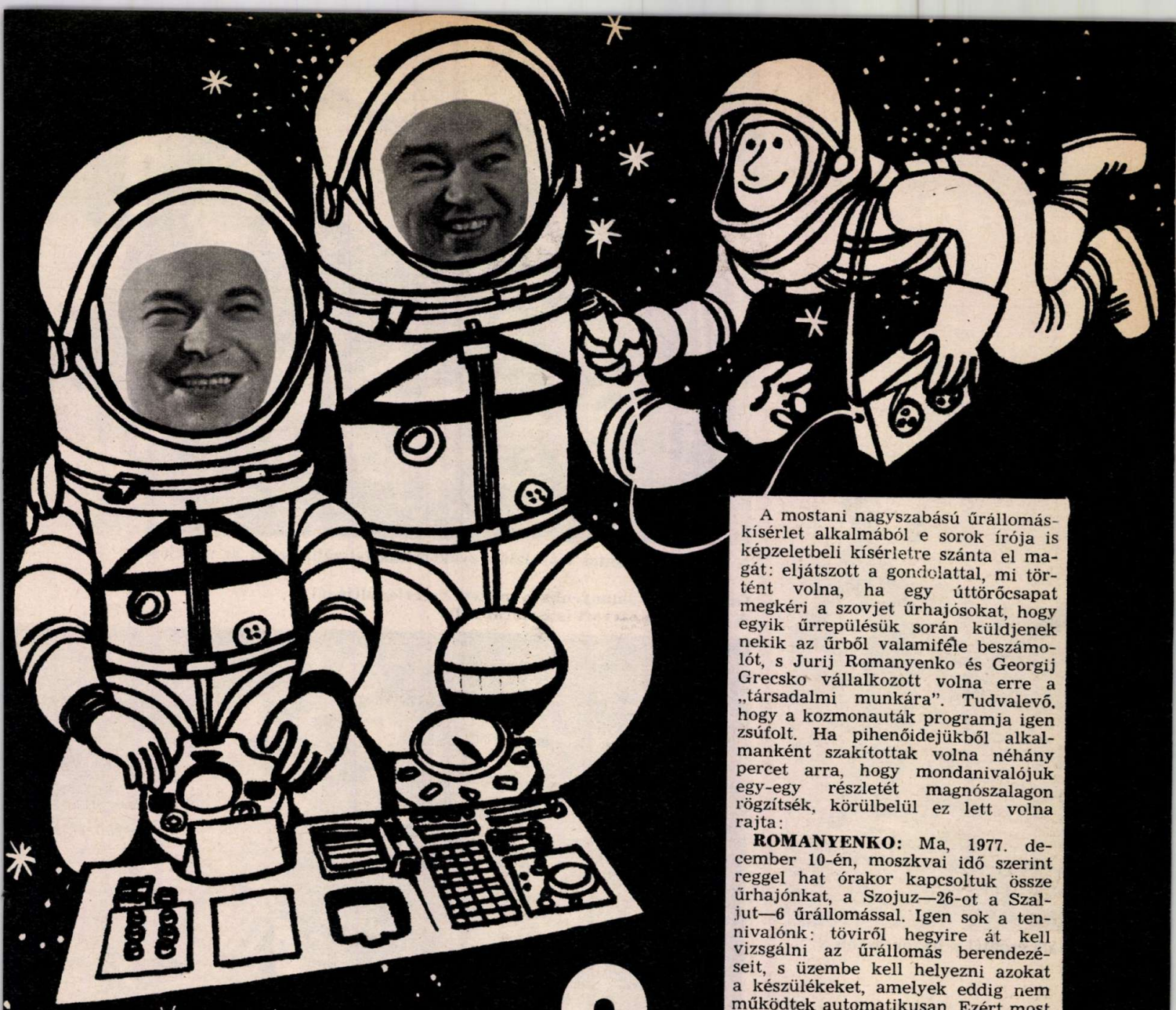

A KOZMOSZBAN LAKUNK

A mostani nagyszabású űrállomás-kísérlet alkalmából e sorok írója is képzeletbeli kísérletre szánta el magát: eljátszott a gondolattal, mi történt volna, ha egy úttörőcsapat megkéri a szovjet űrhajósokat, hogy egyik űrrepülésük során küldjenek nekik az űrből valamiféle beszámolót, s Jurij Romanyenko és Georgij Grecsko vállalkozott volna erre a „társadalmi munkára". Tudvalevő, hogy a kozmonauták programja igen zsúfolt. Ha pihenőidejükből alkalmanként szakítottak volna néhány percet arra, hogy mondanivalójuk egy-egy részletét magnószalagon rögzítsék, körülbelül ez lett volna rajta:

ROMANYENKO: Ma, 1977. december 10-én, moszkvai idő szerint reggel hat órakor kapcsoltuk össze űrhajónkat, a Szojuz—26-ot a Szaljut—6 űrállomással. Igen sok a tennivalónk: töviről hegyire át kell vizsgálni az űrállomás berendezéseit, s üzembe kell helyezni azokat a készülékeket, amelyek eddig nem működtek automatikusan. Ezért most elbúcsúzom, a beszámolót legközelebb Georgij folytatja.

GRECSKO: Mint bizonyára tudjátok, 1975-ben már töltöttem egy hónapot űrállomáson. Jurijnak viszont ez az első űrutazása. A mai tv-közvetítésben láthattátok, hogy mindketten otthonosan mozgunk már, a súlytalanságot megszoktuk, nem akadályozza munkánkat. Persze

A kiváló erőnlét a legfontosabb

A Szaljut—6 pontos másolatán gyakoroltak felszállás előtt az űrhajósok

Grecsko és Romanyenko a makett vezérlőpultjánál.
A legapróbb csavart is ismerni kell!

még néhány nap beletelik, amíg szervezetünk teljesen alkalmazkodik az itteni körülményekhez.

Több elődünk leírta már, hogy milyen érzés lesz úrrá az űrhajóson, amikor megkezdi útját, milyen csodálatos látványban van része, amikor először pillant ki az űrhajó ablakán. Nem akarom most megismételni, amit Gagarin, Tyitov, Leonov és mások már előttem elmondtak. Bizonyára jobban érdekel majd benneteket, ha bemutatom jelenlegi lakásunkat és munkahelyünket, az űrállomást.

Külső képét az újságokból és a tv-ből jól ismerhetitek. Az eddigi ábrázolásokon azt lehetett látni, hogy az űrállomáshoz mindig az elülső, elkeskenyedő részen, az úgynevezett orrészen csatlakozik az űrhajó. Most másképpen fest a dolog: a Szojuz—26-tal a Szaljut—6 másik végéhez, az űrállomás hajtómű oldalához kapcsolódtunk! Később még beszélünk arról, hogy miért kellett ehhez a szokatlan módhoz folyamodni. Mai beszédidőnk azonban lejárt, néhány nap múlva folytatjuk a beszámolót.

ROMANYENKO: Folytatom, ahol Georgij abbahagyta. Űrállomásunk nagyjából ugyanolyan, mint amilyenek az 1971 és 1976 között indított Szaljutok voltak. Hossza 15 méter, legnagyobb átmérője 4 méter, tömege 19 tonna, belső tere 90 köbméter. Tulajdonképpen hozzá kell számítani a csatlakozott űrhajót is, hiszen a munkánkhoz szükséges egyes berendezések mindvégig az űrhajóban vannak. Emellett az űrállomás egyes pályamódosító műveleteiben is az űrhajó hajtóműve segít. Ilyenformán az űrállomásból és egy űrhajóból álló összetett rendszer hossza majdnem 23 méter, tömege hozzávetőleg 26 tonna, az összes belső térfogat pedig eléri a 100 köbmétert. Még egy adat: a Szaljut—6 alkalmas arra, hogy hét személyt fogadhasson be. Jelenleg ugyan csupán ketten tartózkodnak az űrállomás „fedélzetén", és ha még egy űrhajó érkezne is ide, akkor is legfeljebb négyen lennénk, de a tervezéskor gondoltak arra is, hogy a jövő programjai nagyobb létszámú személyzetet igényelnek majd.

A Szaljut—6 egy fontos dologban különbözik elődeitől: az új űrállomás kettős bejáratú, tehát mindkét végén csatlakozhat hozzá űrhajó Mint Georgij legutóbb említette, mi az új csatlakozáson, a hajtómű oldalon kapcsolódtunk az űrállomáshoz. Ez így elmondva egyszerűen hangzik, pedig az új csatlakozó-szerelvény, és a vele összefüggő zsilipkamra beépítése miatt módosítani kellett nemcsak az űrállomás belső elrendezését, hanem a hajtóművek és a hajtóanyag tartályok elhelyezését is. Emiatt a hajtóműveken szerkezeti változtatásokra is szükség volt.

Az űrállomásnak tehát összesen öt, egymással összefüggő tere van: ve-

A KOZMOSZBAN LAKUNK

Jurij Romanyenko és felesége. Szabad idejében az űrhajós is éppen olyan ember, mint akárki más

zetőtér, lakótér, laboratórium és két zsilipkamra. Az első hármat belső térnek is mondjuk; a zsilipkamrák és a belső tér között légmentesen zárható ajtók vannak. A vezetőtérben található a navigációs berendezés, és itt helyezték el a hajtóművek, valamint a helyzetbeállító fúvókák működtető rendszereit is. Ugyanitt vannak a földi irányítóközponttal történő összeköttetést biztosító híradástechnikai készülékek: rádióadó és vevő, telex, magnetofonok, valamint egy színes és két fekete-fehér tv-kamera. Itt van felszerelve még egy tv-vevőkészülék is, három televíziós kamerát pedig az űrállomás külső burkolatára erősítettek fel. Van még egy hordozható tartalék kameránk is.

Hálóhelyeink a lakótérben vannak: itt található a konyha, a mosdó- és a zuhanyozófülke, valamint az orvosi felszerelés. Az előírt erőnléti gyakorlatokat is a lakótérben végezzük. A laboratórium terében található minden olyan berendezés, amely a tudományos program teljesítéséhez szükséges.

Kissé hosszúra nyúlik a mai beszámoló, de még szólnom kell az űrállomás energiaellátásáról is. A Szaljut—6 középső részéhez három, egyenként mintegy 25 négyzetméter felületű Napelem-tábla csatlakozik. Induláskor ezek harmonikaszerűen összehajtott állapotban vannak — csak akkor nyílnak szét, amikor az űrhajó már a pályára állt. Az egyes táblák a hossztengelyük körül majdnem teljesen körbe forgathatók; egy automatikus szerkezet állandóan úgy állítja őket, hogy a napsugarak felületüket mindig a legkedvezőbb irányból érjék. A Napelem-táblák egyrészt a fedélzeti berendezéseket látják el villamos energiával, másrészt töltik az akkumulátor telepeket, amelyek akkor szolgáltatnak energiát, amikor az űrállomás a Föld árnyékában van.

Ma telik le nyolcadik napunk az űrállomáson. Holnap érdekes kísérletre kerül sor, amelyről majd Georgij számol be.

GRECSKO: Mint tudjátok, ezt az űrállomást szeptember végén állították pályára. Nem sokkal azután, október 9-én indult el a Szojuz—25 űrhajó, fedélzetén Vlagyimir Kovaljonokkal és Valerij Rjuminnal, hogy csatlakozzék az űrállomáshoz. Jurijjal együtt ott voltunk az indulásnál mint Vova és Valerij dublőrjei. (Tudvalevő, hogy amennyiben a start előtti utolsó orvosi ellenőrzés úgy dönt, hogy a személyzet valamelyik tagja nem indulhat, akkor a dublőrje lép a helyére.) Nos, nem volt semmi bajuk. Sikeresen elindultak, sőt a Szojuz—25 el is érte az űrállomást, de amikor a szokásos módon, az orr-részen megpróbált vele összekapcsolódni, ez a művelet műszaki hiba miatt nem sikerült. Ezért ők visszatértek. Mivel félő volt, hogy az orr-részen levő csatlakozó-szerelvény esetleg a balul végződött összekapcsolási kísérlet során megrongálódott, ezért mi a Szojuz—26-tal a hajtómű-oldalon kötöttünk ki. Reánk várt az a feladat, hogy ma alaposan megvizsgáljuk az orr-részi csatlakozó-szerelvényt: megfelelő állapotban van-e újabb űrhajó fogadásához. Evégett el kellett hagynunk az űrállomás belső terét, és ki kellett lépnünk az űrbe!

Talán láttátok azt a tv-közvetítést, amelyben bemutattuk az új típusú védőöltözéket. Ez a régebbiektől lényegesen különbözik: nem öltjük fel őket, mint egy ruhát, ahogyan a korábbi szkafanderekkel tettük, hanem a szétnyitott öltözékbe beszállunk, mintha egy szekrénybe bújnánk be. majd utána magunkra csukjuk. A belső térből az elülső zsilipkamrába már ebben az öltözékben léptünk át, majd lezártuk a kamra belső ajtaját, s kinyitottuk a szabadba vezető nyílást.

Ezután kezdődött az űrséta: kiléptem a szabadba, jobban mondva elrugaszkodtam az űrállomástól. Jurij ezalatt a nyitott zsilipkamrában maradt és onnan figyelte munkámat. A kettőnket összekötő kábelen folytonos telefonkapcsolatban voltunk.

Magammal vittem különféle szerszámokat, valamint a hordozható tv-kamerát, ezzel továbbítottam a földi központnak a képeket. Az űrállomás körül lebegve ellenőriztem a kívül felszerelt műszereket. Igen alaposan megvizsgáltam a csatlakozó-szerelvényt, és úgy láttam, hogy a Szojuz—25 összekapcsolási kísérlete alkalmával nem sérült meg. Ily módon nincs akadálya annak, hogy újabb űrhajó kössön ki az űrállomáson.

Mintegy másfél óra hosszat tartó űrséta után bújtam be a zsilipkamrába. Visszatérésünk az űrállomás belső terébe a kilépés fordított művelete volt: előbb bezártuk a szabadba vezető nyílást, utána feltöltöttük levegővel a zsilipkamrát, majd kinyitottuk a belső tér ajtaját.

ROMANYENKO: Röviden arról, hogy az űrállomás kettős csatlakozása miféle új lehetőségeket kínál. Így például: előfordulhat, hogy nálunk valami baj történik. Ilyenkor, ha nem is egyik óráról a másikra, de egy-két napon belül elindíthatnak hozzánk az űrállomásra egy készenlétben álló mentő-űrhajót.

Gyakoribb eset, hogy utánpótlásra van szükség. Megfelelő módon — akár automatikus üzemű, pilóta nélküli űrhajókkal is — víz-, levegő- és hajtóanyag-szállítmányt küldhetnek az űrállomásra. Általában a fogyó készletek kiegészíthetők, sőt a berendezés egyes tárgyai is pótolhatók. Mi már kértük a központtól, hogy a legközelebbi alkalommal küldjenek egy újabb távcsövet.

Georgijjal valószínűleg több hónapig tartó programot hajtunk végre, hazatérésünk tehát még nem időszerű. Mód van azonban arra, hogy ha nem is a legközelebbi, de egy későbbi űrhajó személyzete leváltson bennünket.

Végül, ami a távolabbi jövőt illeti, a kettős csatlakozású elrendezés lehetővé teszi, hogy több űrállomást összekapcsolva, nagyméretű világűri rendszereket hozzanak létre.

Most szól Georgij, hogy a telexen sürgős utasítás érkezett a központtól. El kell tőletek búcsúznom.

GRECSKO: Ma, január 10-én van egy hónapja annak, hogy űrhajónk útnak indult. A mai nap az én számomra különösen emlékezetes: három évvel ezelőtt a Szojuz—17-tel először indultam űrrepülésre. De ezt a napot másért is feljegyzi az űrhajózás története: ma délután állt pályára a Szoljuz—27 űrhajó. Barátaink, Vlagyimir Dzsanibekov és Oleg Makarov megérkezését holnap reggelre várjuk. Nagy igyekezettel készülünk a fogadásukra.

A központ értesített, hogy Dzsanibekov és Makarov csak néhány napot tölt nálunk, mi pedig folytatjuk eddigi munkánkat.

A tudósítást — képzeletből — „fordította"
ÜRÖMI-HALÁSZ JÓZSEF
FOTÓ: APN

LÁTTUK AZ ÓRIÁST

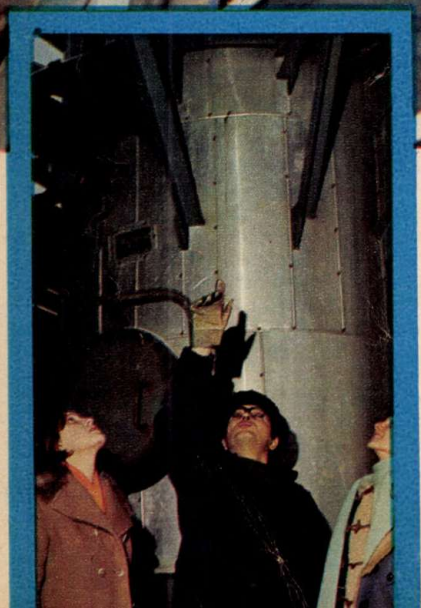

Szerencsés csillagzat alatt született a leninvárosi Ságvári Endre Úttörőcsapat három tagja. Balogh Zsuzsa, Völgyesi Edit és Bartók Gabi elsőnek kapott belépési engedélyt a Tiszai Kőolajipari Vállalat birodalmába, saját szemével látta az épülő nagy TIFO-t.

Megtudták, hogy a készülő finomító 6 és fél milliárd forintba kerül. Olajszükségletét a Barátság II. olajvezeték biztosítja. És a Testvériség vezeték hozza a földgázt. Itt szinte minden munkás technikusi, mérnöki képesítéssel rendelkezik majd, magasfokú szellemi munkát végez, mert a berendezések automatikusan, számítógépek irányításával működnek. S már az első részleg beindulása után másfél tonna motorbenzint, gázolajat, 1,2 millió tonna fűtőolajat ad az országnak.

A gyerekek a hatalmas kémények, lepárlótornyok, félig kész üzemcsarnokok, kígyóként kacskaringózó csőrendszerek között barangolva érdekes felfedezést tettek: a legnagyobb óriás a parányinak tűnő, de mindent kigondoló, létrehozó ember.

Faragó–Gámán

Búcsúzunk az Adriától. Közeledünk végállomásunk, Odessza felé. Az utolsó reggel mindenki nagyon korán ébred. Jó melegen felöltözve még egyszer végigsétálunk a fedélzeten, benézünk a zeneszalonba, a hajó eszpresszójába. Elbúcsúzunk Larisszától, Tányától, Natasától, akik négy héten keresztül a legjobb ételekkel és italokkal láttak el bennünket. Röviddel reggeli után feltűnik Szovjetunió legforgalmasabb déli kikötője, az Ukrán SzSzK egyik legszebb városa, Odessza.

Bár csak rövid időt töltöttünk itt elutazásunkkor, mégis úgy érezzük régi ismerősként érkezünk. Vonatunk csak este indul tovább, ezúttal már hazafelé, így van idő egy kis sétára, ismerkedésre.

Odessza a történelmi műemlékek városa. Ezt a Primorszkoj sétányon is lépten-nyomon tapasztalom. Az egyik kecses épület, egykor Voroncov gróf kastélya, ma úttörőpalota. Jasa Gordijenkónak, a fasiszták elleni harcban elesett ifjú hősnek nevét viseli. Nemcsak a nálunk is ismert különféle szakkörökben ismerkednek a gyerekek a tánc, az ének, a rádiózás, a modellezés fortélyaival, de tengerparti városról lévén szó, a tengerész mesterség alapjait is elsajátítják.

A város házain elhelyezett emléktáblák arról tanúskodnak, hogy járt itt Gogol, Gorkij, Puskin. A Puskin-házban mindig sok a látogató. Az utcát is róla nevezték el. De nemcsak irodalmi, zenei nevezetességei is vannak a mintegy milliós városnak. A múlt század közepén a kiváló orosz zeneszerző és zongoraművész, Rubinstein közreműködésével itt alakult meg Oroszország első zenei társasága. A magasfokú színházkultúráról hat színház és egy opera tanúskodik. Az operaház — melynek színpadán sok neves művész lépett fel az évtizedek során — a világ egyik legszebb színháza.

Kicsit lihegve cipeljük a gépet és a többi felszerelést 192 lépcsőfokon lefelé. Még szerencse, hogy gondoltak ránk, televíziósokra is: visszafelé ugyanis mozgólépcsővel lehet feljönni. A Patyomkin lépcső 140 méter hosszú. Felülről úgy tűnik, hogy a lépcső két oldalsó szegélye párhuzamos. Ez azonban optikai csalódás, mert a lépcső szélessége fent csak 12,5 méter, de lent már 21 méter. Az 1905-ös forradalom eseményei nyomán kapta nevét. A cári katonaság itt adott sortüzet az odesszai tüntetőkre, akik a lázadó hajó, a Patyomkin páncélos matrózai felé igyekeztek. A történelmi igazságszolgáltatáshoz tartozik viszont az is, hogy 15 évvel később ugyanezen a lépcsőn menekültek az előnyomuló vöröskatonák elől a megfutamított fehérgárdisták.

Még bejárunk néhány utcát, teret, filmezzük a város szombat délutáni forgatagát, majd operatőrünk boldog, de fáradt kiáltását halljuk: „Gyerekek, kifutott a gépből a nyersanyag, vége, nincs tovább!"

Négy hét telt el az Adzsárián szovjet, lengyel és csehszlovák fiatalokkal, KISZ-esekkel. Azóta már biztos sok levél érkezett mindenhová a tengeren cserélt címekre, hiszen tudjuk, érezzük, hogy a közös nyelven szövődött barátság nemcsak 28 napig kötött össze bennünket. Hogy legközelebb hol találkozunk? Talán Varsóban, Szverdlovszkban, Leningrádban, Prágában, Budapesten, vagy talán a moszkvai olimpián? Esetleg Havannában, az 1978. évi Világifjúsági Találkozón?

S bár a színünk lekopott, és valamennyien visszatértünk az itthoni dolgos hétköznapokhoz, még sokáig emlékezni fogunk arra a négy hétre, melyet barátok között töltöttünk négy távoli tengeren.

VÉGE

Szőnyi János

Odessza egyik nevezetessége, a Patyomkin-lépcső

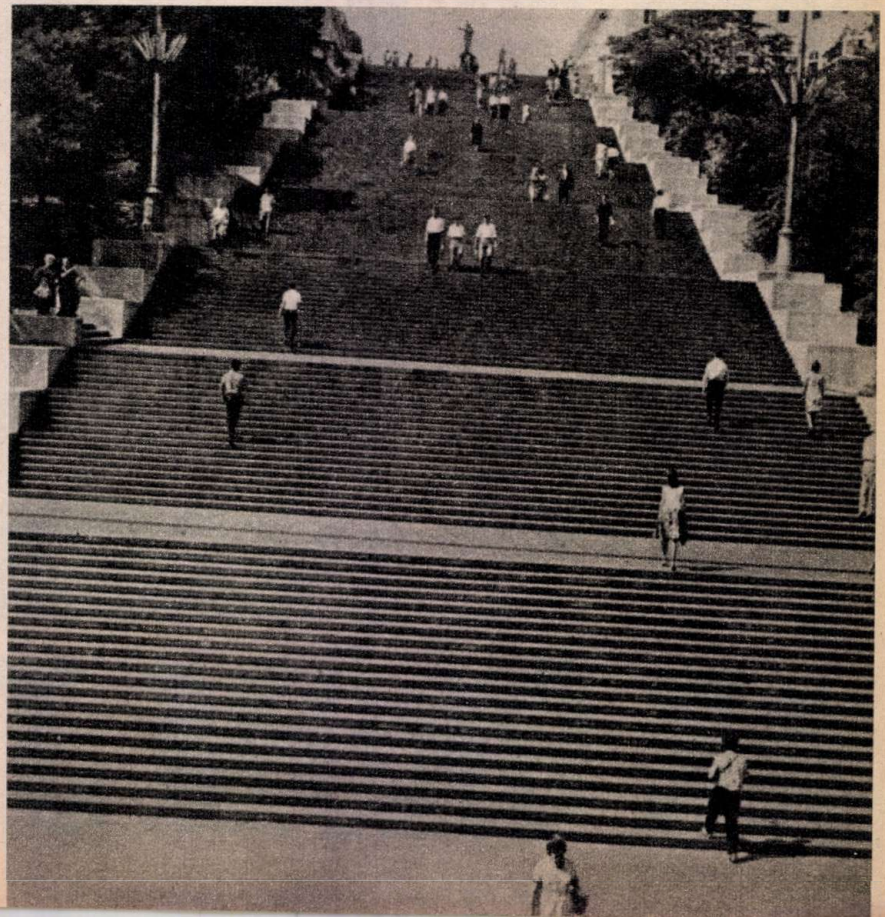

A Győr megyei úttörők Cimea-karneváljén maga Cimea Viki volt a műsorvezető

Egy-egy járás vagy város egy-egy földrész népeinek jelmezébe öltözött

AZ ÖRÖM JELMEZ

A fák tavasszal virágba borulnak, aztán felveszik zöld nyári köntösüket.

A hegyek tavasszal zizzenve, zümmögve, halványzöld fátylat lengetnek, aztán komorzöld köpenybe burkolják, eltakarják rebbenő, settenkedő vadjaikat.

Őszre elkopik, megfakul, kisárgul, s az első dérnél lehullik róluk a ruha.

Egyszer, újra zizegni, rebbeni, kacagni kezdenek a fák és a hegyek — vakító fehér zúzmarajelmezt öltenek, hópaplan alá rejtőznek. Jégcsapok zengik a talpalávalót — ilyenkor kacagják ki a telet a fák!

Jelmezbe rejtőzni mindig öröm. Egy kicsit azzá válok, aminek látszom: lehetek török basa, maharadzsa, indián, eszkimó vagy partizán, lehet rajtam pásztorgúnya, cifrasuba s kacagány, lehetek háremhölgy és elefánt... kacag rajtam, nem ismer meg, összetéveszt, másnak gondol aki lát!

A jelmez alatt mégis én vagyok! De nem! Én a maharadzsa vagyok! Helyesebben a török szultán... csak manapság kevés körülöttem a kontyos török és ezek a gyaurok nem hajlonganak a földig! Nem is baj, nem szeretem a szolgalelkeket.

Aztán kisüt a nap. A fák lerázzák magukról a zúzmarajelmezt, valaki lelopja a hegyről a hópaplant. Meleg a turbán is, meg a hasamra kötözött kispárna, és mire vége Sopronban a karneváli mulatságnak, a fák úgy döntenek, hogy hamarosan rügyezni fognak.

Én pedig földrajzot tanulok holnapra.

GEBRI

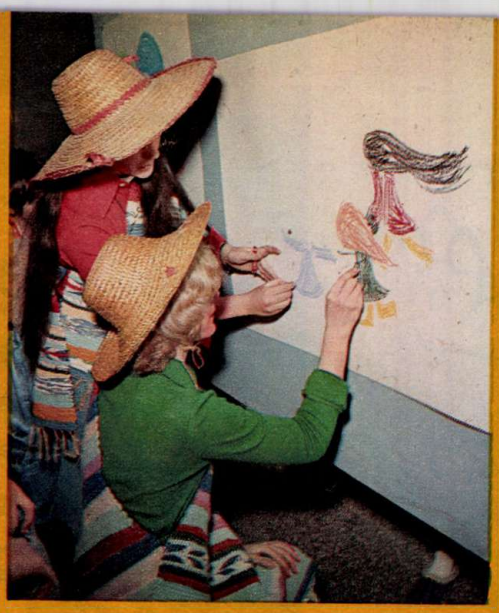

„Nemzetközi" rajzversenyt is rendezett a karnevál vezetősége. Képünkön egy nemzet képviselői

Ezt a küldöttséget nagyon zárkózottnak találtam, és a karnevál végén sem adtak ki „közös közleményt"

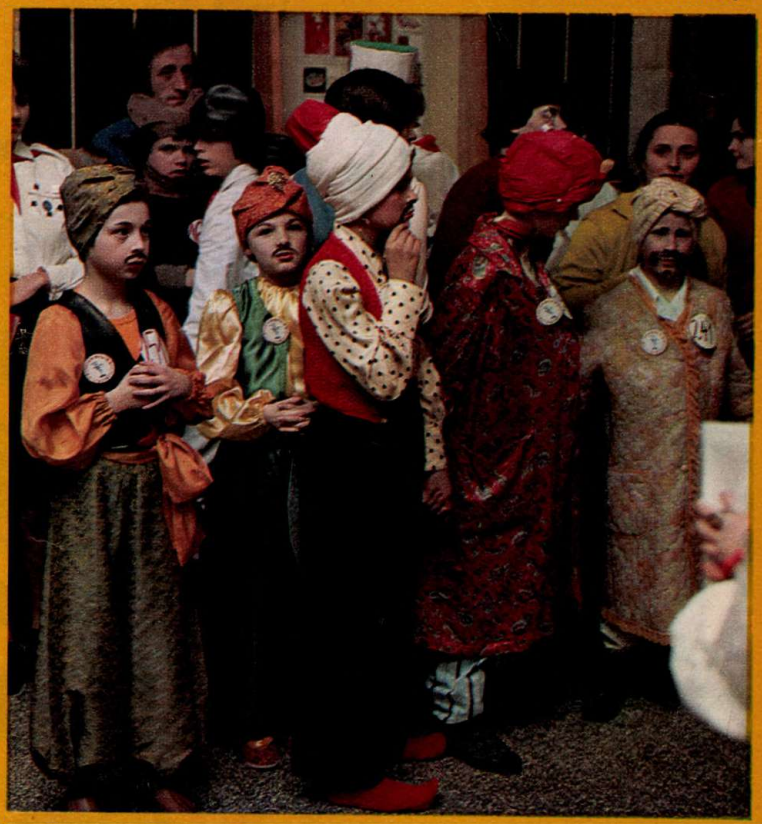

A karnevál szünetében a táncos, énekes bemutatók egymást váltották

Az arabok is képviseltették magukat Sopronban. Tapasztalatcserét folytattak, és nagyot táncoltak

Ha székeket vittek volna be a Liszt Ferenc Művelődési Központ színháztermébe, nem fért volna el a 650 tarka jelmezes úttörő

KIS-ÁLLAT-VÁSÁR

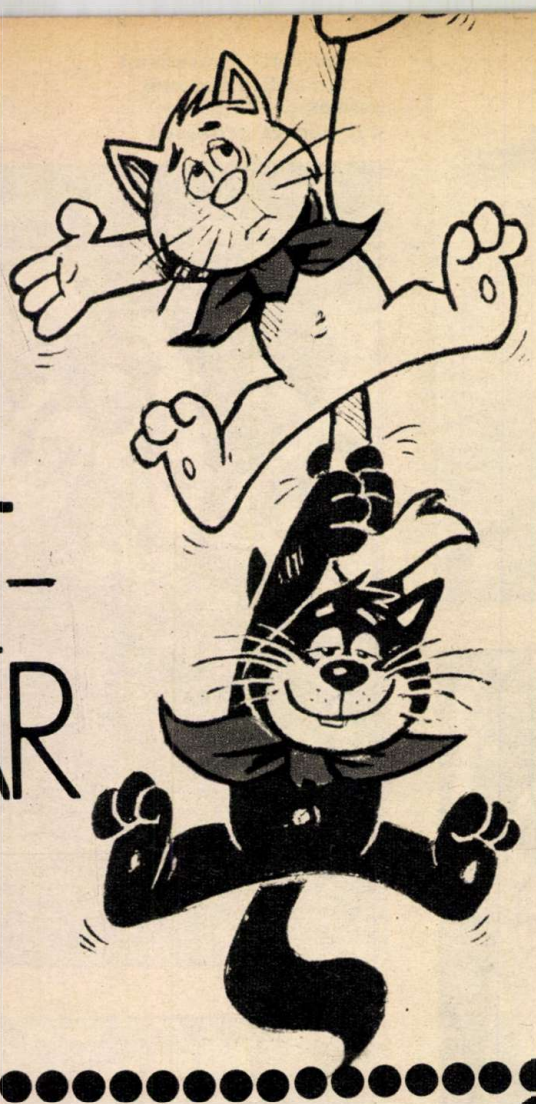

A Veszprémi Állat- és Növénykert fennállásának 20. évfordulója alkalmából az Állatvilág Szerkesztősége a Magyar Úttörők Szövetsége támogatásával ORSZÁGOS KISÁLLATVÁSÁRT RENDEZ úttörők, úttörőközösségek számára Veszprémben. A kétnapos – 1978. június 3-án és 4-én sorra kerülő – rendezvény meghívásos, **a jelentkezés határideje: április 20.** A levélbeni jelentkezést az Állatvilág Szerkesztőségének címére kell küldeni: **1137 Budapest, Radnóti Miklós u. 15/a. A borítékra kérjük ráírni: „Kisállatvásár".**

A vásárra, ahol csere-bere, adás-vétel útján találhatnak új gazdát a kisállatok, a résztvevők magukkal hozhatják azokat a kedvenceiket, amelyek nem tartoznak a védett állatok közé. Így jöhet: macska, kutya, díszmadár, tengerimalac, egér, hörcsög, házinyúl, kacsa, liba, tyúk, pulyka, törpe- és gyöngytyúk, páva, díszfácán, galamb, dísztyúk stb. de nem vehet részt például egyetlen kétéltű sem. Az élő vásárfia mellé elhozhatják a résztvevők rovar-, lepke-, növény- és kőzetgyűjteményüket is. A vásár keretében szaktanácsadás is lesz.

A kisállatvásár programjában változatos műsorok, aszfaltrajz-verseny, író-olvasó találkozók, bélyeggyűjtőknek alkalmi bélyegzés, bélyegkiállítás, szakmai tanácsadás, továbbá sok más érdekes esemény szerepel. A rendezvényen neves zoológusok, írók, újságírók, színészek is résztvesznek.

Kérjük az április 20-ig beérkező levelekben felsorolni a következőket:

– Ki milyen állattal kíván részt venni?

– Milyen szakkör vagy klub tagja, és ott milyen tevékenységet folytat? Közösségük a biológia melyik ágát tanulmányozza?

– Hányan szeretnének eljönni, s ki lesz a kísérőjük?

Elsősorban szakkörök jelentkezését várjuk. Az utazással kapcsolatos kedvezményekről, szállási és étkezési lehetőségekről a meghívottakat május 20-ig levélben értesítjük.

Lapkiadó Vállalat Általános Olvasószolgálata

DUPLÁZOTT MONTREALBAN

ALBERTO JUANTORENA

Az AIPS, azaz a Nemzetközi Sportújságíró Szövetség minden évben megszavaztatja a világ sportújságíróit: véleményük szerint ki volt az esztendő legjobb sportolója. Tavaly a férfiak közül kimagaslóan a legtöbb szavazatot egy kubai atléta, Alberto Juantorena kapta.

A rokonszenves középtávfutó nevét már 1976-ban megismerte a világ, hiszen Montrealban, az olimpiák történetében először neki sikerült aranyérmet szerezni a 400 és 800 méteres síkfutásban – egy olimpián. A sokszoros világcsúcstartó Magyarországon is járt, hazánkban is meghódította a sportbarátokat. A versenyt követő nagyszabású sajtóértekezleten az egyik magyar újságíró érdekes kérdést tett fel neki:

– Alberto, tudjuk, hogy az egyik olimpiai aranyérmét felajánlotta Fidel Castrónak, elmondaná, hogy miért tette?

– Számomra nagyon kézenfekvő volt – hangzott a felelet –. Úgy érzem, hogy Fidel Castro és harcostársai nélkül ma nem tartana ott hazánk, ahol tart, és szerintem az is biztos, hogy én sem értem volna el ilyen eredményeket, hiszen nélkülük erre semmi lehetőségem sem nyílt volna.

PAJTÁS

KEDVES ISMERŐS 11.

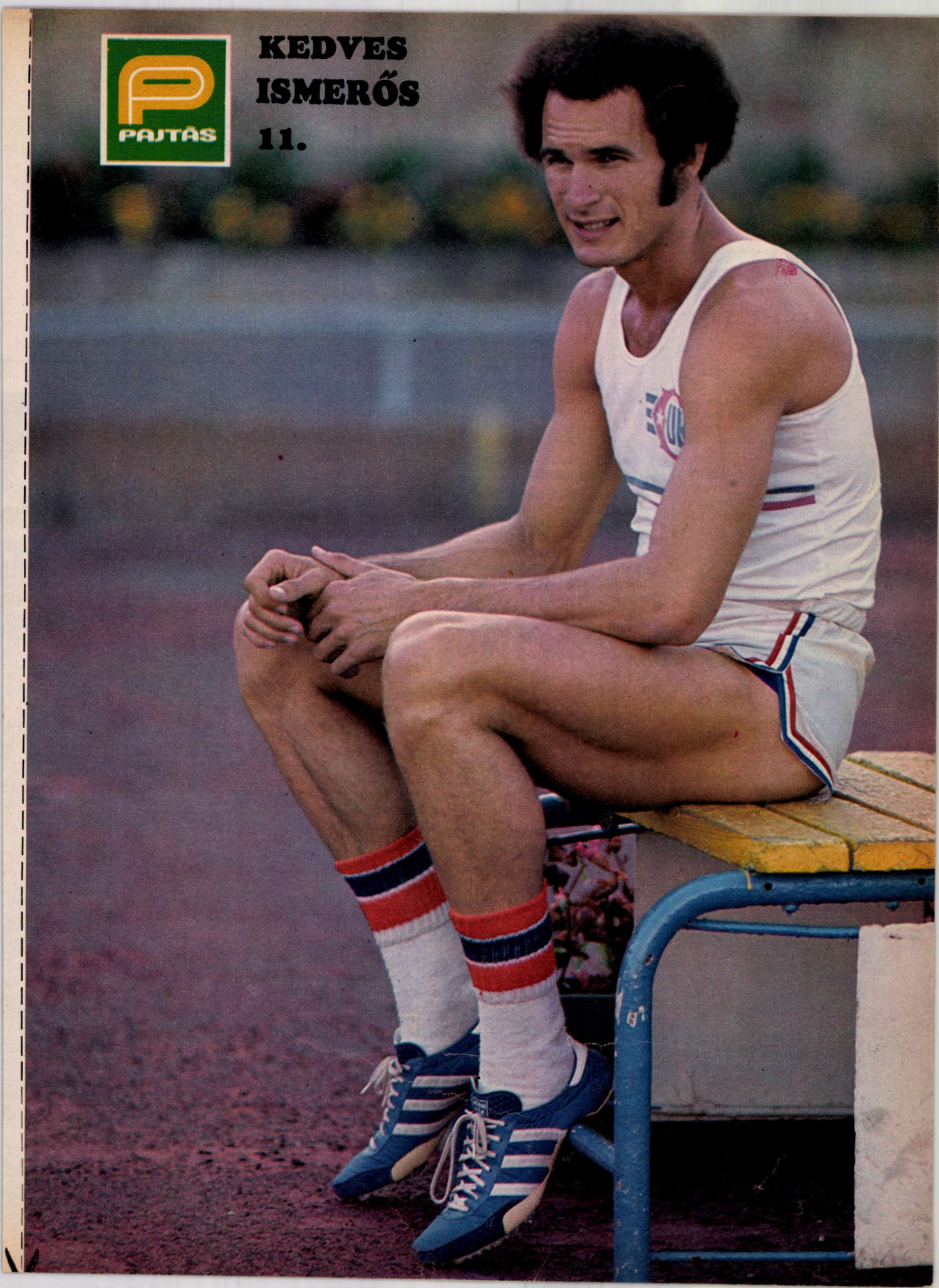

Felderítő szolgálat

Egy sereg költő véleménye szerint a a tavasz az év legvarázslatosabb időszaka, és kizárt dolog, hogy egy sereg költő egyszerre tévedjen. Mindez persze a legkevésbé sem jelenti azt, hogy a tavasz a gondtalan léhaság kora is egyszersmind. Nem, a régi gondok helyébe újak lépnek, amint ez olvasóink hozzánk érkező, már-már teljes kiúttalanságot tükröző soraiból is kitűnik.

Szerencsére bölcsességünk parttalan, mint Óperencia óceánja, így aztán az alábbiakban helyrebillentünk néhány vakvágányra jutott sorsot.

— A kora tavaszi napsugár addig-addig cirógatta bársonyos ujjaival a képemet — írja Bagira Marika Tótágasról —, míg egyszer csak szeplős lettem, mintha tarhonyát szórtak volna a fejemre. Mit tegyek?

Először is győződj meg róla, kedves Marika, hogy tényleg nem tarhonyáról van-e szó? Ebben az esetben söpörd le, és kész. Ha viszont a foltok valóban szeplőnek bizonyulnak, akkor kétféle, szilárd tudományos alapokon nyugvó módszer is kínálkozik. 1. Mosd meg az arcod márciusban hullott hóban. Holtbiztos eljárás. Tudniillik, ha esik a hó, akkor nem süt a Nap, tehát eltűnnek a szeplők. 2. Mosd meg az arcod a csacsogó forrás vizében. De nem ám csak úgy, hogy odamegyünk, pancsolunk és kész, dehogy. Az efféle vajákosságnak nincs semmi foganatja. Húsvét előtti pénteken kell felkeresni a vizet, természetesen még napkelte előtt, kínosan ügyelve arra, nehogy meglásson valaki. Mert akkor nem érvényes az egész, elvégre a tudomány sem képes csodákra. Ha pedig az utasítások pontos betartása ellenére mégis maradnak a szeplők — annál jobb. Képzeld el, hogy nézhet ki egy szeplős lány szeplők nélkül . . . ?

Doszvi Dániel, szamovári olvasónk panaszolja:

— Kék és zöld foltok borítják a testemet. Olyan vagyok, mint egy félig érett, hatalmas szilva. Tudniillik mostanában villámcsapásszerűen elalszom a legváratlanabb helyzetekben, és ilyenkor ütődöm. A világ csupa goromba, kemény tárgyból áll. Azt mondják, tavaszi fáradtság. Mit tudnak ajánlani ellene?

A vitaminok, kedves Dániel, gondolj a vitaminokra! Üdítenek, frissítenek, szórakoztatnak. Jó, persze, tudjuk, az ember nem nyuszi, hogy állandóan zöld leveleket rágcsáljon. De van más módszer is. A rendszeres testedzés például. Fuss naponta többször könnyed, 9—10 mp-es százakat, vagy mutass be néhány nyújtott testű, emelt szaltót féllábra, ha úgy érzed, hogy leragadnak a pilláid. Sokat segít ilyenkor a helyes táplálkozás. Könnyű, ám tartalmas ételeket ajánl a tudomány. Zöldfőzelékek, gyümölcsök, saláták egészítsék ki az étrendet a rántott hús, a töltöttkáposzta és a csirkepaprikás után. Kevéske felvágott, sajt, sütemény jár még a tízóraihoz, de aztán ebédig már egy falatot sem! Esetleg pihenj aktívan! Gyűjts, ragassz, fúrj, faragj, ácsolj! Egy szétnyitható elektroenkefalográf, vagy egy digitális manipulátor összebütykölése hosszú órákra biztosíthatja a felvillanyozott lelkiállapotot. Arról nem is beszélve, hogy idővel komolyabb dolgokat is készíthetsz. Kevésbé tudományos módszer, de sokan esküsznek rá az egyszerű, hétköznapi tapasztalat alapján. Eszerint a tavaszi fáradtság legjobb ellenszere, ha a fejedre húzod a paplant, és durmolsz egyet. Lehet benne valami, mindenesetre további kutatásokra van szükség. Na, szép álmokat! . . .

„Bőgőmajom" jeligére (Nádvágó):

Nem. Egészen másról van szó. Pille Pannika ma is éppen úgy néz ki, mint egy héttel ezelőtt, viszont a naptár egy héttel ezelőtt még csak március 9-et mutatott, ma pedig 16-át. Ez pedig ég és föld embertársaink, különösen leány osztálytársaink megítélésében. Pille Pannikának az a kijelentése, hogy „nézd, Lakli Sanya, hozzád képest a varacskos disznó valóságos tánc- és illemtanár", csak mérsékelt derűlátásra ad alkalmat, bár volt már rá példa, hogy így kezdődtek életre szóló barátságok. Mindazonáltal nem árt, ha cseppnyi kedvességgel, udvariassággal kimutatod megkülönböztetett nézeteidet a személyét illetően. Próbálj meg például köszönni, amikor találkoztok, és ne verd ki a kezéből a táskát. Meg ilyenek.

Radamesz Bálint, bernáthegyi olvasónk is kilátástalan helyzetben van. Ezt írja:

— Focicsapatunk megalakult ugyan, de a csapatszellemmel nincs minden rendben. Apró jelekből lehet következtetni az ilyesmire. A minap történetesen a focicsukákkal vertük egymást porhanyósra egy vereség után. Mit tegyünk?

Elsősorban keressétek fel az iskolaorvost, hogy elsősegélyben részesíthesse az együttest. A lélek sebei ettől persze nem gyógyulnak be, ez bonyolultabb folyamat. Dr. Vegetatív Alfonz pszichológus például így vélekedik erről:

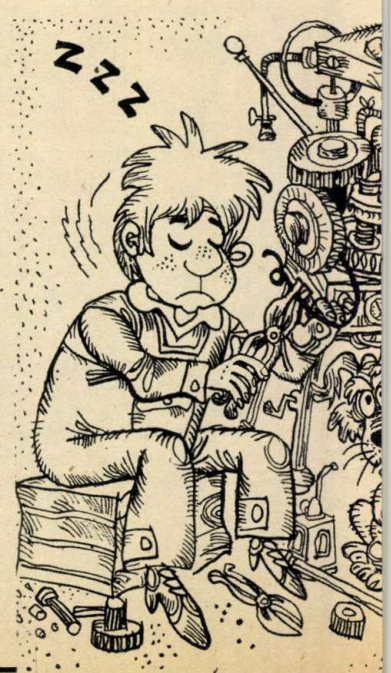

KÁPTALAN DOKTOR ÜZENI

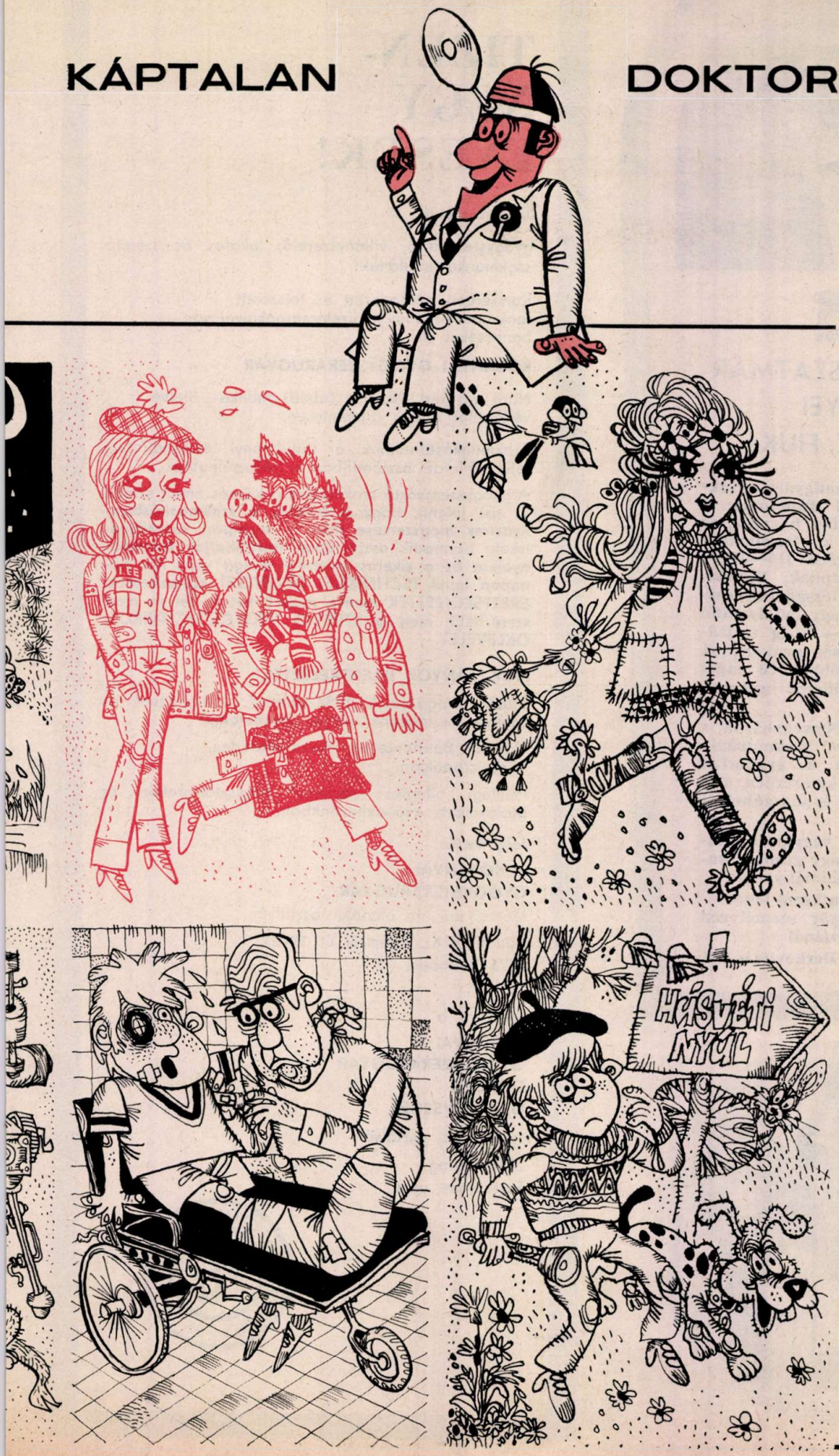

— A jó csapatszellem kialakulását három tényező befolyásolja döntő módon. 1. Semmilyen körülmények között sem szabad kikapni. 2. Ügyeljetek arra, hogy ne hagyjátok el vesztesen a pályát, és végül 3. Állandóan győzni kell!

Látod, kedves Bálint, enynyi az egész.

„Hamupipőke" jeligére (Tőzeg):

Arról határozottan lebeszélnénk, hogy világgá menj. Némi leleményességgel egészen olcsón kiegészítheted tavaszi ruhatáradat. Már csak azért is, mert az idei tavaszi divat sokkal könnyedebb, szellősebb ruhadarabokból áll majd, mint például a téli volt. De tényleg, ne indulj el, mert a tavaszi divat annyira egyszerű lesz, hogy kis kézügyességgel akár régi szalmazsákból is előállíthatod a gönceidet. A tavasz slágere lesz például az indiai tapír hátából készült palást, csak annyi arannyal, amennyi a ruha szép esését biztosítja. A műszempillák az idén a kardfogú tigris bajuszából készülnek, a lábra pedig egészen egyszerű könnyűlovassági csizma kerül. Hja, kedves „Hamupipőke", a divat ma már mindenkié!

Hüvelyk Mátyás negyedikesnek:

Pontosan nem tudjuk a húsvéti nyúl címét, mindenesetre közöljük a fontosabbakat. *Mezei Nyúl:* mérsékelt égöv, erdő, rét, szántóföld. Valamelyik bokor alatt. *Sivatagi Nyúl:* trópusok, félsivatag, pontosan az ürge, meg a mormota odúja között. *Sarki Nyúl:* hideg égöv, jégmező, a lemmingtől jobbra, mindjárt a hősármány mellett, a sarkon. (De csak az Északin!) Még csak annyit: az ajándék biztosan megérkezik, ha szüleid adják fel a levelet! **Cser Gábor**

Taurus

SZABOLCS-SZATMÁR MEGYEI LÁNYOK, FIÚK!

Jelentkezzetek gumigyártó szakmunkástanulónak! Tanulóidő: 3 év. A tanulóidő alatt havonta, az évfolyamtól és a tanulmányi eredménytől függően 110—650,— Ft ösztöndíjat kapnak. Vállalatunk ezen felül társadalmi ösztöndíjat is ad, amely évfolyamtól függően 250—450,— Ft-ig terjedhet. Nyári szakmai gyakorlatuk idején a legkiválóbbak 20 napot az NDK-ban töltenek gyárunk költségén.

Elméleti képzés Nyíregyházán a 107. sz. „Mező Imre" Szakmunkásképző Intézetben a gyakorlati képzés gyárunk korszerűen felszerelt üzemeiben és tanműhelyében történik.

Végzett tanulóink vegyipari szakközépiskolában, vagy gimnáziumban folytatják tanulmányaikat.

Érdeklődni és jelentkezni lehet: a Taurus Gumigyár személyzeti és oktatási csoportjánál

4400 Nyíregyháza, Derkovits u. 107.

TIZENNÉGY ÉVESEK!

Jelentkezzetek

gyógyszergyártó, villanyszerelő, lakatos és szerelő szakmunkástanulónak!

Korszerűen berendezett és felszerelt tanlaboratóriumával, üzemcsarnokaival vár benneteket a

KŐBÁNYAI GYÓGYSZERÁRUGYÁR

Napi egyszeri étkezést (ebéd) munka-, illetve védőruhát adunk díjmentesen.

Szakmunkástanulóink a tanulmányi ösztöndíjukon felül vállalati ösztöndíjban is részesülhetnek.

A gyógyszergyártó szakmában a képzés emelt szintű. Ez azt jelenti, hogy **a fiatalok a szakmunkásbizonyítvány megszerzése után a vegyipari szakközépiskola harmadik osztályában folytathatják tanulmányaikat és a sikeres érettségi vizsga után hat hónapon belül TECHNIKUSI OKLEVELET szerezhetnek. ÉRETTSÉGIZETTEK munka mellett két és fél év alatt szerezhetik meg a SZERVES VEGYÉSZTECHNIKUSI OKLEVELET.**

FIÚK, LÁNYOK JELENTKEZZETEK!

Ifjúsági brigádjaink, KISZ-klubunk, kultúrházunk és sportszakosztályaink várnak benneteket!

Üdülés: Balatonlellén, Balatonfüreden, Miskolctapolcán.

Hétvégi pihenés: ráckevei halásztanyánkon és budakalászi csónakházunkban.

Jelentkezés:

a **KŐBÁNYAI GYÓGYSZERÁRUGYÁR**
személyzeti és oktatási osztályán
Budapest X., Gyömrői út 19—21.
1475 Budapest 10.
Pf.: 27.

valamint a

KŐBÁNYAI GYÓGYSZERÁRUGYÁR DOROGI GYÁREGYSÉGE
személyzeti osztályán
2510 Dorog
Esztergomi út 6.

KŐBÁNYAI GYÓGYSZERÁRUGYÁR RG BUDAPEST

RAHAN a fejszék erdejében 3.

FIATALOK JELENTKEZÉSÉT VÁRJUK ÉLELMISZER-ELADÓ SZAKMUNKÁSTANULÓNAK az 1978—79-es tanévre!

Tanulóink a következő szociális juttatásokban részesülnek: társadalmi ösztöndíj, munkaruha, ebédhozzájárulás, kedvezményes üdültetés, bejárók részére utazási költségtérítés.
Vidéki tanulók az albérleti díjhoz hozzájárulást kapnak.

Érdeklődés és részletes felvilágosítás:
ZÖLDÉRT VÁLLALAT, **1453 Budapest, Nagyvásártelep, személyzeti és oktatási főosztály, II. emelet.**

Megközelíthető: a Boráros térről a 2-es villamossal a végállomásig, onnan a 79-es jelzésű autóbusszal egy megálló.

ZÖLDÉRT

PÁLYAVÁLASZTÓ FIATALOK!

SZAKMUNKÁSTANULÓKAT FELVESZÜNK A KÖVETKEZŐ SZAKMÁKBA:
— KŐMŰVES,
— ÁCS-ÁLLVÁNYOZÓ,
— VAS- és FÉMSZERKEZETI LAKATOS,
— ÉPÜLETASZTALOS,
— VILLANYSZERELŐ,
— VÍZ- és GÁZSZERELŐ,
— KÖZPONTIFŰTÉS-SZERELŐ,
— HIDEG- és MELEGBURKOLÓ,
— SZOBAFESTŐ és MÁZOLÓ —

Tanulónak jelentkezhetnek azok a fiatalok, akik a 14—17. életévüket 1978-ban betöltik és az általánost elvégezték, illetve akik jelenleg a nyolcadik osztály tanulói.
Vidékieknek a tanulmányi időre tanulóotthont, teljes ellátást, tanulmányaikban szakképzett nevelőtanárok felügyeletét és segítségét nyújtjuk.

Igénybevehető rendszeres és kedvezményes hazautazás, munkaruha, nyereségrészesedés, társadalmi ösztöndíj, különböző sportolási, kulturálódási lehetőségek.
Kőműves, ács-állványozó, központifűtés-szerelő, és vízgázszerelő szakmában havonta az alapösztöndíjon felül **250** Ft kiegészítést is adunk.

Személyes és levél útján való érdeklődésre részletesen válaszolunk.

PONTOS CÍMÜNK:
FŐVÁROSI 3. SZ. ÉPÍTŐIPARI VÁLLALAT
szakoktatási csoport,
Lehel út 10/A.
Budapest XIII.,
Telefon: 409-545

A Fővárosi Szerelőipari Vállalat az 1978—79-es tanévre beiskoláz szakmunkástanulónak általános iskolát végzett fiúkat a következő szakmákba: **villanyszerelő, víz- és gázszerelő, központifűtés-szerelő, vas- és fémszerkezeti lakatos, kőműves.**

Vidéki tanulók részére saját kollégiumunkban teljes ellátást adunk. Tanulóinkkal minden szakmában társadalmi ösztöndíjszerződést kötünk.

Jelentkezés:

Fővárosi Szerelőipari Vállalat 1097 Budapest IX., Koppány u. 5—11. Telefon: 336-560/46-os mellék.

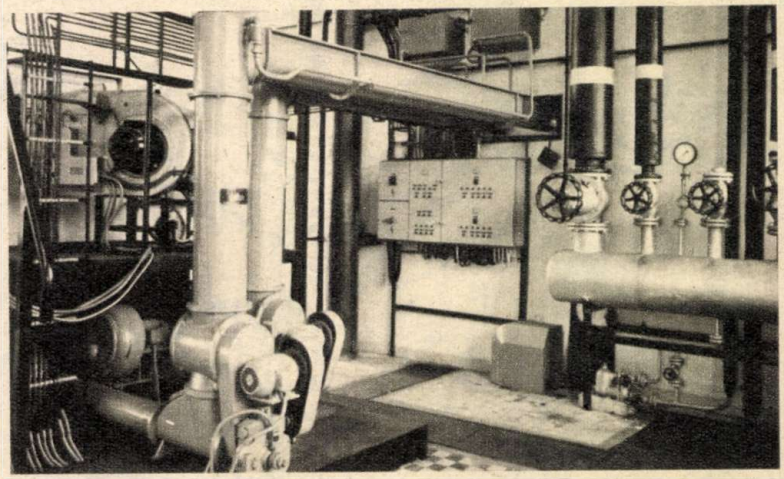

FŐSZER

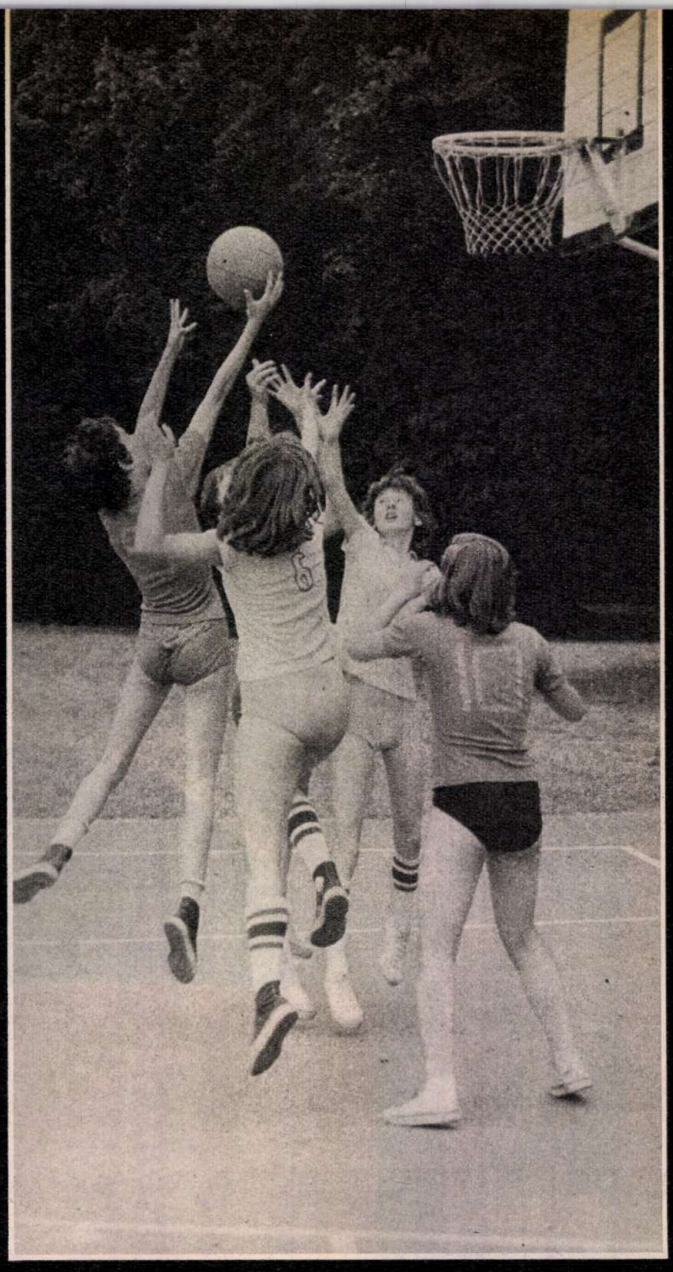

SPORT-MEZBEN IS ÚTTÖRŐK

Nagykapornak Zala megye egyik legrégibb községe. Az Árpád-házi királyok korában alapították. Hosszú ideig megyeszékhely volt, mai fejlődése pedig méltó évszázados hagyományaihoz.

A hajdani apátság, majd jezsuita kolostor helyén általános iskolai diákotthon ad hajlékot a körzethez tartozó 12 község diákjainak. Tavaly ősztől pedig már a járás határain túlról, az egész megyéből ide vonták össze a legtehetségesebbnek ítélt fiú és leány kosárlabdázókat. Zalában ez már a második sportkollégium, a focisták „főhadiszállása" Pacsán található. Itt Nagykapornakon sem ma, sem a jövőben nem lesz kimondottan sport jellege a diákotthonnak, de azt már az első félév tapasztalatai is bebizonyították, hogy sokkal helyesebb ha a „kiválasztottak" is együtt élnek a közösséggel, és napi programjuk legfeljebb csak abban különbözik a többiekétől, hogy valamivel többet edzenek, és nagyobb gondot fordítanak a kosárlabdázás fortélyainak elsajátítására.

Jellemző, hogy a csapat hagyományos őszi szavalóversenyét legutóbb éppen egy kosárlabdázó, Turboly Irma nyerte meg, az pedig különösen örvendetes, hogy a tanulásból, az úttörőmunkából is nagyszerűen kiveszik részüket, jelentős feladatokat vállalnak, tisztségviselőként, a különböző akciók, rendezvények lebonyolításában. Szükség is van rájuk, mert a nagykapornaki 4702. Ságvári Endre Úttörőcsapat kiemelkedően jól dolgozik. Nem is csoda. Az iskola és a diákotthon igazgatója Madaras Jenő több mint három évtizede úttörővezető, a zalai úttörőmozgalom egyik legrégibb, legtekintélyesebb veteránja. Mag Mária, a csapat vezetője nagyszerűen kiegészíti igazgatójának gazdag tapasztalatait fiatalos lelkesedésével, jó ötleteivel és fáradhatatlan munkabírásával. A csapatvezetőség valóban kikéri a gyerekek véleményét, ezért a legkomolyabb tennivalókat is játékosan, vidáman oldják meg.

Horváth Éva csapattanácstitkár elmesélte például, hogy minden évben, így ez év áprilisában is megrendezik a bukfenc napot, amikor is mindent feje tetejére állítva, a csapat, a diákok veszik kézbe az iskola, az osztályok irányítását. A tanárok szépen beülnek a padba, ezen a napon nekik kell felelni, dolgozatot írni. Mondanom sem kell, milyen vidám ilyenkor az egész iskola, hetekig van miről beszélni, kacarászni a szabad időben.

Minden programból éppúgy részt vállalnak a kosarasok is, mint társaik. Nem játsszák meg a minisztárt, nem kérnek kedvezményeket, pedig az kézenfekvő, hogy kevesebb a szabad idejük az edzések miatt.

Unatkozni persze a diákotthon többi tagjának sincs ideje. Rédei Miklós tanár úr vezetésével nagyszerű lövész szakkör, országos pályázatot nyert go-kart szakkör, modellező műhely működik az iskolában, és nem állnak rosszul a járás iskoláinak tömegsport „ranglistáján" sem, különösen azóta, hogy az EDZETT IFJÚSÁGÉRT sportmozgalomba is bekapcsolódtak.

Visszakanyarodva a kosarasokhoz, arra gondolok, hogy az ország valamennyi általános iskolai diákotthonában meg lehetne valósítani ezt a kezdeményezést, természetesen nemcsak kosarasokkal, hanem mindenütt olyan sportágban, amelyhez a feltételek adottak. Húszharminc szakosított sportoló diákotthonos gyereket minden általános iskolai nevelőotthon „elbír".

Ezért tartom követendőnek a nagykapornaki példát.

Vasvári Ferenc

MI VAN A KOSÁRBAN?

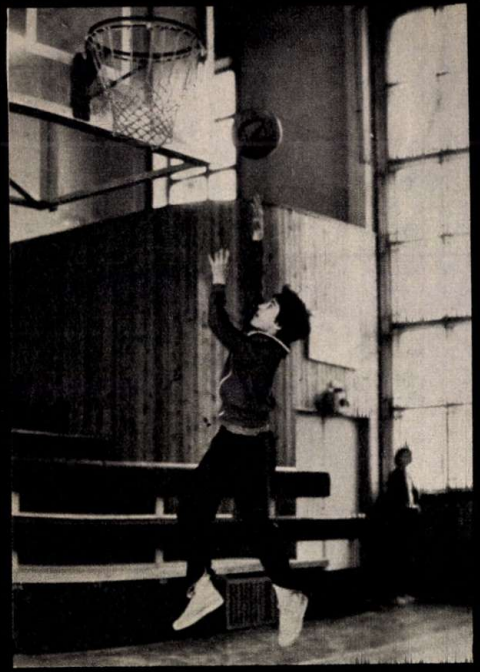

„Ziccer" helyzet. Az egyedül kitörő játékos éppúgy nem hibázhat, mint a többi labdajátékban

FOTÓ: Szalay Béla

Kétkaros pincérdobás gyakorlása

A kosárlabda különleges helyet foglal el a labdajátékok között, bár ez nem tartozik azok közé a tények közé, amelyekkel szívesen hetvenkedik az ember.

A kosárlabda ugyanis — mondjuk ki bátran — a legeredménytelenebb labdajáték Magyarországon. A technikának, a furfangnak, a látványosságnak ez a remek játéka immár évek óta adós az olyan eredményekkel, amelyekre már határainkon túl is felfigyelnének.

Napjainkban viszont — úgy tűnik — végre történik valami a palánkok között. A Magyar Kosárlabda Szövetség tehetségkutató akciót hirdetett, és a nyári Pajtás Kupák műsorába is bekerült ez a valaha szebb napokat látott sportág.

Nyugodtan bevallhatjuk, hogy itt látható, rövid bemutatónknak sincs egyéb célja, mint az, hogy egy-két alapvetőnek mondható, és szemre is szép mozdulat segítségével népszerűsítsük kissé ezt a „szakmát" azok között is, akik még sohasem érezték azt a diadalt, amelyet a kosárba hulló labda látványa vált ki.

-R -R

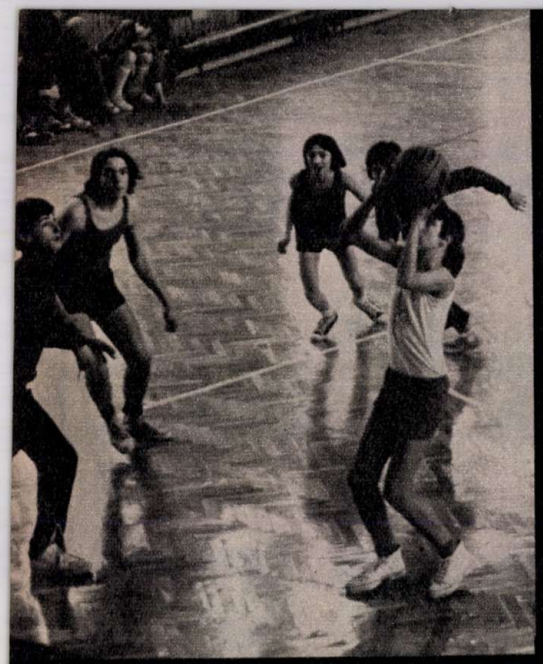

Tempódobás „éles" helyzetben

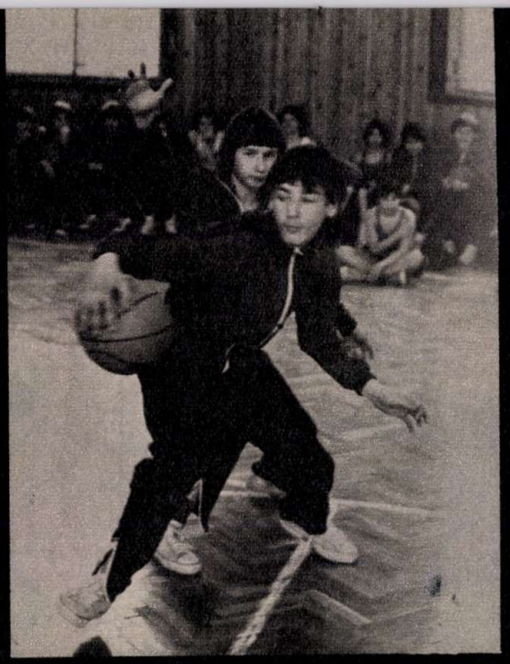

A lefordulás a cselezés egyik hatásos módja. A játékos testével fedezi a labdát

Szoros emberfogás. Nemcsak a labdát vezető játékosra kell ügyelni a palánk alatt!...

A „sorompó" leeresztve, a támadás elakad...

TÖPRENGŐ

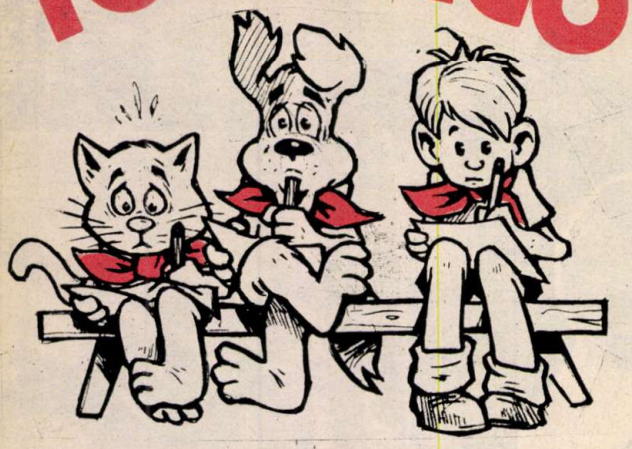

A rejtvények megfejtéseit postai levelezőlapon küldd be. Ha csak két rejtvényt tudsz megfejteni, s azok jók, már részt vehetsz a heti jutalomsorsoláson. Húsz könyvutalványt sorsolunk ki a helyes megfejtést beküldők között.

Beküldési határidő: március 27.

Nézzétek meg figyelmesen, hogy a rajzon látható test térfogatánál több vagy kevesebb anyaggal lehet-e a sok élű, sok lapú testet egy négyzet alapú hasábbá kiegészíteni!

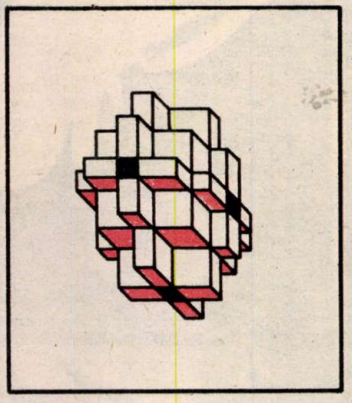

KÍVÁNCSISKODÁS: Blöki kutya keresi a kalapácsot. Csak három szög az, amit be kellene verni. Segítsetek meglelni!

VIT: Ha a vízszintes sorokba beírjátok a meghatározások megfelelőjét, akkor két függőleges sorban elolvashatjátok két város nevét, ahol világifjúsági találkozót rendeztek.

1. Műalkotások. 2. Muzsikus csoport. 3. Zenés műfaj. 4. Előleg. 5. Poharak, bögrék (tájszóval). 6. Nemesfémet.

1						
2						
3						
4						
5						
6						

MILYEN GÉP EZ, és a mellette levő rajz mit ábrázol?

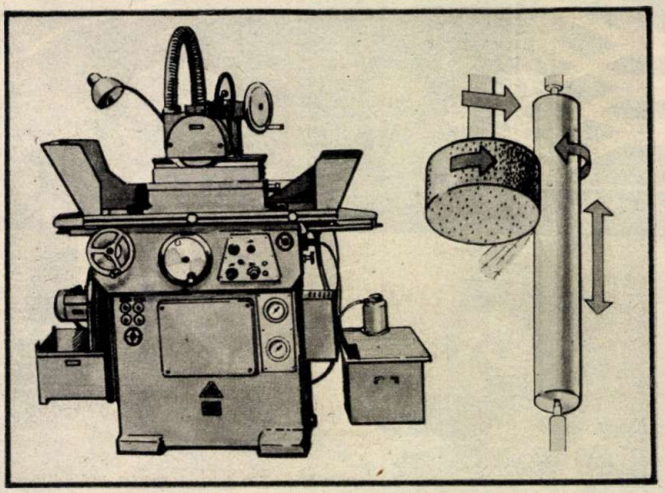

VIT-EMBLÉMÁK. Tíz eddigi világifjúsági találkozó jelvényét láthatod a rajzon. A jelvényeken lévő városneveket kiradíroztuk. Sikerül-e így is meghatározni, hogy az egyes jelvények, melyik országban megrendezett VIT emblémái voltak?

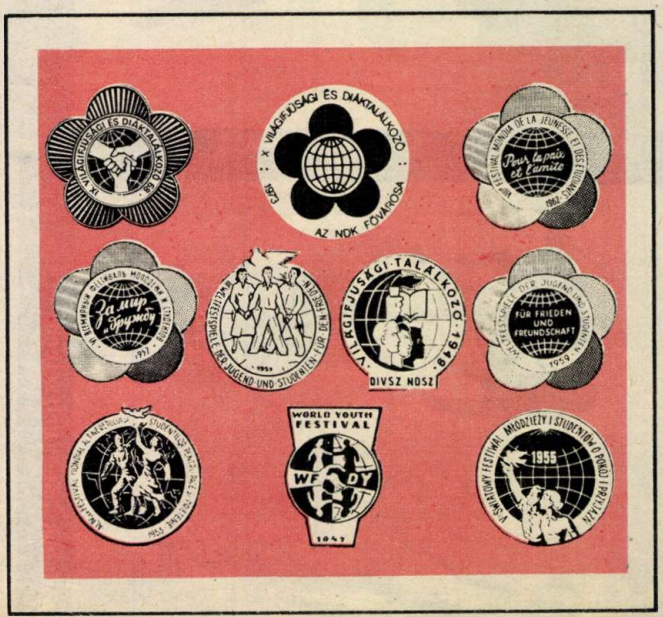

A TANÁCSKÖZTÁRSASÁG IDEJÉN

A Tanácsköztársaság idején alakult meg az első úttörőcsapat. Fő sorainkban róla szólunk.

VÍZSZINTES: 2. Ezt a nevet viselte az első úttörőcsapat. 11. Helység Romániában, a Duna mellett. 12. Helység a SZU-ban, a Taganrogi öbölnél. 13. Egyiptomi istennő, az ókori Egyiptomban. 15. OBE. 16. Állóvíz. 18. Az ilyen kenyeret bizony jól esik enni. 19. A közepén ledől! 21. Gubós növény. 22. Osztrák és görög autók betűjele. 24. Tengeri emlős, a cetek családjába tartozik, 1—2 méteres elefántcsontszerű agyara van. 26. Egyforma betűk. 27. Bázis nagyobbik része! 28. Magyar származású angol Ázsia-kutató, régész (Aurél). 31. Német női név. 33. A főpárkány feletti felfalazás neve épületeken.

FÜGGŐLEGES: 1. Budapesten ebben az utcában volt az otthona az első úttörőcsapatnak (zárt betűk: R, T, L, U). 2. Maró egynemű betűi. 3. Téli sport, névelővel. 4. Eleségnövény. 5. Tizenhat, római számmal. 6. Mással vágatja le a gabonát. 7. Helyrag, -re párja. 8. Helység Tolna megyében. 9. Zászló. 10. Montand, francia filmszínész személyneve. 14. Zsák egynemű betűi! 17. Azon a helyen helyezkedik el. 20. Erzsébet népiesen, így hívják Kodály Háry Jánosának mátkáját is. 21. Nem ugyanaz. 23. Nagyon szalad. 25. Két morzejel. 29. Cet betűi keverten. 30. Norvég, olasz és belga autók betűjele. 32. Kiejtett betű. 34. Kicsinyítő képző.

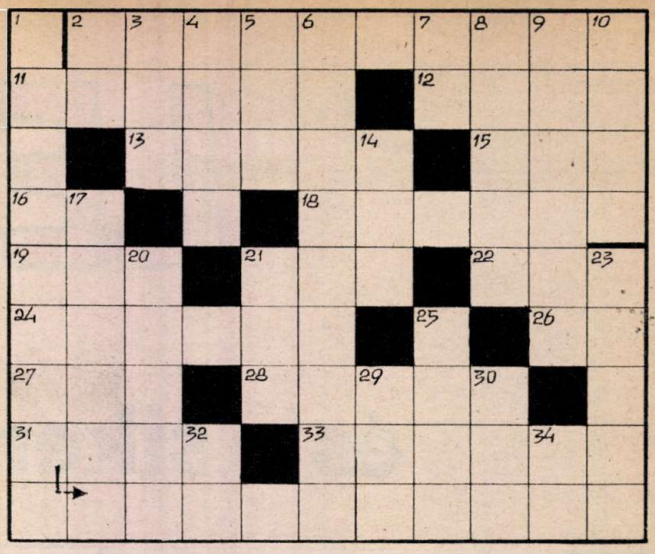

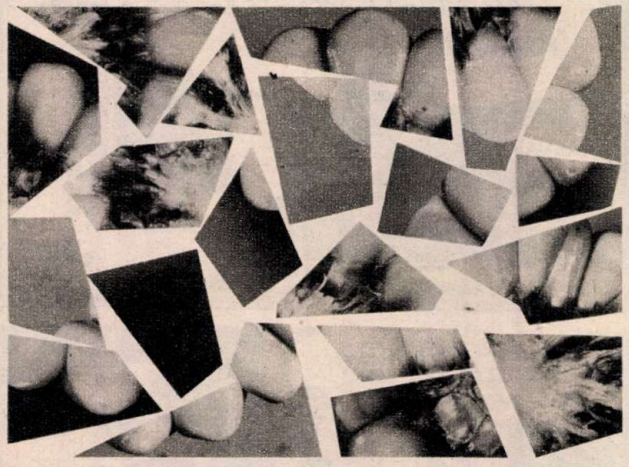

KETTŐS FELADVÁNY: Vágd ki és ismerd fel mit ábrázol a fénykép!

MINTA-ÁLLATKERT. Ha az árnyképeket helyesen összerakjátok, megtudjátok, hány, és milyen állatokat rejt a minta-állatkert.

SAKK

Mai feladatunkat egy régebbi újságban találtuk, a szerző nevének feltüntetése nélkül. Ritka különös állás: a tábla belseje teljesen üres!

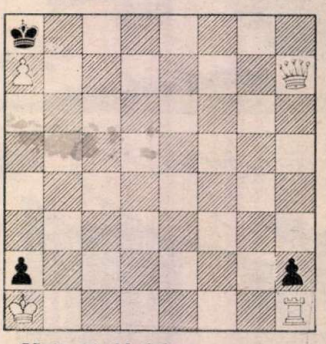

Matt (3) lépésben.

A megfejtéseket külön levelezőlapon vagy borítékban küldjétek „Sakk" jelzéssel a szerkesztőség címére.

Földeák Árpád

MEGFEJTÉS

KERESZTREJTVÉNY: A Duna jegén, Fekete sereg, Könyvnyomda, Korvina. – **CsodaGÉP:** 1, 4, 7. – **TÖRPE-REJTVÉNY:** 11 hiba. – **MI EZ?:** Gyufa lángja. – **JÓ MEGFIGYELŐ VAGY?:** 11-es. – **HÁNY KISKOCKA?:** 8. – **HOPPLÁ:** a–5, b–8, c–4, d–2, e–3, g–1, a 7-es van Tóni kezében. – **KÉPREJTVÉNY:** Kóboráram, görbület.

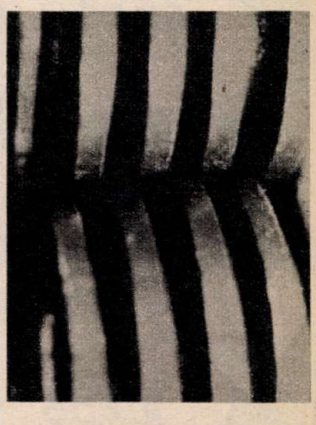

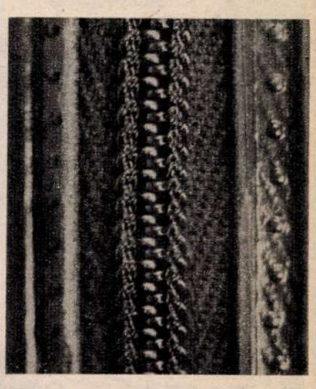

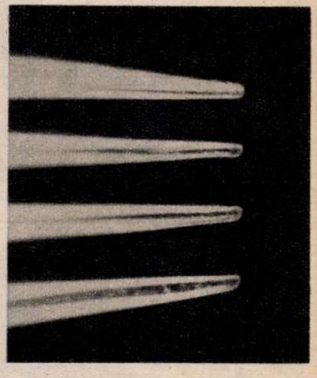

MIK EZEK? 1. Röntgenfelvétel, késélező, kétforintosok. 2. Zippzár, bőrdíszítés, arany karkötő. 3. Fogvájók, fésűfogak, villahegy.

LEÓ
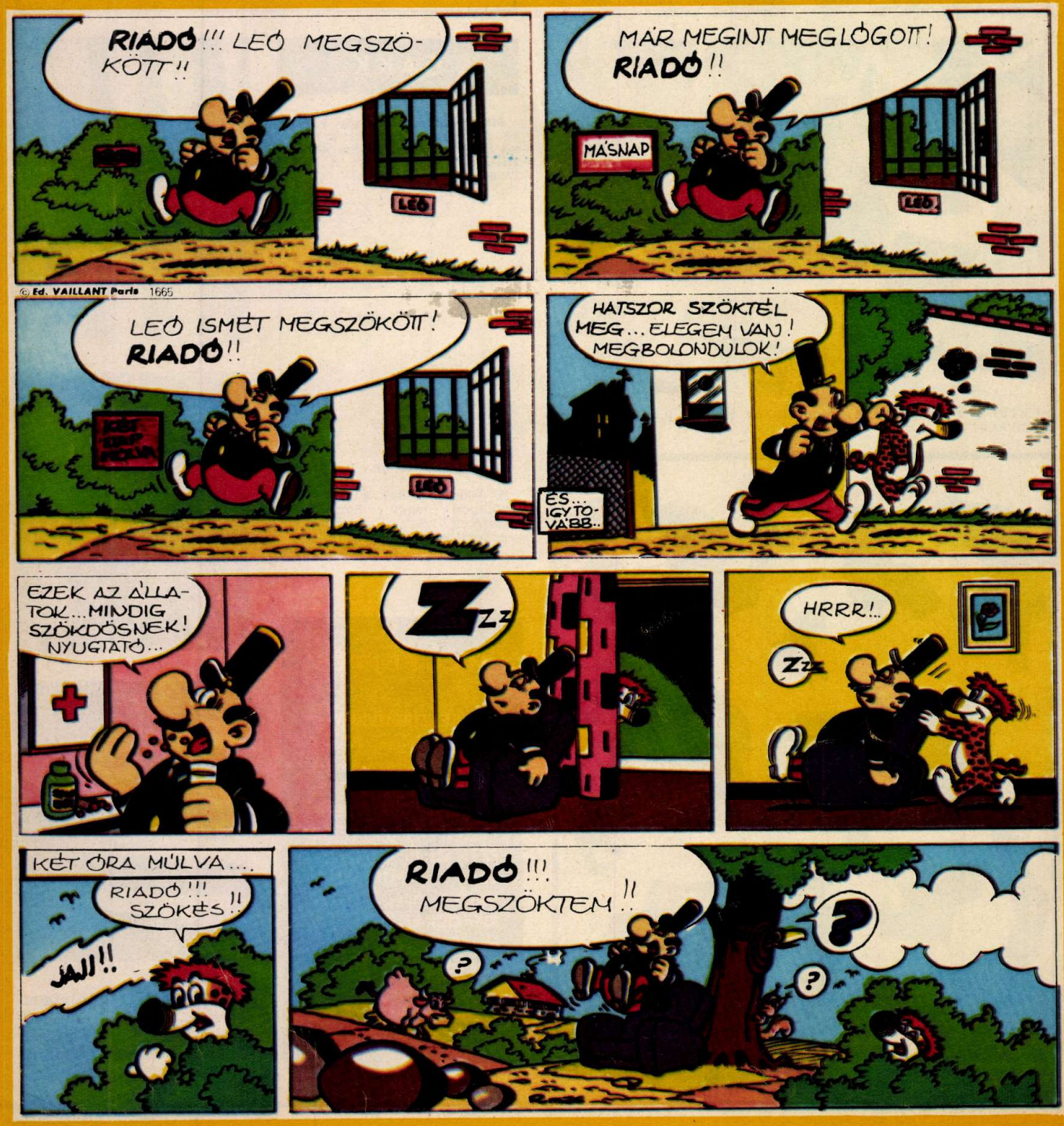
és a sikeres szökés